Acta

ab anno 1813 usque ad annum 1815
sub Rectore Gerlachio conscripta
atque
a Rectore Guilelmo Krugio anno 1853
mense Julii in ordinem redacta.

Liber secundus

II.

BIBLIOTEKA KÓRNICKA
BK 12315

BIBLIOTEKA KÓRNICKA PAN
12315

Hochwohlgeborner

Besonders Hochzuverehrender Herr General-Secretaire!

Die Herablassung, mit welcher Ew. Hochwohlgeboren vorigen Jahres mich aufzunehmen geruhten und das Ansehen welches edle Denkungsart und Kenntniß Denselben verschafften ist der Beweggrund meiner Dreistigkeit von dem Ihnen so kostbaren Augenblicken durch gegenwärtiges Schreiben noch einige zu rauben und zugleich der Hoffnung, mit welcher ich ~~mich~~ mir schmeichle, Dero Verzeihung zu erhalten.

Aus beyliegendem Schulbericht, welchen ich aus dieser Ursache nicht unmittelbar in die

976 a 1976

Lekszycki

Kramarkiewicz

w Bojanowie

2 Tycznia 1813

3

Jahres ausgezahlt wurde, so wurde für den gegenwärtigen Augenblick der Vortheil daraus entstehen, daß das Geld ad interim an sichern Orten auf Interessen ausgethan und die Interessen die doch wo auf ½ Jahr und nur zu 5 p. C. berechnet 150 fl. poln. betragen, zu den allerdringendsten Reparaturen, wozu jetzt Niemand etwas hergiebt, verwendet werden könnten. Mit Michaël wurde dann, wenn die diesjährige Rata an Johanni ausgezahlt wird, der Anfang mit Besorgung der Materialien gemacht werden können.

Mit dieser unterthänigsten Bitte verbinde ich noch eine, die freylich weit dreister ist, da sie unser eigenes Interesse betrifft, und wegen welcher ich ganz vorzüglich unterthänigst um Verzeihung bitten muß. Sie besteht darin, die Gnade zu haben

Lekszycki

Kramarkiewicz

w Bojanowie

mich wissen zu lassen, ob ich vertrauend auf Ihre
mächtige Intercession es wagen darf die Zu-
tung auf meinen vierteljährigen Gehalt
statt in 3 Wochen, schon in 8 Tagen einzuschi-
cken, da dringende Ausgaben den Wunsch sehr
lebhaft in mir rege werden lassen, dies Geld
lieber schon diese Woche als in 3–4 Wochen zu
erhalten.

Mit schmerzhaftem Gefühl wagte ich diese
Bitte, aber doch auch zugleich mit der festen
Ueberzeugung, sie wird an einen edlen Mann
gerichtet und in dieser Ueberzeugung und mit der
angenehmen Erwartung einer baldigen er-
wünschten Antwort habe ich die Ehre in der
tiefsten Hochachtung zu verharren

Ew. Hochwohlgeboren

Bojanow. d. 9ten Febr.
1813.

Unterthänigster Diener
Gerlach

Pres. dn. 11go Stycznia 1813

No 76 / 1949 Mar. / Grud. 1812

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury
dnia 4. Mca Stycznia Roku 1814.

Wydział Administr. Ogólney

PREFEKT
Departamentu Poznańskiego.

Do

JPana Rektora Szkoły Wydziałowey w Bojanowie

Na mocy załączonego tu w kopii wierzytelney Zalecenia Przes: Dyrekcyi Edukacyiney wzywam niniejszém JP. Rektora, aby na Dzieło matematyczne pod Tytułem „Teorya przecięć ostrokręgowych i t. d.“ przesłał z funduszu na Bibliothekę wyznaczonego na ręce Wo Paschalisa Poullin prenumeratę prospektem na Kwotę Złł 15. wyznaczoną, a skoro Dzieło z Druku wyjdzie, takowe odebrał, i w Bibliotece Szkólney złożył.

Zastępca Prefekta Radzca Prefektury
[illegible]

Za Sekretarza Głnego
J. Lekszycki

[illegible]

w Bojanowie

4

szkoły
tyczące się po=
myślą sposobić
świadcza: że
ć zatwier=
miéy
ol=
u
au=
ie
ne
ch
ać
rię=
ta=
ia
or

w Bojanowie

No 76
1949

2

Do

JP Rektora Szkoły Wydziałowey

JPG. P. D. P.

Ex Bojanowie

5/3

Praes. dn. 15go Stycznia 1813

5

17

No 7.

w Warszawie dnia 6go Mca Stycznia 1813.

Prezes Rady Stanu i Ministrów

Dyrektor Edukacyi Narodowey

Odpowiadaiąc na przełożenie JP. Rektora Szkoły Wydziałowey w Bojanowie pod d. 27. z. m. tyczące się polepszenia losu Nauczycieli, którzy się myślą sposobić do dawania Matematyki i rysunków, oświadcza: że Dyrekcyia Edukacyyna nie mogąc powiększać zatwierdzonego Etatu, i przyczyniwszy iuż do Funduszu mieyscowego Szkoły Bojanowskiey dodatek z Kassy Szkolney, maiący teraz służyć na wybudowanie Domu Szkolnego, a wczasie na podwyższenie pensyi Nauczycielom, spodziewa się, że ci dla zapewnienia sobie mieysc na przyszłość dosyć zyskownych, dla własnego dobra, starać się zechcą o nabywanie potrzebnych Nauk dla Szkoły Wydziałowey, i nie będą wymagać żadney gratyfikacyi. Pochwalaiąc zatem przedsięwzięcia tak JPa Konrektora, iako też Organisty, zostawia

Do
JP. Gerlacha Rektora
Szkoły Wydziałowey
w Bojanowie

wia znaney gorliwości JPa Rektora, aby ich za=
grzał do wyćwiczenia się w Matematyce i rysunkach
przez udzielanie ich uczniom, ile że zdatność i ta=
kowa przysługa da Jm w czasie pierwszeństwo do
zastąpienia tych mieysc, i uzyskania pensyi eta=
towey. S Potocki

Surowiecki S.J.

2

7 Do 2

JW. Gerlach Rektorowi Szkoły Wydziałowéy

JR

Od P. R. S. i M.

Dyr. Cdal. Nar.

w Boianowie

13

Bojanow. d. 19tym Januar 1813.

7

17

Jaśnie Wielmożny
Mości Prezesie Rady Stanu i Ministrów
Dyrektorze Edukacyi Narodowéy!

Bojanow. dn. 19go Stycznia 1813.
Gerlach, Rektor Szkoły Wydziałowéy donosi ~~[illegible]~~ że się JJPP. Konrektor i Organista włożonych na siebie ~~[illegible]~~ Nauczycieli Matematyki i rysunków ~~ma~~ Obowiązków, że jednak ~~zaś~~ podejmować będą trzeba na ich wsparcie dla zakupowania potrzebnych xiążek i Narzędzi podwyższać ~~[illegible]~~ Opłaty szkolnéy obcych Uczniów i ~~[illegible]~~ tuteyszych przynaymniey w 3ciey Klassie ~~[illegible]~~

Powinnością moią sądzę donieść JWWMPanu Dobrodzieiowi iż rozmowiwszy się stosownie do odebranego pod dn. 15 ~~Stycznia~~ bm. ~~[illegible]~~ Reskryptu ~~[illegible]~~ dn. 6go mb. z kollegami mojemi i przełożywszy im zbawienne JWWMPana Dobrodzieja zamiary dobro Szkoły tuteyszéy Wydziałowéy i ich własne za cel mające ~~[illegible]~~ otrzymałem od nich przyrzeczenie iż stosować się będą do Woli Prze: Dyrekcyi Edukacyi Narodowéy lubo z ciężkością im przychodzi poświęcić i siły i koszta niemając ~~[illegible]~~ tylko szczupłe odbierania nagrody ~~tylko~~ na końcu kilku lat nadzieię ile że pierwszéy raty wyznaczonéy łaskawie summy 6,000 Złł Polskich corocznego dodatku dotąd jeszcze nie wyliczono, że zatym od Wielkiey Nocy ~~te nowe~~ Matematyka i Rysunki dawane będą w szkole tuteyszey Wydziałowéy. Aby jednak wspierać poniekąd JJPP. Konrektora i Organistę umyśliłem ~~[illegible]~~ wybierać od Obcych Alumnów tutey będących po 5 do 6ciu Złł Poll co miesiąc i od tuteyszych Uczniów w 3ciey Klassie po 22 gr od Wielkiey Nocy

Względem czego oczekiwaiąc wysokiego
potwierdzenia z nayglębszém uszanowa-
nowaniem mam honor zostawać

Jaśnie Wielmożnego
WMPana Dobrodzieia

nayuniżeńszym sługą
Gerlach

Do
Jaśnie Wielmożnego JMCi Pana
Potockiego
Prezesa Rady Stanu i Ministrów
Dyrektora Edukacyi Narodowéy

w Warszawie.

91. 2

Do

JP. Gorlacha Rektora Szkoły
Wydziałowéy
JR

Od P. R. S. M.
D. E. N.

w Bojanowie

No. 1133.

praes. dn. 7go kwietnia 1813.

10

Działo się w Rawiczu w Biorze Pod-Prefektury

dnia 13go Mca Lutego Roku 1813

POD-PREFEKT
Powiatu Krobskiego.

Do
JPana Giertach Rektora Szkoły
Wydziałowey w Bojanowie

Nadesławszy JWny Prefekt przy Reskrypcie swoim z 5go b. m. N. 1146 Stycznia pewną liczbę Exemplarzy Urządzenia wewnętrznego Szkół wydziałowych, planu nauk, regiestru Xiążek w Bibliotece szkolney znaydować się maiących regiestr potrzebnych rzeczy do Museum instrukcyi dla Nauczycieli co do karności szkolney, instrukcyi względem opłat, wzorow dla podawania Rapportow szkolnych wszystko to w iedney zawarte oprawie, prócz tego Xiążeczek oddzielnych Ustawy dla Uczniow w sobie zawieraiących, przesyłam JPanu Rektorowi z pierwszych 10 z ostatnich 47 Exemplarzy z tem wezwaniem, ażeby pierwsze Professorom i Nauczycielom, ostatnie zaś pomiędzy Uczniow porozdawał bez-płatnie, zostawiwszy resztę przy szkolney Bibliotece. W przypadku ieżeliby ta liczba Exemplarzy nie była dostarczaiąca JPan Rektor uczynić

zechce

zechce do mnie podanie, po nadeyścia którego, o na-
łanie brakuiących stosowną do JWielmożnego Dyre-
ra Edukacyi Narodowey wniosę prozbę. Oświadcza
przytem życzenie JW. Dyrektora Edukacyi Naro-
wey, które iest izby Rozrządzenia załączenia w
rozciągłości swoiey znadchodzącym od Wielkiey nocy
półroczem szkolnym były zaprowadzone i iak n
ścisley wykonywane.—

Szymanowski.

11

17

Wielmożny
Mości Pod: Prefekcie!
Dobrodzieiu!

Byłoby to powinnością rychley się odezwać względem Reskryptu pod dn. 13 Lutego rb. ~~odebrane~~ który odebrałem dn. 7go ~~kwietnia~~ bm. i r. książki zaś dopiero 10go t. m. gdyby sprawowanie urzędu mojego niebyły przeszkodą do tego, zaczém łaskawego przebaczenia spodziewam się z strony WWMPana Dobrodzieia. A że ~~[illegible]~~ z Poznania ~~omylono się~~ przez omyłkę przysłano "Wewnętrzne Urządzenie Szkół Departamentowych" więc sądziłem że miło będzie WWMPanu Dobrodziejowi iż jadąc do Poznania te książki aby ie tam oddać ~~[illegible]~~ Co do Ustaw dla Uczniów Szkół Publicznych jak powrócę odważę się prosić pokornie o więcey Exemplarzy i względem zaprowadzenia nowego Rozrządzenia powróciwszy z Poznania będę miał honor uczynienia WWMPanu Dobrodzieiowi nayniższego ukłonu aby się dowiedzieć o Jego woli.

Wdzięczne mi każde zdarzenie które mi podaje sposobność upewnienia iż ~~[illegible]~~ zawsze z nayglębszém uszanowaniem zostawać będę.

WWMPana Dobrodzieia

nayuniżeńszym sługą
Gerlach.

NB. Przy uniwersytecie Poznańskim w Poznaniu jest 8 Szkół Urządzenie dla Szkół Wydziałowych w Szkole 2go 1 Urządzenie dla Szkół Departamentowych, gdzie nie Dr. Rytmiczny zmusił jeden w 5 Exemplarzach w Szkole Collegii obcych 2go 1 i Dr. Folger ten Ruditer Rüll

12 13.

17

Albanem
ków Prześ
kania mie-
owskich

1 Rbl.

Do 2 No 1133

JPana Giertach Rektora Szkoły

Jnt: Szkoł: Wydziałowey

przytym Paczka z Xiążkami w Bojanowie

sub Sig: S. W. B.

paczka z Rawicza nie przybyła.

Poznań d. 27 Kwiet. 1813 13

praes. dn. 30go Kwietnia

Wielmożny JW. Dobrodzieju

Od czasu miłego mi się widzenia z WAlPanem Dobrod. wywiadywałem się od Członków Prześ. Dozoru Szkolnego, względem uzyskania mieśca proffesora etatowego w Bojanowskich Szkołach. Każdy mi przyrzekł z swey strony, użycie w mierze tey przyzwoitych sprężyn. – Dowiedziałem się oraz, iż iest Prze Dozor mocen nominowania mnie, i że na piewszey Sesyi która w dniach pierwszych miesiąca Maja nastąpi, rzecz tę przed się weźmie. – Rzecz ta nie cierpi spoźnienia się, a pospiech ieszcze od WAlPana Dobrodzieja opinii zależy. – Proszę tedy, abyś WAlPan Dobr. raczył potrzebę Proffesora Matematyki do Swych Szkoł

Prze Dozorowi

Prześwietnemu Dozorowi wystawić, a nay-
lepiey udałoby się, gdybyś mi ią przy-
słać zechciał, a ia w dzień Sesyi JWmu Za-
stępcy Prefekta w własne ręce oddam.

Pozyskanie skutku tey prośby, sta-
nie mi się pobudką gorliwego pełnienia
mych obowiązków, pod przyszłym,
ieśli Bóg dozwoli, stylem Jego.

Przyymi WMPan Dob. wyraz
prawdziwego szacunku od tego, który
ma honor bydź Jego nayniższym
Sługą.

M. Lurczyński

Proszę o odpis.
Mieszkam na Garbarach
pod No 170.

17

Kwietnia
Publicz.
Woy.

Do

Wielmożnego JMć Pana

Gerlacha

Rektora Szkół Wydziału Bojan.

Pana i Dobrodzieja

w Bojanowie.

№ 20

Kopia Listu Okolnego. d 10ᵗʰ April. 1813.

15

17

No 139.

Działo się w Rawiczu w Biorze Pod-Prefektury
dnia 10go Mca Kwietnia Roku 1813.

Pod Prefekt
Powiatu Krobskiego.

Do

WW szanownych woytow JPP Burmistrzow także
Dozorow mieyscowych i Rektorow.

Odebraną Reskryptem JW Prefekto z daty 5a b. m. Kwietnia
No 14 Marca odezwę Prześwietney Dyrekcyi Edukacyi Publicz-
ney kommunikuię w kopie wierzytelney Wszanownym Woy-
tom Burmistrzom Dozorom mieyscowym i Rektorom, z ktorey
wyczytaią iż na mocy udzieloney Prześwita Dyrekcya Edu-
kacyina Czynności swoie ciągłe w Warszawie w zwyczaynem
mieyscu odbywa ktorey przeto regularne odtąd zdawane być ma-
ią zwyczayne Rapporta. Wzywam więc ich, aby rapporta
takowe w terminach przepisanych iak zwyczaynie podawali
i odezwy potrzebne w przedmiotach wyższey Decyzyi lub pomo-
cy wymagaiących tak iak dawniey czynili. Wreszcie
chcą się dowiedzieć, czyli ewantualnie ktore Instytuta Szkol-
ne

ne w Gminach i Miastach z przyczyny niepokoiów woiennych bieg swoych czynności przerwały, oczekuię nieochybnie naydaley w 14 dniach doniesienia

Rożnowski

Kopia

w Warszawie dnia 5 Marca 1813.

Dyrekcya

Edukacyy Publiczney

Gdy Dyrekcya Edukacyna na mocy sobie udzieloney, ciągle od bywa swoie czynności w Warszawie w mieyscu zwyczaynym, i gdy całe ~~swoie~~ iey staranie nieustannie iest poświęcone Dozorowi i Opiece nad Instytutami wychowania Młodzieży Krajowey przeto wzywa W. Prefekta Departamentu Poznanskiego, żeby uwiadomiwszy niezwłocznie o tem wszystkich Rektorów Szkół i innych Zwierzchników Instytutow Edukacyinych w swoim Departamencie, zalecił im zdawać w przepisanych terminach zwyczayne rapporta i czynić w sprawach wyższey Decyzyi lub

pomocy

pomocy wymagaiących odezwy w formie dotąd używaney do Dyrekcyi Edukacyiney — podpis Prazmowski Z DEM

Surowiecki S G

Za Godność

Kramarkiewicz

Bojanow d. 8ten May
1813.

17

In der in Folge des Pod Pre-
fektur Rescripts d. 2ten
April. a. c. abgehaltenen
Conferenz, zu welcher sich
die Mitglieder der Ortsschul-
Inspection, namentlich
Herr Tschepke.
Herr Dr. Tschirschnitz
Herr Pastor Meerkatz und
Rector Gerlach ver-
sammelten, wurde mit
Erörterung des 1ten Punkts
angefangen und zwar

ad 1. Das in dem Project des Hr. Dr.
Kaulfuss erwähnte Gebäude
ist nothwendig und
es enthalten, die erforderlichen
Zimmer für die Kreisschule, für
die Elementar Schule und 1 im sub-
sidium. und
die erforderlichen Zimmer zur Wohn-
ung des Rectors.

ad 2. Zu dem zu errichtenden Gebäude
ist ein Platz vorhanden der ohnge-
fähr 3 Ellen in der Breite hält

Darauf muß ein Gebäude zu
stehen kommen welches enthält
6 Zimmer zu Classen
2 - - - zu Museum und Bi-
bliothec
Rector Wohnung enthaltend.
4. Zimmer
1 Küche.
1 Keller.
1 Speisegewölbe
in dem hintergebäude aber die
erforderliche Remisen theils
zum Schulholz theils für den
Rector, zum Waschen Holl.
kommen.
Wohnung für den Stroj.
ad 3. Es finden sich gegenwärtig
keine Plätze die so bequem
gebraucht werden können
da sie an einander stoßen
ad. 4. Der eine Platz sub Nro 345.
gehört der Kirche: diese cedirt den
Platz der Schul Inspection und
wird die erforderliche Cessions
Acte nachträglich beygebracht
gebracht werden.
Der Platz sub Nro 344.
ist schon vorläuffig besprochen
worden zu 150 fl. poln. und
soll auch hier das Protocoll und
der Entwurf zu dem Contract
nachträglich beygebracht werden

ad 5. Von den 99 wärtigen Gebäu-
den kan natürlich ~~[illegible]~~ für
den Augenblick nichts verkauft
werden, weil sie sämmtlich
theils zur Wohnung, theils
zum Unterricht gebraucht
werden.
Das einzige Gebäude in wel-
chem der Rector wohnt
könnte gleich verkauft werden,
weil ~~[illegible]~~ dazu ein Käuffer
sich finden würde, welcher
wahrscheinlich jetzt soviel ge-
ben würde als in einigen
Jahren — wenn der für den
Rector ein Miethswohnung
sich finden könnte, wo er den erfor-
derlichen Platz hätte und die
übrige Sicherheit ihm verschafft
würde.

ad 6. Zum Ankauf des Holzes, Ein-
sorgung des Ziegelbrennens und dergl.
müßte ~~[illegible]~~
der ehemalige Amtmann H. Dumont
vorgeschlagen werden, welcher
schon viele Kosten dirigirt
und im Betreff des Holzankaufs
eine ausgebreitete Bekannt-
schaft mit dem benachbarten
Adel hat. — Im Betreff des

von H. Dr. Raulfuss vorgeschla-
genen Kämmerer H. Baumhauer
fürchtet H. Ägyte Tschepke
daß derselbe wegen seiner Käm-
merey Geschäfte u. eigenen
Angelegenheiten dieses
Geschäft nicht gehörig wür-
de besorgen können
In Rücksicht des auszuzahlenden
Geldes würde die Schul Inspe-
ction der Meynung seyn, daß
keine Caution erforderlich
wäre, weil das auszuzahlen-
de Geld in einem feuersi-
chern Gewölbe bey dem
Präsidenten des Stadtrathes
H. Kuhmann deponiert
werden könnte.
Was nun die Specielle Aufsicht bey dem
vorzunehmenden Bau betrifft
~~[illegible]~~ so müßte H. Rentmann
Dumsz besonders dazu ersucht
werden auch diese mit zu
übernehmen. Und die Rechnung
erbietet sich der Rector ~~[illegible]~~
laut den von H. Dumsch
ihm einzureichenden Belägen
zu führen und die erforderlichen
Gelder aus dem Depot bey

Ruhnau zu erheben.
ad 7.) Soll laut erhaltener Vorschrift
8) einer hochlöbl. Praefectur
von dem recipirten Maur-
meister u. Taxator bey dem
~~[illegible]~~ Societate Casse H.
Conradi in Rawicz der Riß
und der Anschlag des aufzu-
stellenden Gebäudes gemacht,
und ad 8. die Taxe des ~~[illegible]~~ in
Zukunft zu verkaufenden
Gebäude aufgenommen
werden.
Was Grundstücke betrifft
so giebt es keine ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Worauf gegenwärtiges Pro-
tocoll nach geschehenen
deutlichen Verlesen geschlossen
und von den Anwesenden
unterschrieben wurde, nach-
dem vorher noch gemeinschaftl.
beschlossen worden, monatlich
und zwar jedesmal den 1ten
wenn es nicht etwa auf
den Sonntag fällt eine Con-
ferenz zu halten und zwar

in der Wohnung des Rectors.
weil da alle erforderlichen
Papiere gleich bey der hand
sind.

Theophil Tschirschnitz.
X. Meerkatz. Gerlach.

~~Bojanow~~
Działo się

~~Bojanowo~~

Działo się w Bojanowie, dn. 8 Maja 1813.

i stosownie do odebranego pod dn. 8go
z m. Reskryptu Podprefekturalnego z dnia 26go t. m.
od dzisieyszą datą zebrał się
Dozór Szkolny ~~Miejscowy~~ Bojanowski ~~składający się~~ dla radzenia o punktach zadanych w Reskrypcie Prze: Prefektury Deptwéy Pozn. szczególnie wystawienie gmachu szkolnego tyczącym się, i dla napisania swych uwag, które następuiące były.

1od. Wzmiankowany w wniosku JMP. D. Kaulfussa budynek szkolny odpowiada istotney potrzebie Szkoły Wydziałowéy w Bojanowie i musi w sobie zawierać

α. potrzebne pokoie a.) dla szko: Wy:
b. dla szko: Elementarnéy
c. jeden in subsidium

β. potrzebne pokoie na pomieszczenie Rektora cum attinentiis.

2re. ~~Nominatim~~ Na wystawienie takowego gmachu znayduie się plac ~~[illegible]~~ przeszło 37 łokci ~~w~~ szersz maiący, na którym wystawić trzeba budynek zawieraiący w sobie

6 Pokoiów na klassy
2 . . . . na Muzeum i Bibliotekę
Pomieszkanie Rektorskie
skoła.

składający się
z czterech pokojów
.. kuchni
.. sklepu czyli raczey piwnicy
.. spiżarni
i w tylnym budynku potrzebne schowania jako to drwalnia to na ~~[illegible]~~ potrzebę szkolną jako też dla Rektora, pralnia maglownia, pomieszkanie dla Stróża i t.p.

3cie. Niemasz teraz placów dogodniey użyte bydź mogących, ile że się stykaią z sobą

4te. Plac jeden to jest pod Nrem 345. własnością jest kościoła, który tego placu ustępuie na rzecz szkoły Wydziałowey, z czego dowod piśmienny to zrzeczenie się zawierający poźniey ma się złożyć

Plac sub Nro 344. tymczasem już umowionym został po 150 Złł Polo. z czego także i Protokół ugodny i ułożony projekt do kontraktu wkrótce ma się przesłać.

5te. Z budynków teraz exy-
stujących w teraznieyszym
czasie żaden przedadź się nie
może, ile że wszystkie potrze-
bne bywaią to do mieszka-
nia to do nauki.
Tylko jedyny budynek,
co teraz Rektor mieszka
w nim, mogłby się prze-
dadź natychmiast, bo jest
nabywacz czyli kupiec który
by podobno teraz tyle gotów
płacić jak kilka lat poźniey,
gdyby się trafiło najemne
mieszkanie dość obszerne i
wygodne, i gdzieby potrzebném
bespieczeństwém mógł się cie-
szyć.

6te. Co do nabywania
drzewa budowlego, palenia
cegły i t. p. trzebaby wziąć
JP Dumsza bywszego Ekonoma
który już niejedną budowę miał
pod swoją dyrekcyą a zatém
co do drzewa budowlego wielką
ma znajomość ~~[illegible]~~ z szlachtą ~~po~~
~~[illegible]~~ dokoła mieszkającą.
Co się tycze JP Baumhauera
kassyera

kassyera tuteyszego, którego
JPD Kaulfurs zalecił, JPBarm
wynurza obawę swoię żeby
tenże to dla interesow kassy
mieyskiey tyczących się to
dla własnych domowych, nie
zdołał pilnować należycie
tego interesu.

Względem pieniędzy wypła
cać się maiących Dozor mie
scowy tego jest mniemania
że kaucyi nie trzeba, ile że
też pieniądze w sklepie od
ognia bespiecznym u Wiel
możnego Kunau Prezydenta
Rady Mieyskiey złożone bydź
mogą.

Co zaś do szczególnego do
glądania budowy, równieby
wypadło zaprosić JPDumsz
a Rektor ofiaruie się utrzy
mywać obrachunek podług
not udowodniaiących któ
mu JPDumsz poda i ~~za~~
dadz sobie wypłacić potrzebne
pieniądze z ~~skład~~ złożo
nych u WJP. Kunau fun
duszów.

Działo się w Bojanowie dn. 8 Maja 1813.

Pod dzisieyszą datą i stosownie do ode-
branego pod dniem 28go z. m. Reskry-
ptu Pod Prefekturalnego z dnia 26go
t. m. zebrał się Dozor Szkolny Bo-
janowski dla radzenia o punktach
zadanych w Reskrypcie Prze: Pre-
fektury Departamentowey Pozn. szcze-
gòlnie wystawienie gmachu szkòl-
nego tyczącym się, i dla napisania
swych uwag, ktore następuiące były

1od. Wzmiankowany w wniosku
JP. Kaufussa Doktora budynek
szkòlny odpowiada istotney potrzebie
Szkoły Wydziałowey w Bojanowie, i
musi w sobie zawierać.

α) potrzebne pokoie a) dla Szkoły Wy-
działowey b) dla Szkoły Elemen-
tarney c) ieden in subsidium.

β) potrzebne pokoie na pomieszczenie
Rektora, cum attinentiis.

2re. Na wystawienie takowego
gmachu znayduie się plac przeszło
37 łokci

37 łokci w szerszz maiący na ktorem wystawić trzeba budynek zawieraiący w sobie:

6 Pokoiow na klassy
2 „ . . . . na Muzeum i Biblio„
tekę.
Pomieszkanie Rektorskie składaiący się
z czterech pokoiów
„ „ kuchni
„ „ sklepu czyli raczey piwnicy
„ „ spiżarni
i w tylnym budynku potrzebne schowania jako to drwalnie to na potrzebę szkolną jako też dla Rektora, pienia maglownia, pomieszkanie dla stróża i. t. p.

3cie Niemasz teraz placów dogodniey użyte bydź mogących, ile że się stykaią z sobą.

4te Plac ieden to iest pod Nrem 345 własnością iest kościoła, który tego placu ustępuie, na rzecz szkoły wydziałowéy, z czego dowod piśmienny to zrzeczenie się zawieraiący później ma się złożyć.

Plac

Plac sub Nro 344 tym czasem iuż umowionym został po 150 złł Połł z czego także i Protokół ugodny i ułożony proiekt do Kontraktu w krótce ma się przesłać.

5te Z budynków teraz exystuiących w teraznieyszym czasie żaden przedadź się nie może, ile że wszystkie potrzebne bywaią to do mieszkania to do nauki.

Tylko iedyny budynek co teraz Rektor mieszka w nim, mogłby się przedadź natychmiast, bo iest nabywacz czyli kupiec ktoryby podobno teraz tyle gotów płacić iak kilka lat poźniey, gdyby się trafiło naiemne mieszkanie dość obszerne i wygodne, i gdzieby potrzebnem bespieczeństwem, mogł się cieszyć.

6te Co do nabywania drzewa budowlego palenia cegły i.t.p. trzeba by wziąć JW Damsza bywszego Ekonoma ktory iuż nie iedną budowę miał pod swoią dyrekcyą a zatém co

co do drzewa budowlego wielką ma zna-
jomość z szlachtą do koła mieszkaią-
cą. Co się tycze JW Baumhera Kas-
syera tuteyszego, ktorego JW D Kau-
fusz zalecił, JW Burmistrz wyni-
rza obawę swoię żeby tenże to dla in-
teressow kassy mieyskiey tyczących
się to dla własnych domowych, nie
zdołał pilnować należycie tego
interessu.

Względem pieniędzy wypłacać się
maiących Dozor mieszcowy tego jest
mniemania że kaucyi nie trzeba, ile
że też pieniądze w sklepie od ognia
bespiecznym u Wielmożnego Kunau
Prezydenta Rady Mieyskiey złożone
bydź mogą.

Co zaś do szczególnego doglądania
budowy, rownieby wypadło zaprosić
JW Dumsz a Rektor ofiaruie się u-
trzymywać obrachunek podług not
udowodniaiących które mu JW Dum-
poda i dadź sobie wypłacić potrze-
bne

bne pieniądze z złożonych u WJP Kunau
funduszów.

7me i 8me stosownie do odebrane„
go od Prześw. Prefektury rozkazu
rys i Anszlag ułożone zostaną
od JP Konrady Mularza urzę„
downie przyiętego i uznanego,
ceniciela przy kassie Towarzystwa
Ogniowego w Rawiczu, który także
ułoży Taxę budynków przedadź
się na potem mających. — Gruntów
bowiem niemasz. Ninieyszy Pro„
tokół po głośnym i wyraźnym
przeczytaniu od wszystkich przydo„
mnych podpisanym został, gdy
wprzód iednozgodnie postanowiono
że się co miesiąc a to zawsze
pierwszego każdego miesiąca, chyba
żeby ten przypadł w niedzielę, ma
odprawiać obrada względem ma„
teryi budowy tey się tyczących, a
to w pomieszkaniu Rektora, po„
nie„

nieważ tam zawsze papiery potrzebnemi
bydź mogące znayduią się na podorę-
czu.

Tschepke D. Tschirschnitz
X. Meerkatz Gerlach, Rektor.

w Bojanowie dn: 9go Maja 1813.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowéy podaie Protokół odbytéy na dniu 8 Maia r.b. obrady Dozoru Szkolnego Mieszowego względem Punktów zadanych w Reskrypcie Prefekturalnym z dnia 10go wystawienia budynku szkolnego w Bojanowie tyczącym się. tudzież odsyła na powrot Reskrypt Prefekturalny z Rapportem JW Doktora Kaulfussa z należącemi do tegoż Annexami A-F.

Wielmożny Podprefekcie
Panie i Dobrodzieiu!

Miła mi ta chwila w któréy rzucić mi się zdarza do pióra dla podania WMP Dobrodzieiowi Protokółu odbytéy na dniu wczorayszym t. i. dn 8go b.m. i r. obrady Dozoru Szkolnego Mieszowego któréy przedmiotem był zesłany od WMP Dobrodzieia pod dn. 26go z. m. Reskrypt Prefekturalny z dn. 10go z. m. tyczący się wystawienia budynku szkolnego, a szczególnie Punkta na karcie 6téy i 7méy tegoż Reskryptu znayduiące się. — Miła mi tem bardziey ta chwila, gdy widzę iż interess ten dostaie się w ręce Męża, którego łaska tyle razy iuż doświadczona i ludzkość przekonywaią mię iż co tylko służyć

żyć może do przysporzenia tego inte-
ressu nie tylko nie zaniedba ale i owszem
iak nayusilniey podpierać za naywięk-
sze sobie poczyta ukontentowanie.

Załączaiąc wzmiankowany powy-
żey Reskrypt Prefekturalny wraz z
Rapportem JP Doktora Kaulfussa
z należącemi do niego Annexami
A – I. korzystam z podaney mi spo-
sobności przypomnienia się łaskawey
W. MWMP Dobr. pamięci i dodania
upewnienia o nayglębszem uszanowa-
niu z którém poczytuię sobie za
honor zostawać

Wielmożnego WMP Dobr.

nayuniżeńszym sługą
Gerlach.

Do
Wielmożnego JMC Pana
Rożnowskiego.
Podprefekta Powiatu Krobskiego
w Rawiczu.

w Bojanowie dn. 9go Maja 1813.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowéy podaje Protokół odbytey na dniu 8 Maja rb. ~~[illegible]~~ obrady Dozoru Szkolnego Miescowego względem Punktów zadanych w Reskrypcie Prefekturalnym z dnia 10go z. m. tyczącym się ~~budowy~~ wystawienia budynku szkolnego w Bojanowie, tudzież odsyła na powrot Reskrypt Prefekturalny z Rapportem JP Doktora Kaulfussa z należącemi doń Annexami A — J.

Wielmożny Podprefekcie Panie i Dobrodzieiu!

Miła mi ta ~~[illegible]~~ chwila w któréy rzucić ~~się~~ mi się zdarza do pióra dla podania WMPDobrodzieiowi Protokółu odbytéy na dniu wczorayszym tj. dn. 8go ~~Maja~~ bm. i. r. obrady Dozoru Szkolnego Miescowego, któréy przedmiotem był zesłany od WMWPDobr. pod dn. 26go z. m. Reskrypt Prefekturalny z dn. 10go z. m. tyczący się wystawienia budynku szkolnego, a szczególnie Punkta na karcie 6tey i 7méy tegoż Reskryptu znayduiące się — miła mi tém bardziey ta chwila, gdy widzę iż interes ten dostaje się w ręce Męża którego łaska tyle razy iuż doświadczona i ludzkość przekonywaią mię iż ~~[illegible]~~ co tylko służyć może do przysporzenia

tego interesu nietylko nie za-
niedba ale i owszem jak nay-
usilniey podpierać za ~~naywiększe~~
sobie poczyta ukontentowanie.

Załączaiąc wzmiankowany
powyżey Reskrypt Prefekturalny
wraz z ~~Annexami~~ Rapportem
JP Doktora Kaulfussa
z należącemi do niego Anne-
xami A — P. korzystam
z podaney mi sposobności
przypomnienia się Łaskawey
WMWMPDobr. pamięci i
dodania upewnienia o naygłęb-
szém uszanowaniu z którém
poczytuię sobie za honor
zostawać

Wielmożnego WMPDobr.

nayuniżeńszym sługą
Gerlach

Do
Wielmożnego JMci Pana
Rożnowskiego
Podprefekta Powiatu Krob-
skiego
w Rawiczu

7me
i
8me stosownie do odebra-
nego od Przesł. Prefektury
rozkazu rys i Anszlag. uło-
żone zostaną od JP Kon-
rady Mularza urzędownie
przyjętego i uznanego, ceni-
ciela przy kassie Ta-
warzystwa Ogniowego w
Rawiczu, który także
ułoży taxę budynków przedadź się
na potém mających —
Gruntów bowiem niemasz.
Niniejszy Protokół po
głośnym i wyraźnym prze-
czytaniu od wszystkich
przytomnych podpisa-
nym został, gdy wprzód
iednozgodnie postanowiono
że się co miesiąc a to za-
wsze pierwszego każdego
miesiąca, chyba żeby ten
przypadł w niedzielę, ma
odprawiać obrada względem
materyi budowy tey się tyczących a to
w pomieszkaniu Rekto-
ra, ponieważ tam za-
wsze papiery potrze-

bnemi bydź mogące znay-
duią się na podręczu.

Tschepke. D. Tschirschnitz
X. Meerkatz Gerlach

Bojanow d. 1ten Junig. 1812.

In Gemäßheit des unter dem
8ten v. Monats gefaßten
Beschlusses versammelte sich
unter heutigem Dato die
Orts Schul Inspection um in
Betreff der zu den neulichen
Verhandlungen noch fehlenden
Acten Stücken zu sprechen.
Hier zeigte sich nun zuerst,
daß H. Conradi als Kreis
Bau Inspector seinem ge-
gebenen Versprechen Riß u.
Anschlag den 22ten und dann
wiederholt den 29ten v. M.
~~nicht~~ zu liefern nicht
nachgekommen sey, und
wurde der Rector beauf-
tragt mit heutiger Post
an ihn zu schreiben und
ihn zu ersuchen Riß und

unter 50 rtlll

2-
28

Ich Endes unterschriebener schenke hiermit durch eine unwiderrufliche Schenkung unter den Lebendigen die mir gehörige und von mir baar mit 20 rtlll bezahlte in der Neustadt zu Bojanowo belegne sogenannte Sprottische Baustelle dem verehrten Evangelischen Kirchen Collegio zu Bojanowo dergestallt, daß solches dieselbe von nun an als ihr Eigenthum und Sich als naturaliter tradiret ansehen und anderweitig darüber zu disponiren und Sich dieselbe Gerichtlich zum wahren Erb und Eigenthum verreichen zu laßen befugt ist.

Zu Urkunde deßen habe ich das gegenwärtige Instrument, nach reiflicher Ueberlegung wohlbedächtig ausgefertigt; so geschehen und gegeben Raudten den 12ten May 1813.

Selbst gelesen und genehmigt
J. G. Reiner Königl. Preußl. Stadt
Richter und Creis Stempel Fiscal
als Donator.

(L.S.)

A. 29 34

1.

Das hiesige Evangelische Kirchen-Collegium erklärt hierdurch auf Pflicht und Gewißen:

daß es die durch Schenkung erworbene, — wie aus beigelegter Original Schenkungs-Urkunde erhellet — und ihm zugehörige, auf der Neustadt zu Bojanowo unter Nummer 345 belegene sogenannte Sprottische Baustelle, zum Aufbau eines neuen Massiven Kreis-Schul Gebäudes cediret, und allen Ansprüchen an gedachte Baustelle entsaget; jedoch nur unter der ausdrücklichen Bedingung: daß dieselbe nur zu diesem, und zu keinem andern Zweck benutzt werden kann. Zu mehrerer Beglaubigung haben wir diesen Cessions-Akt durch eigenhändige Unterschrift, und Beidruckung des Kirchen Siegels bekräftiget.

Bojanowo d. 1ten Junius 1813

(L.S.)

Das Evangelische Kirchen Collegium
X. Meerkatz. X. Michler.
Exner. Wentzel.

verte.

Plan Nauk
przez Klasy
w Szkołach Wydziałowych

Plan Nauk przez Klassy w Szkołach Wydziałowych.

Klassa Elementarna.

Język Polski. Szczególnieyszym zatrudnieniem tey klassy iest wprawa w wymamianie dobitne i czyste. Toż Nauka czytania i pisania podług opisu położonego przy Książce Elementarnéy przyiętey od Izby Edukacyinéy. Tu tylko kładzie się przestroga dla Nauczyciela, aby nie zamierzaiąc sobie ciągu rocznego dwuletniego ani nawet i trzech letniego, w miarę zdolności i postępku uczniów, o to się starał, żeby się wprawili, wciągłe czytanie, zastanawianie się nad tem co czytać będą, opowiadanie rzeczy wyczytanéy, aby nie tylko druk ale pisane rzeczy wyczytać potrafili, żeby w pisaniu tyle przynaymniéy postąpili, iżby z Książki, lub pisania cudzego, rzecz potrafili przepisywać ze względém na znaki ortograficzne.

Arytmetyka. Początkowe działania Arytmetyki dawane będą w tey Klassie podług sposobu wyłożonego w Elementarzu. Nauka ta uważana tam iest iako rodzay czytania skroconemi znakami. Do Nauczyciela należeć będzie tak umieć zainteressować uczniów aby nawykaiąc do czytania i pisania znaków Arytmetycznych coraz więcey składanych postępowali w kombinacyach rachunkowych rozwiiaiących władze umysłu.

Klassa Piérwsza.

Język Polski. Uczniowie do tey klassy przyymowani umieć powinni czytać i pisać po polsku.

1. Wprawiaią się daley w dokładnieysze czytanie i urabianie głosu stosownie do myśli i czucia w sensie zawartego

Czytaiąc w tym Celu bayki, powieści, spiewy historyczne, które po przeczytaniu swoiemi słowy opowiedzieć w treści, lub opisać w domu, nareszcie uczyć się ich na deklamacyą powinni. Do czytania prozą użyć mogą części drugiey Xiążki napisaney dla Szkoł wieyskich i Mieyskich.

2° Pierwsza Część Grammatyki narodowey, iako zasada Grammatyk wszystkich innych Języków dawana tu będzie, i ma poprzedzać Kwartałem grammatykę francuską i Łacinską, do których skrocenia przysobić Uczniów. Zaczynaią należy nad częściami mowy odmiennemi, po których nieodmienne następować powinny. Nakoniec Nauka praktyczna o troiakiey składni, form deklinacyi i Konjugacyi polskiey.

Ale stosownie do przeznaczenia Uczniów prosto z tey Szkoły wychodzić maiących więcey tu się oglądać należey na potrzeba i Obowiązki przyszłego ich życia. Nie idzie tu więc o deklamacye gustownieyszych wyiątków, o rozdrabianie prawideł grammatycznych, opisy z dowcipu i imaginacyi czerpane. Lecz idzie o praktyczną wprawę, wpisanie lub przepisywanie rzeczy dyktowanych albo podanych na piśmie, w opisy treści tego, co im mowiono, albo co z niemi czytano. Język nigdy oddzielnie od rzeczy dawany bydź nie może. Zwrot tylko Uwagi Uczniów, baczny na rzecz, bacznieyszy na Język bydź powinien. Tu więc maią mieysce opisy wyrażeń dążące do sprostowania opinii gminnych, iakiemi są: Upiore, Strzyga, Czary, Urok, Zabobon, Fanatyzm. Też wyiątki krótkie i opisy z historyi Polskiey. Baieczki Krasickiego zamykaiące stosowny do stanu tego Sens Moralny. Spiewy Narodowe, Pieśni i Psalmy z Karpińskiego lub Kochanowskiego.

Wiadomość Grammatyki Polskiey w tey Klassie powinna bydź dawana, raz iako zasada innych ięzyków, drugi raz iako Nauka potrzebna do rozróżnienia iedney części Mowy od drugiey, poznania własności i odmian każdey w urabianiu ich przez przypadki, liczby, stopnie rodzaie, też czasy, tryby, osoby, dla rozprawy w ortografią. Książka potrzebna do tey szkoły osobno będzie wygotowana.

Ięzyk Francuzki. Ta Klassa w Ięzyku francuzkim uważana bydź może iak Początkowa. Bo dla wprawy w czytanie francuzkie musi Nauczyciel zaczynać od wymawiania liter, iak brzmią po francuzku sam w sobie i połączone z innemi, też w Książce lub na tablicy pokazywać, aby dzieci nauczyć składać się w wyrazy a nakoniec łączyć w wymawianiu, gdzie zwyczay ~~tak~~ Narodowy tak każe, te wyrazy pomiędzy sobą, aby właściwym francuzcyźmie brzmieniem sensa wydawać. O to tylko starać się będzie Nauczyciel, aby każdego wyrazu znaczenie czy osobno czy wspolnie z drugiém wziętego dał poznać uczniów. Wprawa początkowa w czytanie i wymawianie dokładne wyrazów i Sensów pół roku pewnie zabierze. w drugim zatém półroczu podawać można uczniom naypotocznieysze rozmowy i Sensa z Książki Professora Rousseau Lecture pour les enfans. ~~Potym~~ Przytem oswaiać ich można z iednym przynaymniey artykułem pewnym, którego użycie odpowiada odmianom przypadków polskich, wprawiać się będą także w czasowanie dwoch słów posiłkowych avoir i être. Tak żeby czas każdy i osobę

wypisywać mogły, przez co w czytanie i ortografią ułatwiać sobie będą.

Język Niemiecki. Początki czytania i wymawiania właściwego Językowi temu. Po czem nauczyciel umieiący po polsku i po niemiecku podawać będzie uczniom do czytania zdania krotkie baieczki i powieści, też z niemi słownie tłómaczyć będzie a Uczniowie z pamięci powtarzać ie maią i z pamięci powtorzone napiszą. Pisać zaś z początku mogą polskiemi literami ze względem tylko na ortografią Niemiecką. Niekiedy Nauczyciel dyktować im też wyiątki będzie i na tablicy napisane, co do ortografii poprawiać każe. Też z niemi tłómaczyć, na pamięć powtarzać ma dla nadania im tonu mowienia przyzwoitego. Książka do tego ma bydź wydana. Tym czasem podaie się Fischera Elementarz. w Formowaniu liter i pisaniu Niemieckim zwolna w tey Klassie postępować należy, bo w niey w polskie ieszcze pisanie nie są wprawni uczniowie.

Język Łaciński. Dawany będzie przez wszystkie trzy Klassy w osobne od szkólnych godziny, dla tych tylko, którzyby pragnęli go się uczyć.

Jeografia. Tu wiadomości o Kule ziemskiey są odłożone do Klassy następuiącey. Nauczyciel pokaże Uczniom na karcie położenie miasta tego, w którym iest Szkoła iego, od tego prowadzić ich będzie do miast naybliższych w około podług kierunku Zachodu, Południa, Wschodu i Północy. Tym sposobem doydzie aż do granic Kraiu swoiego. Potem okaże im główny podział w Departementa. Wymieni daley góry, rzeki i miasta znacznieysze. Postąpi daley na karcie Europy znacznieyszych Kraiów i ich miast

i stosunki między niemi etc etc. Te wiadomości przypomniawszy Uczniom można im będzie wyłożyć w pierwszym roku skład Administracyi Rządowéy co do Władz niższych i pośrednich w drugim zaś rys ogólny Konstytucyi Xięstwa Warszawskiego namieniaiąc x cokolwiek i o dawnieyszym składzie rządu Polskiego dla porównania dawnieyszych Tytułów tychże władz z teraznieszymi i obeznania Uczniów z Niemi.

Religia, Rysunki Kalligrafia Dawane będą przez wszystkie trzy Klassy w godziny naznaczone; w Rysunki rzemieślnicze szczególniey tu młodzież wprawiana bydź powinna.

Zgodno z Oryginałem w Aktach Izby Edukacyiney.

Lipinski Sekr.

Instrukcya i Ustawa względem Opłat od Uczniów dla Inspektorów Dozorów i Sekretarzów.

Opłaty od Uczniów używane w niektórych Szkołach przeznaczone na potrzeby szkolne, iako to: na wzrost Biblioteki, Gabinetu, Narzędzi i Zbiorów, tudzież na Kollaboratorów za pomnożeniem się Uczniów rozciąga Szkoła Edukacyjna na wszystkie Szkoły, a to na następującem Urządzeniem.

1. We wszystkich Szkołach i Klassach Elementarnych, iako też i w Klassach Elementarnych przy wyższych Szkołach będących, gdzie się Nauczyciele utrzymują z składek Towarzystwa Szkolnego, niemasz żadney Opłaty od Uczniów, chyba w tych mieyscach, gdzie nie iest rozłożona składka od Obywatelów, ale tylko poczyto, dzieci od siebie opłacaią.

2. W Szkołach podwydziałowych Uczniowie dwóch klass wyższych opłacaią na potrzeby wyżej wyrażone po Złp. Pol. 12. rocznie.

3. W Szkołach wydziałowych Uczniowie trzech Klass wyższych płacą po Złp. 18. rocznie.

4. W Szkołach Gwardyanowych Uczniowie wszystkich Klass, ponieważ w nich Elementarney nie masz, płacą po Złp. 24. rocznie.

5. J. J. P. P. Sekretarze i Prezentatorze przed zaczęciem Szkoły w każdem półroczu

zapisywać

zapisywać będą Uczniów do Szkoły chodzić maiących na pierwsze połrocze, a przytem odbierać zaraz będą połroczną opłatę inaczey kwitu i znaku do przyięcia do Szkoły Uczniowi nie wydadzą, co czynić będą i w drugiém połroczu.

6. Mogą otrzymać uwolnienie od Opłaty ci którzy przy ubostwie i niedostatku okażą znakomitą poiętność, zdatność i pilność, a dla otrzymania tego pozwolenia postąpić sobie maią następuiącym sposobem.

7. Dozor Departamentowy wydawać może pozwolenie dla Uczniów Szkoł Departamentowych, Dozor zaś mieyscowy dla Szkoł Wydziałowych i podwydziałowych.

8. W tym Celu Rodzice, czyli Opiekunowie zgłosić się maią przez Notę podaną do Dozoru z przyłączoném zaświadczeniem od Nauczyciela Szkoły Elementarney, iż Uczeń okazuie poiętność, pilność i korzyść, przytem ma bydź przyłączone zaświadczenie niedostatku od Burmistrza, Woyta lub Podprefekta.

9. Na początku każdego połrocza potwierdzone bydź ma dla każdego Ucznia pozwolenie bezpłatnego uczęszczania do Szkoły, ieśli tenże Uczeń przyniesie Zaświadczenie od Professorów swoich o znakomitey korzyści, zdatności i pilności, bez czego dalsze pozwolenie nie ma bydź wydane.

10. Liczba uwolnionych od Opłaty nie ma przechodzić w Szkołach Podwydziałowych i wydziałowych trzeciey części Osob opłacać

maiących

maiących a w szkołach Departamentowych niepowinna przechodzić czwartey części.

11. JPan Rektor ułożywszy Tabellę półroczną uczniów tak tych, którzy opłacili, iak tych którzy uwolnienie od opłaty otrzymali z podpisem swoim z wyrażeniem Summy zebraney, złoży Dozorowi, dla przesłanienia Izbie Edukacyiney.

12. Summa zebrana z Opłat Szkolnych zostaie w rękach Rektora salvo calculo i obrocona bydź ma na następuiące potrzeby, iako to:

13. Jeżeli liczba Uczniów iedney Klassy przenosi 60. Osob, Klassa takowa na dwie ma bydź podzielona.

14. Opłata od uczniów do liczby 40. w Szkołach Podwydziałowych, 60 — wydziałowych a 120 — Departamentowych iest przeznaczona na kupowanie coroczne Książek do Biblioteki Szkolney, Machin, Narzędzi i inne potrzeby salvo calculo.

15. Opłata przewyższaiąca te liczby Uczniów opłacaiących ma bydź przeznaczona na Kollaboratorów.

16. JPan Rektor na początku każdego półrocza uczyni do Dozora i razem do Izby Edukacyiney Odezwę wyszczegolniaiąc Jey ile ma Pieniędzy, tudzież Książki i Machiny, których potrzebuie.

17. W Szkołach, w których dotąd wyższa od pomienionych opłata iest ustanowiona i odbierana ta i nadal utrzymuie się.

Dan w Warszawie na Sessyi Izby Edukacyiney dnia . . Sierpnia 1811. Roku.

Onufry Kopczyński
Prezydujący

ad N 926 ... 36 e 38

I.

Einige vorläufige nothwendige Einrichtungen für die Disciplin in der Kreisschule zu Bojanowe.

Um die Schüler zum Privat- und Schulfleiß und zu einer guten Aufführung zu gewöhnen, sind vorläufig folgende Anreizungsmittel zum Fleiß und gutem Betragen und folgende Strafen nöthig:

I. Anreizungsmittel zum Fleiß und guten Betragen.

1.) Jede Klasse wird in vier Ordnungen getheilt. Sind wenig Schüler in einer Klasse, so bleiben 2 Ordnungen unbesetzt. Außer der Translocation aus einer Klasse in die andre, wird der Fleiß und gute Aufführung mit höhern Sitzen in den Ordnungen belohnt.

2.) In der zweiten und dritten Klasse werden in der deutschen Sprache die Schüler mit Sie angeredet. In der polnischen Sprache werden alle Schüler der Kreisschule Sie genannt.

3.) Vierteljährig wird nach einer Conferenz der Lehrer jedem Schüler der 3 Klassen ein Zeugniß ausgefertiget, das er seinen Eltern oder sonstigen Vorgesetzten, bei denen er in Pension ist, vorzeigen, und von ihnen unterschrieben dem Rektor zurückgeben muß.

4.) In dem Programm werden die fleißigsten und ordentlichsten Schüler namentlich aufgeführt, doch so, daß

die Schüler jeder Klasse selbst die fleißigsten und ordentlichsten bestimmen, indem jeder Schüler der Klasse den Namen des ihm am fleißigsten und ordentlichst scheinenden aufschreibt und dem Lehrer übergiebt.

5.) Beim Examen werden Prämien ausgetheilt.

II. Strafmittel. Das Ehrgefühl muß auf alle Art geweckt, und körperliche Strafen so viel als möglich unnöthig gemacht werden. Da diese aber nach dem Urtheil der Lehrer nicht ganz aufgehoben werden können, so werden die Strafen so festgesetzt:

A. Im Allgemeinen

1.) Körperliche Züchtigungen werden nur für die Elementar- und für die erste Klasse erlaubt.

2.) Ehrenstrafen:

a. Stehen in den Lehrstunden
α in einer Stunde
β in allen Lehrstunden eines Tages.

b. Heruntersetzung in den Ordnungen einer Klasse aus einer Ordnung in die andre.

c. Abgesondertes Sitzen in der Klasse.

d. Klassenarrest
α eine Stunde außer der Eßzeit,
β eine Stunde während der Eßzeit
γ 2 Stunden während der Eßzeit
δ von 11 bis 6 Uhr Abends, die Lehrstunden abgerechnet, wo der Schüler zugegen seyn muß. Es versteht sich von selbst, daß hierbei auf die körperliche Constitution des Schülers Rücksicht genommen werden muß.

e. Karzerstrafe
α außer der Eßzeit,
β während der Eßzeit,
γ auf einen ganzen Tag.
f. Degradation von Tadel [illegible] für einen halben Tag, und dort körperliche Züchtigung.
g. Entfernung von der Anstalt
α Consilium abeundi. — [illegible]
β Relegation. — [illegible]

B. Anwendung der Strafen
A. Mangel an Fleiß.
1.) Wer die Lehrstunden versäumt, ohne die Erlaubniß nachgesucht zu haben, bekomt für jede gefehlte Stunde eine Stunde Klassenarrest, und muß während dieser Zeit eine ihm bestimte Arbeit machen.
2.) Wer seine Arbeiten nachläßig ausarbeitet, wenn er sie beßer machen kan, wird in der Klasse degradirt.
3.) Wer seine Arbeiten gar nicht bringt, bekomt Klassenarrest während der Eßzeit, und muß diese nicht verfertigte Arbeit während der Zeit verfertigen.
4.) Wer sich auf die Lection nicht vorbereitet, und seine Copier- und Mundirbücher nicht ordentlich, reinlich hält, erhält Klassenarrest während oder außer der Eßzeit, nach Maaßgabe des Versehens
5.) Wer dieselbe Nachläßigkeit sich mehreremal zu Schulden kommen läßt, und deswegen bestraft wird, bei dem wird der Klassenarrest verdoppelt.

Diese Strafen erkennt der Lehrer zu, bei welchem das Versehen geschahe.

B. Fehler gegen die gute Aufführung.

1.) Plaudern in den Lehrstunden wird bestraft mit Stehen in der Stunde, oder in allen Stunden eines Tages.

2.) Unhöflichkeit gegen die Mitschüler, besonders Schimpfen wird mit Klassenarrest während der Eßzeit,

3.) Prügeln unter einander mit Klassenarrest auf einen Tag

4.) Unhöflichkeit gegen den Lehrer mit Karzer während der Eßzeit bestraft.

5.) Wer nach zuerkanter Strafe des Klassenarrests oder des Karzers entwischt, um der Strafe zu entgehen, muß diese Strafe 4mal leiden.

6.) Ungehorsam gegen den Lehrer wird in der 3ten Klasse mit Carcer während der Eßzeit, oder auf einen ganzen Tag, in 2da mit Degradation nach prima auf 3 Stunden, und dortiger Züchtigung mit 6 Hieben auf den Hintern bestraft. Mit dieser Strafe ist alsdann ein wöchentliches Alleinsitzen in der 2ten Klasse verbunden.

7.) Vergreifen an dem Lehrer mit eintägiger Karzerstrafe und dem Consilium abeundi.

8.) Wenn ein Schüler durchaus nicht gebessert werden kan, so daß er der Anstalt nachtheilig ist, und andre verdirbt, mit der Relegation.

NB. 1. Alle Karzerstrafen, und die Strafe N. 6. decretirt die Conferenz des Rektors und der Lehrer.

2. Ueber N. 7 u. 8 entscheidet die Conferenz der Inspection, des Rektors und der Lehrer.

Bojanowe den 30ten Sept. 1811. Gerlach Rector. Kartscher, Conrector.

Kittlaus Auditor. Raschke Adjudant. Tschirschnitz, Kantor. Binner Organist

D. Kaulfuss

ad 1385 Mus IV

ad H 134 Ms. R

C

38

Bau

Anschläge von dem zuerbauenden Massiven Schuhlhause und Massiven Hinter Gebäude in Bojanowo.

ad 842

57.

16.
13.
8½
6.

43½

8.
5.
4½

17½
77½
66¾
10½
2½
3.
1.
3.
2.
13/4

6.
74.

Anschlag

Von den Kosten zur Erbauung eines Massiven Schuhlhause in der Stadt Bojanowo nach beyfolgender Zeichnung von 74 Fuß Breslauer breit und 50 Fuß Tief 2 Etagen hoch, im Souterain ist ein Keller.

		rtlr	gr	pf	rtlr	gr	pf
	An Maurer Arbeit.						
57.	S. R. Fundament und Keller Erde aus zugraben a 6 gr	14.	6.	–			
16.	S. R. Fundament unter die Umfaßungs Wände						
13.	S. R. unter die Mittel Wand						
8½.	– – – – – – Scheide Wände						
6.	– – – – – – beym Keller was Tiefer ist als bey die übrigen Fund:						
43½	S. R. Fundament a 1 rtlr 16 gr	72.	12	–			
	Plinte						
8.	S. R. Forder und Hinter Fronte a 2 Fuß hoch						
5.	– – – – Mittel und Giebel Wände – –						
4½	– – – – Scheide Wände – – –						
17½	S. R. Plinte zumauren a 2 rtlr	35.	–	–			
77½	– – – – 1te Etagen Mauer a 1 rtlr 16 gr	129	4.	–			
66¾	– – – 2te Etagen Mauer a 2 – –	133.	12	–			
10½	– – – die beyden Giebel zumauren a 2 rtlr 8 gr	24.	12	–			
2½	– – – in der Dach Etage zumauren a 2 – 8 –	5.	20.	–			
3.	□R. Keller Gewölbe a 4 rtlr 12 gr	13.	12	–			
1.	Keller Hals aufzumauren und wölben a 4 rtlr	4.	–	–			
3.	□R. Keller Pflaster zufertigen a 16 gr	2.	–	–			
2.	– Pflaster zufertigen in der Küche der IIten Etage	1.	8.	–			
1¾	– Holz Wand aus zumauren in der IIten Etage	2.	1	–			
	Das Dach zu einen einfachen Dach auf 7½ Zoll weit zulatten auf einer Seite 57 Schichten mithin auf beyden Seiten 114 Schichten incl: Doppel Schichten oben und unten mit 20000 Stück Dach Ziegeln incl: Dachfenster eindecken in Kalk und Spließe a 1 rtlr 16 gr	33.	8.	–			
6.	Große Dachfenster einzudecken a Stück 1 rtlr	6.	–	–			
74.	Stück Forst Ziegeln auf den Forst in Kalk zulegen a Stück 4 pf.	1.	–	8.			
	Latus	477.	23.	8.			

		rthlr	gr	pf	rthlr	gr	pf
	Transport	477.	23	8.			
148.	l. Fus. Haupt Gesimß zumauren a 4 gr	24.	16.	–			
1.	Küchen Schorstein in der 2ten Etage incl. Rauchmantel und Feuerhordt	15.	–	–			
2.	Vorgelege von der 1ten Etage	16.	–	–			
2.	Vorgelege von der 2ten –	16.	–	–			
13.	Stück Thürjargen einzusetzen a 4 gr	2.	4.	–			
26.	– 4 Flüglichte Fensterrähme einzusetzen	4.	8.	–			
1.	– Kellerfenster	–	2	–			
12.	– Vorgelegehacken einzumauren	–	12.	–			
1.	– Kellerfenster Gegitter einmauren	–	8.	–			
13½	□R. Forder Fronten Putz laut Zeichnung a 1 rthlr 16 gr	22.	12	–			
13½	– – Hinter Fronten Putz glatt abzuputzen a 1 rthlr 8 gr	18.	–	–			
98.	– – Innern Putz der beyden Etagen a 16 gr	65.	8.	–			
16.	– – die Wände der Stuben im Dache	10.	16.	–			
5.	– – Kellerwände nebst decke zuberappen a 8 gr	1.	16.	–			
41½	– Gyps decken der beyden Etagen zufertigen a 1 rthlr 4 gr	48.	10.	–			
6½	– – – – in den Dachstuben	7.	14.	–			
1.	Keller Treppe zufertigen	2.	–	–			
320	Tonnen Kalk einzulöschen a Tonne 2½ gr	33.	8.	–			
	Für Vorhaltung des Gerüstes und der Mauer Geräthschaften	37.	–	–			
	An Maurer Arbeitslohn	–	–	–	803.	13.	8
	Dem Zimmerman						
22.	Gebind dieses Gebäude der Zeichnung gemäß auf Mauerlatten 2 Balken lagen samt Dach gespärren mit einen Deutschen Dache dreyfachstehenden Dachstuhl zu verbinden und zurichten incl. Holz beschlag a Gebind 5 rthlr	110.	–	–			
89	laufende Fus Holz Wände in der 2ten Etage und im Dache 2 mal verriegelt zu verbinden und auf zusetzen a 4 gr	14.	20.	–			
	Latus	124	20.	–	803.	13.	8

		rtlr.	gr.	pf.	rtlr.	gr.	pf.
	Transport	124.	20.	..	803.	13.	8.
6.	Stück Große Dachfenster sogenannte Fledermäuse a Stück 2 rtlr 12 gr	15.	..	..			
2.	" kleinere a Stück 12 gr	1.	..	..			
15.	" Thürzargen a Stück 12 gr	7.	12	..			
1	" Rauchfangholz zufertigen zuverlegen und anzubolzen	..	12.	..			
1.	Große Haupt Treppe zur 2ten Etage mit Potest und Geländer zufertigen und auf zustellen	18.	..	..			
1	kleinere Haupt Treppe zum Dache mit Potest und Geländer zufertigen und aufzustellen	15.	..	..			
1	Treppe zum Boden des Kehlgebälcks zufertigen	5.	..	..			
6.	Stück Treppen Stuffen vor der Hausthür und hinter Thür der Zeichnung gemäß zufertigen	3.	..	..			
8944.	□F. Fußboden in der 1ten und 2ten Etage und in den Stuben in der Dach Etage und Kammern zu diehlen a 3½ pf. pro □F.	93	4.	8.			
988.	" über den Kammern und Boden Flur zu diehlen a □F. 2 pf.	6.	20.	8.			
6644.	" Gyps decken zu verschalen in den beyden Etagen und den 2 Dachstuben a □F. 2 pf.	46.	3	4.			
	Für Vorhaltung des Richtzeuges und der Pferde beym Aufziehen	11.	..	..			
	An Zimmer Arbeits Lohn	..	..	..	347.	..	8.
	Dem Lehmer						
21.	Stück Balken Fache in der 1ten Etage zu Staacken und zu lehmen mit Windeldecke a 1 rtlr 16 gr	35.	..	..			
21.	" Balken Fache in der 2ten Etage zu Staacken und zu lehmen mit Windeldecke a 1 rtlr 20 gr	38.	12.	..			
12.	" Balken Fache über den Dachstuben zu staacken und zu lehmen a 20 gr	10.	..	..			
	Die Wände in den Dachstuben zu kleben und beschlagen	12	..	..			
	Lehmer Arbeit	..	..	..	95	12	..
	Latus	..	..	..	1246.	2	4.

		rtlltt	gl.	pf.	rtlltt	gl.	pf.
	Transport	..	..	..	1246.	2.	4.
	Dem Stukateur						
2.	Große Rosetten a Stück 1 rtlltt	2.	..	..			
30.	l. Fus Arabesken a 8 gl.	10.	..	..			
30.	l. .. Fries Verzierungen a 8 gl.	10.	..	..			
	Die Inschrifts Tafel mit der Schrift und blauen Firnis Anstrich	12.	..	..			
	Dem Stukateur	..	..	..	34.	..	..
	Dem Tischler incl. Holz und Anstrich ohne Leim Tränke						
1.	Zweyflüglichte verdoppelte Forder Haus thür von starcken Kiefernen 2 zölligen Bohlen mit Bildhauer verzierungen	10.	..	..			
1.	Einflüglichte Hinter Haus thür von Kiefernen Holz mit Fensterlicht	6.	..	..			
14.	Stück einflüglichte innere Stuben Thüren mit Füllungen und Architraven von beyden Seiten a Stück 5 rtlltt	70.	..	..			
6.	Stück Thüren mit eingeschobenen leisten zum Keller eingang, Küchen Thür Speise Kammer Thür und boden kammer Thüren a 3 rtlltt	18.	..	..			
4.	Stück Vorgelege Thüren mit eingeschobenen leisten a 1 rtlltt	4.	..	..			
26.	Stück 4 Flüglichte Fenster Rähme von Kiefernen Holz a 4 rtlltt 12 gl.	117.	..	..			
6.	Stück Große Fledermauß Fenster mit Schweiffungen a Stück 3 rtlltt	18.	..	..			
2.	Stück kleine Dachfenster a 1 rtlltt 12 gl.	3.	..	..			
1.	.. Fenster in die Speise kammer	2					
1.	.. Keller fenster	1.					
12.	Stück Ofen Füße a Stück 2 rtlltt 4 gl.	26.					
	Dem Tischler	..	..	..	275.	..	..
	Latus	..	..	..	1555	2	4

		rtlltt	gl.	pf.	rtlltt	gl.	pf.
	Transport	–	–	–	1555.	2.	4.
	Dem Schloßer						
	Die 2 Flüglichte Vorder Hausthür mit 6 Starcken Bänder und 6 Starcken Mauer Haacken Französischen Schloß, Meßingener Drucker 2 quer Riegel Ober und unter Riegel	15.	–	–			
1.	Einflüglichte Hinter Hausthür mit 3 Starcken Mauer Haacken und 3 Bänder 1 Schloß Haacken mit deutschen Druckschloß und 2 Anlegen	9.	–	–			
14.	Einflüglichte Stubenthüren mit Englischen Aufsätzbänder mit Französischen Schloß und Schlüßel Nachtriegel und Zuzieh Knopf a 3 rtlltt 8 gl.	46.	16.	–			
6.	Stück Thüren zubeschlagen zum Keller eingang Küchen Thür Speise kammer Thür und 3 boden Kammer Thüren mit Bockshorn bänder und Haacken deutschen Druck Schloß und Zuzieh Knopf a 2 rtlltt 16 gl.	16.	–	–			
4.	.. Vorgelege Thüren mit Bänder Haacken und Klinke und Klinkhaacken a 16 gl.	2.	16.	–			
26	Stück 4 Flüglichte Fenster Rähme mit 8 geschweißten Winkelhaacken 8 Stützhaacken 7 Vorreiber und 4 Erbs Knöpfe zu beschlagen a 3 rtlltt	78.	–	–			
6.	Große Fledermauß Fenster zu beschlagen a 2 rtlltt	12	–	–			
1.	Fenster zur Speise Kammer zu beschlagen	1	–	–			
12.	Stück Ofen Thüren von schwarzen Eisen blech mit Harge und Zug Thüre nebst Klinken zufertigen a 1 rtlltt 12 gl.	18.	–	–			
9	Stück Ofen Röhren mit Klappen von Schwarz Eisen Blech a Stück 1 rtlltt 14 gl.	14.	6.	–			
3	Stück lange Ofen Röhren a Stück 4 rtlltt 8 gl.	13.	–	–			
	Zu 12 Stück Ofen die nöthigen Schienen und Anker a 1 rtlltt 16 gl.	20.	–	–			
	Dem Schloßer	–	–	–	245	14	–
	Latus	–	–	–	1800	16	4

		rtlltt	gl.	pf.	rtlltt	gl.	pf.
	Transport	–	–	–	1800.	16.	4.
	Dem Glaser						
26.	Stück 4 Flüglichte Fenster zu verglasen in Kitt mit guten weißen Glase a 2 rtlltt 12 gl.	65.	–	–			
6.	Große Fleder Mäuse zu verglasen in Kitt mit weißen Glase a 1 rtlltt 12 gl.	9.	–	–			
2.	kleine dito a 16 gl.	1.	8.	–			
1.	Fenster in der Speise kammer a 1 rtlltt 16 gl.	1.	16.	–			
1.	Keller Fenster a 12 gl.	–	12	–			
1.	Fenster über der Hintern Hausthür a 12 gl.	–	12	–			
	Dem Glaser	–	–	–	78		
	Dem Grobschmidt						
39	Stück Anker zu beyden Etagen a Stück 15 ℔ a ℔ 2 gl. 4 pf.	56	21				
6.	Stück Giebel Anker a 14 ℔ a ℔ 2 gl. 4 pf.	8.	4	–			
1	Rauchfang Bolzen von 24 ℔	2.	8.	–			
1.	Kellerfenster Gegitter	2	–	–			
	Für klammern und anderes Eisen Werck	10.	–	–			
	Dem Grobschmidt	–	–	–	79.	9.	
	Dem Töpfer						
12.	Stück Weiß Glasirte Ofen zufertigen und solche mit Zügen zusetzen a 15 rtlltt	180.	–	–			
	Dem Töpfer	–	–	–	180.	–	–
	Dem Steinsetzer						
6.	□R. in der Vorder Fronte und Hinter Fronte 6 Fuß breit zu pflastern a 16 gl.	4.					
	Dem Steinsetzer	–	–	–	4.	–	
	Brettschneider Lohn						
708	Fuß Ganzholz zu halbholz zuschneiden a Fuß 3 pf.	7.	9.	–			
2289	" " zu Kreutzholz zuschneiden a Fuß 3 pf.	23.	20.	3.			
	Brettschneider Lohn	–	–	–	31.	5	3
	Kosten der Arbeitslöhne Summa				2173	6	7

An Bauholz Einfuhr
Lauf Holz von
45 Fuß lang

Detaillirte Holz-Verrechnungen zu Bauholz.

			Ganz Holz Fuß.	Halb Holz Fuß.	Kreutz Holz Fuß.
39.		Bäumen extra Bank Lagh Balken a 50 Fuß lang	–	–	–
9	Stück	Balken a 19 Fuß lang	171.	–	–
9	–	– 10 – –	90.	–	–
9	–	– 9 – –	9	–	–
1	–	Trägen – 9 – –	–	–	426.
6	–	Mauerbalken a 71. – – –	20.	–	–
		Zum Bauflang Holz	–	–	1452.
44	Stück	Sparren a 33 Fuß lang	–	–	1012.
44.	–	Aufschindlingen a 23 Fuß	–	–	342.
18	–	zu den großen Dachstuhlen a 19 Fuß	–	–	72
6	–	zu den kleinen dito 12	–	–	–
14	–	Bank Kuhlbalken über die Dachstuben a 25 Fuß	350	–	–
8	–	Kuhlbalken schiefen a 25 Fuß lang	–	200.	–
10	–	Kuhlsäulen a 10 Fuß lang	–	100.	
24	–	Mandsäulen a 10 – –	–	240.	
18	–	kurze Mandsäulen bey den Dachstuben a 6 Fuß	–	108.	
6	–	Mandsäulen in der 2te Etage a 13 Fuß lang	–	78.	
3	–	Kuhlwasen a 71 Fuß lang	–	213.	
1	–	Basen in der 2te Etage a 17 Fuß	–	17.	
1	–	Schwelle – – – – – 17	–	17.	
2	–	Zingel – – – – – 17	–	–	34.
1	–	Schwelle unter dem Dache 71 Fuß lang	–	71.	–
2	–	dito – – – – 22 – –	–	44.	–
2	–	Zingel – – – – 71 – –	–	17	142.
2	–	– – – – 22 – –	–	–	44
10	–	Kuhl Bonden – – 10 – –	–	–	100.
12	–	Kopf Bonden – – 4 – –	–	–	48.
6	–	Mand Bonden – – 8 – –	–	–	48.
1	–	Zwergen Bäulen bey die obere Zwergen	–	10.	–
		Zingelholz zu Zwergen Poteften	–	–	30.
		zu Unterlagen in der 1te Etagen	–	–	1000
52½		Bäumen Bauholz	640	1098	4750.

	Detaillirte Bohlen- Bretter und Latten Berechnung.	An 3. Zöllige Bohlen □F.	An 2 Zöllige Bohlen □F.	An 1½ Zöllige Bretter □F.	An 1¼ Zöllige Bretter □F.	An 1 Zöllige Bretter □F.	An Latten l. F.
14.	Stück Thürfutter a 28 Fuß —	392.					
	zu Treppen Wangen —	122					
	zu Stuffen vor die Vorder und hinter Thür —	59					
	zu sämtlichen Treppen Stuffen —	–	232.				
	zum Fußboden der 1ten und II ten Etage	–	–	–	5724.		
	und in der Dach Etage die Stuben Kammern und Fluhr zu diehlen —	–	–	–	–	3220	
	über dem Fluhr unter dem Dache und über den Kammern zu diehlen	–	–	–	–	988.	
	sämtliche Stuben und 2 Hausfluhren zu verschaalen —	–	–	–	–	6644.	
	zu futter Stuffen bey die Treppen	–	–	–	–	224.	
	zu den Treppen Geländer docken	–	–	–	–	120.	
	zu hand Griffen und Säulen	33.	–	–	–	–	–
	zu Gesimß Brettern —	–	–	–	–	148.	
	zur belattung —	–	–	–	–	–	9336.
	Summa —	606.	232.	–	5724.	11344.	9336.

		rtlltt	gr.	pf.
	An Materialien und Fuhrlohn			
	An Feldsteinen			
52.	S. R. Feldsteine zum Mauren des Fundaments a 5 rtlltt	260.	–	–
4.	S. R. Feldsteine zum Pflaster bey der Forder und Hinter Fronte a 4 rtlltt	16.	–	–
	An Mauer Ziegeln			
17½	S. R. Plinten Mauer von Ziegeln			
77½	" – " 1 Etage			
66¾	" – " 2te Etage			
2½	" – " in der Dach Etage			
10½	" – " beyde Giebel zumauren			
174¾	S. R. zumauren a 1200 Stück			
	209700 Stück Mauer Ziegeln			
	1400 " zu 1¾ □R. Holz Wand a 9 Zoll starck			
	3000 " zu 3 □R Keller gewölbe			
	2600 " zum Keller Hals, aus dem Keller gerechnet bis unter die Treppe			
	2000 " zu 5 □R Pflaster			
	4500 " zu denen Schorsteinen			
	4000. " zur reinen Kellermauer verblenden			
	227,200 Stück Mauer Ziegeln a Mille incl. Fuhrlohn 8 rtlltt	1817.	14.	4⅘
	An Dach Ziegeln			
	20000 Stück zur Eindeckung des Daches			
	450 – " zu dem Gesimß			
	600 – " zu den Ofens			
	1500 – " auf Bruch gerechnet pro Mille 75 Stück			
	22550 Stück Dach Ziegeln zukaufen und selbige 2½ Meile weit zuholen und Gränz Zölle bezahlen a Mille 15 rtlltt	338.	6.	–
	Latus	2431.	20.	4⅘

		rtlr	gr	pf
	Transport	2431.	20.	4 4/5
	An Kalck			
54.	Tonnen zum Fundament			
215¼	" zur Mauer und Plinte			
4.	" zum Keller wölben			
1.	" zum Pflaster			
5.	" zum Dache			
½	" zum Forsten			
32½	" zum Putz			
8.	" zur reparatur und Weißen			
320¼	Tonne Kalck zu kaufen a Tonne 3 rtlr 8 gr weil er 13 Meilen geholt werden muß	1067.	12.	"
945.	Fuder Sand a Fuder 2½ gr	78.	18.	"
325.	Fuder Lehm zu den beyden Etagen zu Windel decken und im dache 2 Stuben aus zu Kleben so wie eine längen Wand unter dem dache aus zu Kleben a 5 gr	67.	7.	"
2.	Schock Stroh zum Kleben a 3 rtlr	6.	"	"
1½	" Gypsdecken Rohr a 8 rtlr	12.	"	"
30.	Lt. Gyps zu den Gypsdecken und Stukateur arbeiten a Lt. 1 rtlr 12 gr	45.	"	"
39.	Stämme starkes Kiehnen Bauholz zu 50 Fuß lang 3 Meilen weit anzufahren incl. Fuhrlohn 8 rtlr 12 gr	312.	"	"
52½	Stamm Kiehnen Bauholz zu 45 Fuß lang eben 3 Meilen weit anzufahren a Stam 7 rtlr 12 gr	393.	18.	"
606.	Fuß 3 zöllige Bohlen a Fuß 1 gr 9 pf	44.	4.	6
232.	Fuß 2 " " " 1 gr 3 pf	12	2.	"
5724.	" 1¼ " Bretter a Fuß 9 pf	178	21.	"
11344.	" 1 " Bretter a Fuß 6 pf	236	8.	"
9336.	Fuß latten a Fuß 2 pf	64.	20.	"
10.	Stämme Schwammholz zum ausstaaken der decken a Stamm 4 rtlr	40.	"	"
	Latus	4990	10	10 4/5

		rtlr	gr	pf
	Transport	4990.	10.	10 4/5
120.	Knaggennägel zu die Aufschiefter auf die Sparren und Dachfenster a 1 gr	5.	–	–
57.	Schock Lattnagel a 6 gr	14.	6.	–
288.	Schock Brettnagel a 4 gr 6 pf	54.	–	–
58000.	Stück Rohrnagel a 14 gr	33.	20.	–
24.	Ringe Drath a 2 rtlr	48	–	
20000.	Stück Dachspließe a 7 gr	5.	20.	–
	Für nicht vorhersehende ausgaben	15.	–	–
	An Materialien und Fuhrlohn	5166	8	10 4/5
	Kosten der Arbeitslöhne	2173.	6.	7
	Summa der ganzen Bau Kosten des Massiven Schulhause	7339	15	5 4/5

Rawicz d. 18ten Juny 1813.

Conradi
Bau Meister

Von
Gebä
Stad
Fron

36.	
10.	
15.	
7½	
37.	
3¼.	
1¾	
1½.	
74.	
148.	
1.	
2.	
6.	
22.	
3	
4¾	
4¾	
33.	
5.	

Anschlag

Von den Kosten zur Erbauung eines Massiven hinter Gebäudes laut Zeichnung bey dem Schuhlhause in der Stadt Bojanowo, selbiges ist 74 Fuß Bresl: breit in der Front und 32 Fuß Tief 1 Etage hoch.

		rtlr	gr	pf	rtlr	gr	pf
	An Maurer Arbeit						
36.	S. R. Fundament und die Abtritt Grube aus zu graben a 6 gr	9.	–	–			
10.	– – – Fundament bey der Abtritt Grube mit Kalk zu mauern a 2 rtlr	20.	–	–			
15.	– – – die übrigen Fundamenter zu mauren a 1 rtlr 16 gr	25.	–	–			
7½	– – – Plinte 2 Fuß hoch mit Kalk zu mauern a 1 rtlr 20 gr	13	18	–			
37.	– – – der Etagen Mauer a 1 rtlr 16 gr	61.	16.	–			
3¼.	– – – die beyden Giebel zu mauren a 2 rtlr	6.	12	–			
1¾	□R in der Waschstube zu pflastern } a 16 gr						
1½.	– den Hausflur zu pflastern – }	2.	4	–			
	Das Dach zu einen einfachen Dach auf 7½ Zoll weit zu latten auf einer Seite 40 Schichten mithin auf beyde 80 Schichten incl. doppel Schichte oben und unten mit 12000 Stück Dach Ziegeln in Schließ und Kalk zu legen a 1 rtlr 16 gr	20.	–	–			
74.	Stück Hohl Ziegeln zu verlegen a 4 pf	1.	–	8.			
148.	l. Fus Haupt Gesimß zu verlegen a 3 gr	18.	12.	–			
1.	Schorstein auf zu führen a	5.	–	–			
2.	Thürzargen einzusetzen a 4 gr	–	8.	–			
6.	Fensterrähme einzusetzen a 3 gr	–	18	–			
22.	Stück Mauer, Schloß und Klinkhaaken einzumauren a Stück 1 gr	–	22	–			
3	Stück Vorgelege haaken einzumauren –	–	3	–			
4¾	□R. Forder Fronte zu putzen laut Zeichnung a 1 rtlr 16 gr	7.	22	–			
4¾	– Hinter Front glatt zu putzen a 1 rtlr 8 gr	6.	8	–			
33.	– Innern Putz der Etage a 16 gr	22.	–	–			
5.	– die Wohn und Waschstube und Hausflur die Lehm Decke abzuputzen mit Lehm a 1 rtlr	5.	–	–			
	Lectus –	225	23	8.			

				Thlr	Sgr	Pf	Thlr	Sgr Pf
		Transport.		225.	23.	8.		
72½		Zum Kalk einzulöschen a 2½ Sgr.			7.	13. 3.		
		Für Verfertigung des Gerüstes und der Maurer Gerätschaften			24.	16. -		21.
		An Maurer Arbeitslohn					258.	4. 11.
		Dem Zimmermann						
22.		Zu Abbindung dieses Gebäudes der Einfassung gemäß drei Maurerlatten 1 Balken lang sauber das Gespärren mit einem Kehlbalken darin doppelt schränken das Spann zu verbinden und zu befestigen incl. Holz beschlag a 3 Thlr		66				2. 6. 1.
86.		laufende Fuß Holzwände bey die Abseiten abzubinden und zu schalen a 3 Sgr.		10.	18. -			1.
5.		Stück Träger unter die Abseiten unterzuziehen a 8 Sgr.		1.	16. -			2.
1.		Diese über die Einfahrt und Abseiten unter zu unterziehen unter die Balken		-	16. -			6.
1.		Diese beym Handpfluge unter zu ziehen		-	6. -			2.
2.		Durchgänge aufzuschalen a 16 Sgr.		1.	8. -			1.
2.		Thürgewände zuzurichten a 12 Sgr.		1.	- -			1.
1.		Zwegge zuzurichten mit Gelände		5.	- -			
252.	Lf	zu dielen in der Bühne a 3½ Pf.		3.	1	6.		
972.	"	zu verschalen die Abseiten abschrägung mit geschalten und geschnittenen Leisten incl. die Thüren mit zuzurichten a 4 Pf.		13.	12 -			6.
308.	"	zu dielen mit 2zölligen Dielen die Abseiten a 3 Pf.		3.	5. -			20.
112.	"	die Abseiten Fächer zuzurichten mit den Leisten a 6 Pf.		2.	8 -			16.
10.		Stück Pfosten zuzurichten beym die Abseiten Thüren und befestigen a 4 Sgr.		1.	16 -			6.
1.		Thorweg zweyflügel zuzurichten a 4 Thlr		4.	- -			2.
2		Paar Thüren zuzurichten a 8 Sgr.		-	16 -			3.
1.		Haus Thür zuzurichten a 16 Sgr.		-	16. -			4.
		Dem Zimmermann					115.	18 6
		Latus					373	23 5

		Rthlr	Sgr	Pf	Rthlr	Sgr	Pf
	Transport				373	23	5
	Dem Lehmer						
21.	Rück Talken Faß zu Staaken und Mindel Ducken zusammen oben und unten den Talken glatt a 1 Rthlr	21					
	Dem Lehmer				21		
	Dem Tischler incl. Holz und Anstrich						
2.	Rüben Thüren zusammen mit Verkleidung a 4 Rthlr	8					
6.	Fensterrähmen zusammen a 2 Rthlr 4 Sgr	13					
1.	Ofen Fuß	1	8				
	Dem Tischler				22	8	
	Dem Schlosser						
1.	Haus Schloß ordinair	2	20				
2.	Rüben Thüren zu beschlagen mit Verbohrten Bändern und Drucksen Schloß nebst zu sind Knopf a 2 Rthlr 16 Sgr	5	8				
6.	Fenster rähmen zu beschlagen a 1 Rthlr 8 Sgr	8					
2	Abtritt Thür Schlösser mit Schlüssel	1	8				
1.	Ofen Rohr	1	14				
1.	Ofen Thür	1	12				
	den nöthigen Ofen Schienen	1	16				
	Dem Schlosser				22	6	
	Dem Glaser						
6.	Fenster zu verglasen a 1 Rthlr 12 Sgr	9					
	Dem Glaser				9		
	Dem Grobschmidt						
20.	Rück Anker a Rück 1 Rthlr	20					
16.	Rück Mauer saaken zu 8 Thüren a Rück 12 Sgr	8					
6.	" Blick saaken " 6 " " 6 "	1	12				
2.	Schloßhaaken	2	14		1	4	
3.	Vorgelege Haaken	4				12	
4.	Bank Mauerhaaken zum Thor a 1 Rthlr	4					
1.	Eisern Anker beim das Vorgelege	1			1		
	Latus	364			448	13	5

		rthlr	gr	pf	rthlr	gr	pf
	Transport	36.	4	-	448.	13.	5.
3.	Stück Abtritt Thüren mit 2 Haacken 2 Bändern und 1 Klinke zu beschlagen bey den Hölzernen Wänden a 1 rthlr	3.	..	.			
6.	Thüren mit 2 Bänder und 1 Klinke zu beschlagen a 14 gr	3.	12	-			
3	Thüren mit 2 Bänder jede zu beschlagen a 12 gr	1	12	.			
4	Starcke lange Bänder zum Thorweg und 2 Anlegen	3.	-	-			
10.	Stück Banck eisen zu die Thür Stufen bey die Abtritt Thüren	-	15.	-			
	Dem Schmidt	-	-	-	47.	19.	-
	Dem Töpfer						
1.	Grünen Ofen zu setzen a 12 rthlr	12	-	-			
	Dem Töpfer	-	-	-	12	-	-
	Dem Brettschneider						
259	Fuß Ganzholz zu halbholz schneiden a 3 pf.	2.	16.	9			
1247	" Ganzholz zu Kreutzholz schneiden a 3 pf.	12.	23.	9			
	Dem Brettschneider	-	-	-	15	16	6
	Suma der Arbeitslöhne	-	-	-	524	-	11

An Kiehnen Bau Holz a 45 Fuß lang

	Detaillirte Holz Berechnung an Bauholz	Ganz Holz Fus.	Halb Holz Fus.	Kreutz Holz Fus.
22	Stück Balken a 32 Fuß lang	704.	"	"
1.	Rispe — 32 " "	32	—	—
1.	Rispe — 10 " "	10		
5.	Träger bey die Abtritte a 17 Fuß	85.		
2	Mauerlatten a 74 Fuß	"	—	148.
2.	Rähme — 74 "	"	148.	"
44.	Stück Sparren a 22 Fuß	"	"	968.
44.	" Aufschieblinge a 14 Fuß	"	"	616.
22.	" Kehlbalken a 13 Fuß	"	286.	"
12.	" Stuhlsäulen a 7 Fuß	"	84	"
20.	" Kopfbänder a 4 "	"	"	80
172	laufende Fuß schwellen und Rähmen bey die Abtritte	"	"	172.
172.	" " Riegelholz	"	"	172
30.	Stück Säulen bey die Abtritte a 8 Fuß	"	"	240
7.	" unterlager a 14 Fuß	"	"	98.
		831.	518.	2494.
		oder 52 Stämme Bauholz		

	Detaillirte Bohlen und Bretter und Latten Berechnung	An 3 Höllige Bohlen □F.	An 2 Höllige Bohlen □F.	An 1¼ Höllige Bohlen □F.	An 1 Höllige Bohlen □F.	An Latten l. Fuß
2.	Stück Thürfutter a 28 Fuß	56.				
	zu Treppen Wangen	34.				
	zu der Haupt Treppe und denen Stuffen bey die Abtritt Thüren	–	82			
1	Stuffen schwelle bey die Haußthür	4.	–			
2	– bey die Holz Stall Thüren	7.				
	die Abtritte zu diehlen und Säße zufertigen	–	420.			
	zu der Stube diehlen	–	–	252.	–	–
	zum verschlagen der Abtritte	–	–	–	972.	
	zu 2 Stück Gesimß brettern	–	–	–	148.	
	zu futter Stuffen bey die Treppe	–	–	–	42.	
	zum Thorweg gedoppelt	–	–	–	160.	–
	zu 8 Stück Thüren	–	–	–	192.	–
	Zur belattung	–	–	–	–	5920.
		101.	502.	252.	1514.	5920.

		rtlltt	gr	pf
	An Materialien und Fuhrlohn			
	An Feldsteinen			
30.	S.-R. Feldsteine zu sämtlichen Fundamentern a 5 rtlltt	150.	–	–
	An Mauer Ziegeln			
7½	S.-R. Plinten Mauer von Ziegeln			
37 –	– – – Etagen – – –			
3¼.	– – – beyde Giebel – – –			
47¾.	S. R. Mauer a 1200. St.			
	57300. Stück			
	1300 – zu 3¼ □R zu pflastern			
	4000 – – zum aus mauren der Abtritts Grube			
	750 – – zum Schorstein			
	63,350 Stück Mauer Ziegeln a Mille 8 rtlltt incl. Fuhrlohn	506.	19	2⅔
	An Dach Ziegeln			
	12000 Stück dachziegeln zum eindecken			
	450 – – zu dem Gesimß			
	50. – zum Ofen			
	900 – auf Bruch gerechnet pro Mille 75 Stück			
	13400 Stück dach Ziegeln zu kaufen und selbige 2½ Meilen weit zu holen und Gränz-Zölle bezahlen a Mille 15 rtlltt	201.	–	–
	An Kalck			
25.	S. R.			
7½	– – – Plinten Mauer			
37.	– – – Etagen Mauer			
3¼	– – – beyde Giebel			
72¾	– – – a 1¼ Tonne			
	91 Tonnen zum Mauren			
	1 – zum Pflaster			
	4 – zum aus mauren der Abtritts Grube			
	3 – zum Dache			
	½ – zu den hohl Ziegeln			
	7 – – zum aus wendigen und inwendigen Putz			
	2 – zur Reparatur und Weißen	361.	16.	–
	108½ Tonne Kalck a Tonne 3 rtlltt 8 gr			
	Latus	1219	11	

		rtlr.	gr.	pf.
	Transport	1219.	11.	2 2/5
324.	Fuder Sand a 2 gr.	27.	–	–
88.	– Lehm a 5 gr.	18.	8.	–
3/4	Schock Stroh zum Kleben der Decken	2	6.	–
52.	Stämme Bauholz a Stam incl. Fuhrlohn 7 rtlr 12 gr.	390.	–	–
101	Fus 3 Zöllige Bohlen a Fus 1 gr. 9 pf.	7.	8.	9
502.	– 2 – – – 1 – 3 –	26	23.	6
252.	– 1 1/4 – – – – 9 –	7.	21.	–
1514.	– 1 – – – – 6 –	31.	13.	
5920.	Fus latten a 2 pf.	41.	2.	8.
4.	Stämme Schwambäume a Stück 4 rtlr	16.	–	–
88.	Knaggen Nagel zu die Aufschiefter a St. 1 gr.	3.	16.	–
33.	Schock lattnagel a Schock 6 gr.	8.	6	–
3.	– Große Nagel zum Diehlen der 2 Zölligen Bohlen beym Abtritt a 10 gr.	1.	6.	–
35.	– Brettnagel a Schock 4 gr. 6 pf.	6.	13.	6.
4.	– Große Kopfnagel zum verdoppeln des Thores a 16 gr.	2	16.	–
12000	Stück Dachspließe a 7 gr.	3.	12.	–
	Für nicht vorhersehende ausgaben	8.	–	–
	An Materialien und Fuhrlohn	1821	19.	7
	Kosten der Arbeits Löhne	524.	–	11.
	Summa der ganzen Bau Kosten des Massiven Hinter Gebäude beym Schuhlhause	2345	20.	6

Rawicz d. 23ten Juny 1813.

Conradi
Bau Meister

praes. dn. 12go Kwietnia 1815.

No. 1,701.

49

Działo się w Rawiczu w Biorze Pod-Prefektury
dnia 9go Mca Kwietnia Roku 1815.

POD-PREFEKT
Powiatu Krobskiego

Do

W. JP. Rektora Szkół Wydziałowych.

w Bojanowie.

Jaką na bezposredni wniosek W. JP. Rektora JW. Dyrektor Edukacyi publiczney przy zwrocie Anszlagow i Abryssow Budowniczego co do założyć się mianego gmachu szkolnego, wydał Decyzyą, z dołączonego tu w kopii Reskryptu Prefekturalnego. Tenże W. JP. Rektor doczytać się może, którego oraz wzywam aby prostuiąc dołączone tu Anszlagi wezwał JP. Gartochok Budowniczego w Lesznie i temu w myśl tegoż Reskryptu, takowe przerobić polecił a przerobione mnie iak nayprędzey przesłać nieomieszkał.

Fatorski

dn. 15go Kwietnia rb. pisałem do JP. Gartschoka Budowniczego w Lesznie.

Podbilski

Kopia

N.ro 1385 Marca 15.

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 29.o M.ca Marca Roku 1815.

Wydział Administracyi Ogólney

Prefekt Departamentu Poznańskiego

Do

W.go Podprefekta Powiatu Krobskiego.

Przy proiektowaniu postanowienia szkoły Wydziałowey w Bojanowie, rachowano projective 30,000 Złot: na wystawienie nowego gmachu szkolnego, któryby zawierał 3 klassy szkoły Wydziałowey, 2 klassy Elementarne, i 1 klassę in subsidium, pokoy na Bibliotekę, pokoy do Instrumentow, pomieszkanie dla Rektora i Stroza cum attinet: Załączony anszlag, przesłany JW.u Dyrektorowi Edukacyi Narodowey przez JP. Rektora Szkoły Wydziałowey Bojanowskiey, sporządzonego przez Cieśla X. Konradego, wraz z abrysami, nietylko nieiest w względzie Budowniczym dokładnie uformowany, lecz nawet zbyt wielkie przenoszą koszta. Zakommunikował mi go więc JW.y Dyrektor Edukacyi Narodowey do sprostowania w ten sposob, iżby dom na szkołę Bojanowską nad 30000 Zł. niekosztował a dogodne umieszczenie klass Szkoły Wydziałowey, miesce na szkołę dla dziewcząt, i pomieszkanie Rektora obeymował. Dla uczynienia zadosyć poleceniu temu poruczam W.u Podprefektowi, aby JP. Konduktora Gartschok z Leszna wezwał, iżby stosowny abrys i wyrachowanie kosztow na pobudowa-

nie

nie Szkoły Wydziałowéy za 30,000 Złł: na miescu uło-
żył, które Wy Podprefekt wraz z Likwidacyą dyet
JP: Gurtschok nadesłać mi zechce iak nayprędzéy.

/: podpis :/ J. Poniński

Za Sekr: Glnego
/: podpis :/ J. Lekszycki

Za zgodność
Podbilski

53

Września
w Gimna-
am szkoły
yyney.
yynego
zoru Szkol-
Bojanowa
Wydziałowéy
a u ow-
zedstawia-
projekt.
Wydziałową

3,700.
2,300
2,000.
1,520.

5. 3. dni.

324. A
88.
3/4
52.
101 A
502.
252.
1514.
5920. A
4.
88.
33.
3.
35.
4.
12000

Grundriss

von einem in Bojanowo zu erbauendem Schulhause.

Grundriss vom Hinter=Queer=Gebäude.

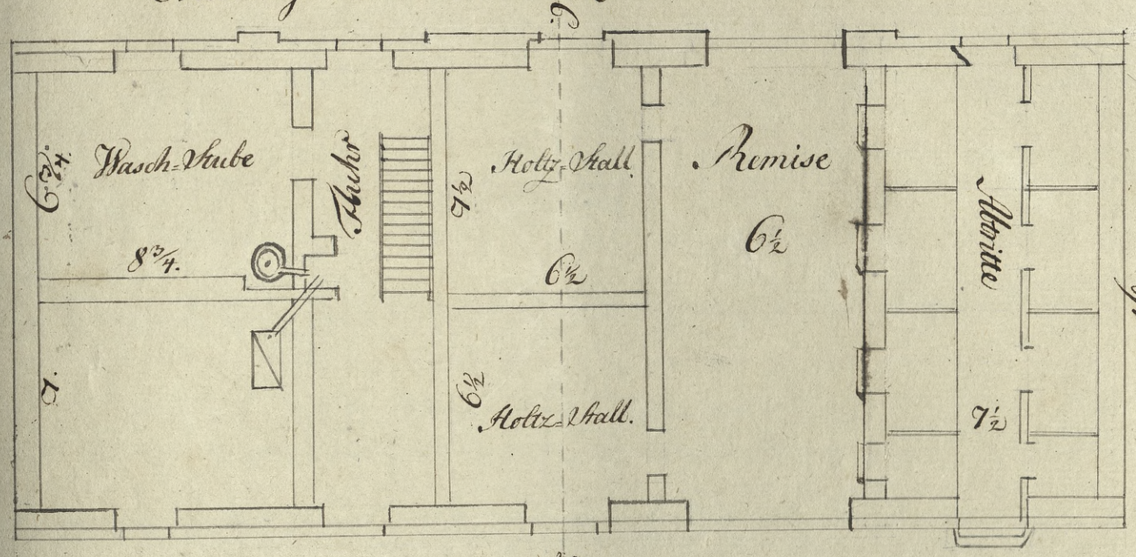

Dach Etage.

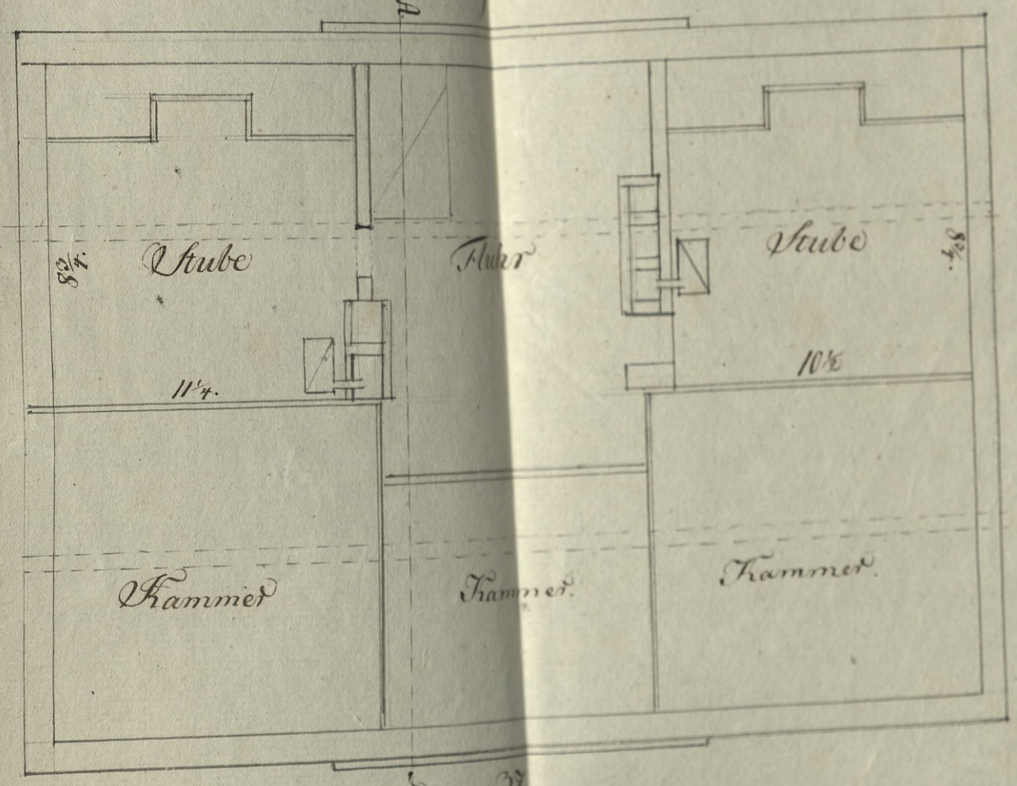

[illegible] z pierwszego Nauczyciela JMci Ischorschnitza dotych=
czasowego Kantora z pensyą - - - 1,520.

5. 3. dru:

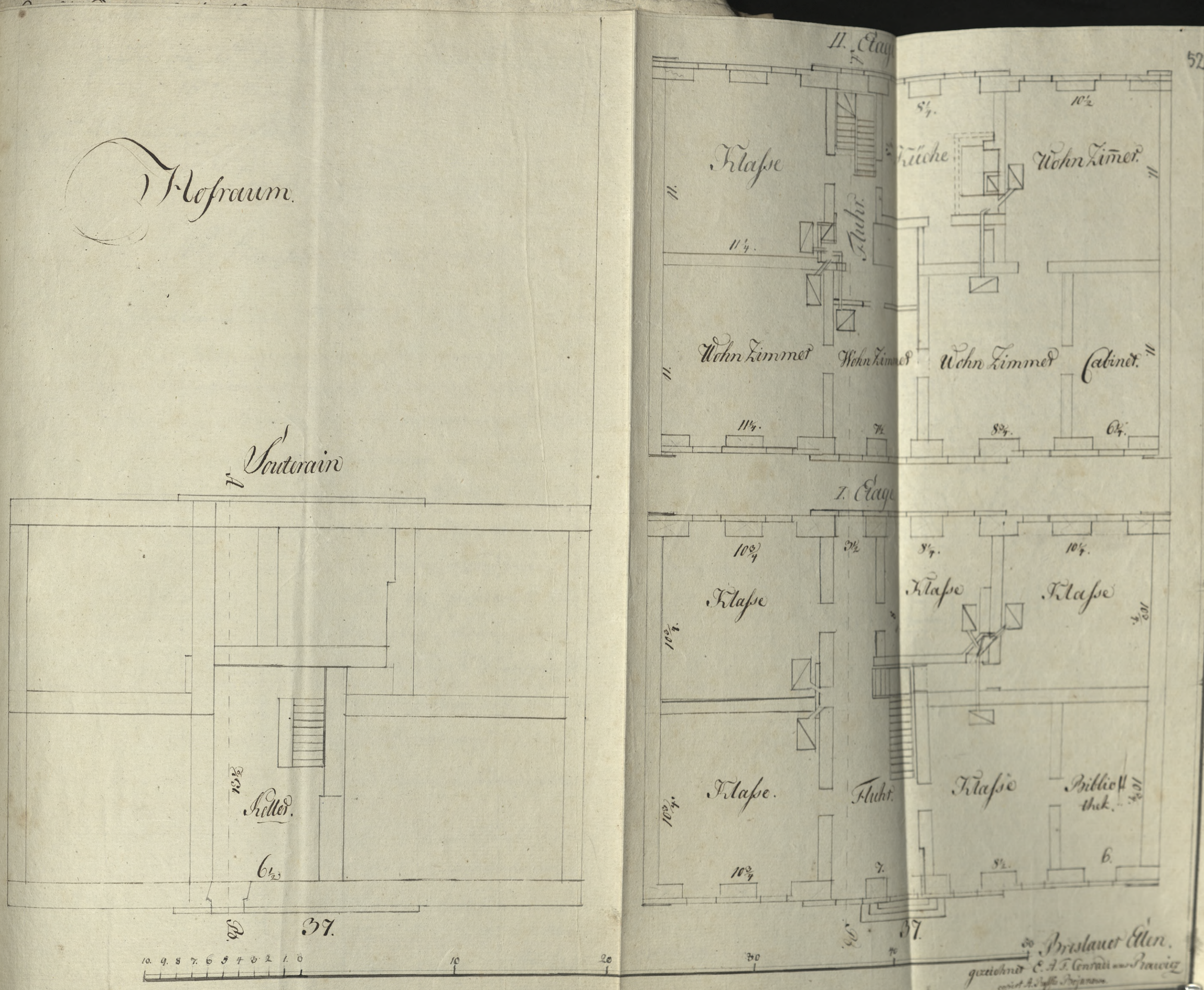

4./ Z pierwszego Nauczyciela JmPa. Tschirschnitza dotych-
czasowego kantora z pensyą - - . 1,520.

5. z dru:

Nro. 51. Czerw

Dzia

Wydział Adm

Nro. 51. Czerwca. Reskr. 12.

Działo się w Poznaniu w Biorze Prefektury
dn. 10go. Miesiąca Kwietnia. nu 1813.

Wydział Administracyi Ogólnéy.

Prefekt Deptu Poznańskiego
Do
Wo. Podprefekta Powiatu Krobskiego

Uwiadomiłem w dniu 17. Września 1811. Roku sub Nro 641 Września Wo. Podprefekta, iż zesłałem JMPa Kaulfussa Professora w Gimnazyum tuteyszém do miasta Bojanowa celem urządzenia tam szkoły Wydziałowéy stosownie do woli owczasowéy P. Izby Edukacyynéy.

Przekonawszy się z podanego sobie dzieła Kommissyynego o gotowości i gorliwości Dominii, Kollegii Kościelnego, Dozoru Szkolnego, Cechów i zgoła wszystkich Mieszkańców Miasta Bojanowa w przykładaniu się do ułatwienia urządzenia szkoły Wydziałowéy w Bojanowie, nie wachałem się popierać ich życzenia u owczasowéy Prze: Izby Edukacyynéy, któréy interes ten przedstawiaiąc, następuiący w tym celu pod: JEY decyzyą podałem projekt.

Szkoła w Bojanowie będąc podniesioną na Szkołę Wydziałową wymagała zupełnie nowéy Organizacyi

I. Co się tycze Personale Nauczycielskiego.

Ten według projektu moiego miał się składać w przyszłości

1./ z JMPana Gerlacha Rektora, tudzież pierwszego i drugiego Professora z pensyą Złł Polł. 3,700.

2./ Z 3go. Professora Matematyki i Fizyki /: o którego przeznaczenie P. Izbę Edukacyyną uprzedzałem :/ z pensyą 2,300

3./ Z 4go. Professora na którego zastępcę JMPa Kartschera przedstawiłem z pensyą . . . . . 2,000.

4./ Z pierwszego Nauczyciela JMPa. Tschirschnitza dotychczasowego Kantora z pensyą - - . 1,520.

5. z dru:

5./ Z drugiego Nauczyciela JMPa. Binnera z pensyą Złł Polł 1,400.
6./ Z trzeciego Nauczyciela JMPa. Kittlaussa z pensyą . . 1,608.
7./ Z Czwartego Nauczyciela, jako pierwszego Nauczyciela Elementarnego JMPa. Raschke z pensyą . . . . 1,200.
8./ Z piątego Nauczyciela JMPa. Glesla dotychczasowego Nauczyciela w Czempinie jako drugiego Nauczyciela Elementarnego z pensyą . . . . . 1,200.
9./ Z Nauczyciela Rysunków z pensyą . . . . 900.
10./ Z Nauczycieli Religii z pensyą . . . . . 300.

Prócz tego uprojektowałem umieszczenie

11./ Stroża za płaccą roczną . . . . . 100.

tudzież ustanowienie funduszu

12./ Na utrzymywanie Biblioteki szkolnéy w ilości . . . 300.
13./ Ad Extraordinaria . . . . . 500.

Zaczém roczny wydatek na utrzymywanie personału i Biblioteki Szkolnych podług mego projektu wynosi ogólną summę . . . . . Złł Polł 17,028.

Na opędzenie tych wydatków przedstawiłem według połączenia dzieła Kommissyynego i Aktów Prefekturalnych następuiące fundusze.

a./ Z kassy Mieyskiey . . . . Złł Polł 2,085.
b. Z kassy Kościelnéy . . . . . 1,195.
c./ do Szkolnéy Bojanowskiey . . . . 3,282.
d./ Z niepewnych dochodów . . . . . 640.
e./ Z dawnéy dopłaty z funduszu Szkolnego publicznego w ilości 600

w ogólnéy summie 7,802

i dopraszałem się aby brakuiąca summa w ilości Złł Polł 9,226 z funduszu Szkolnego Publicznego corocznie zastąpioną była.

II. Co do

II. Co do Gmachu Szkolnego.

Przekonałem się o nieodbitey potrzebie wystawienia nowego Gmachu szkolnego dla urządzić się mającey Szkoły Wydziałowey w Bojanowie. Lubo bowiem Kollegium kościelne odstąpiło Szkole

1. Dom Canicliski Szkolny
2. Dom Szkoły Elementarney
3. Dom Szkoły Panieńskiey
4. Pomieszkanie Rektorskie
5. - - - - - Konrektorskie
6. - - - - - Kantorskie

z tém wszystkiém dom ad 1. dla szczupłości swéy nie może być użytym na Szkołę Wydziałową, budynek ad 2. zaś według projektu mego do Szkoły Panieńskiey miał być przybranym, budynki zaś ad 1: 3: 4, 5, 6. dawnieysze swoie przeznaczenie tym czasem zatrzymać (: muszą :) —

Podług powierzchownego Obrachunku kosztu na wystawienie nowego gmachu szkolnego, któryby zawierał 3 Klassy Szkoły Wydziałowey, 2 Klassy elementarne i iedną Klassę in subsidium, pokoy na bibliotekę, pokoy do Instrumentów, pomieszkanie dla Rektora i stroża cum attinentiis wynosiłyby praeter propter złp. pol. . . 30,000.

Na opędzenie kosztów tey budowli znalazłem następuiące fundusze.

1. Kollekta znayduiąca się w kassie kościelney na wystawienie domu szkolnego	złp. pol.	1,924 gr. 17.
2. Składki dobrowolne Cechów		1,067. -
3. Składki innych mieszczan Bojanowskich . .		1,368. -
4. Ofiara z strony Dominium prócz bezpłatnego Materyału na cegły i 50 fór 4ro. Konnych		300. -
		4659 gr. 17

Transport

Podług powierzchownego Obrachunku koszta wynoszą Złł Polł. 30.000...

Funduszów znayduiących się w Boja: Transport Złł Polł. 4659. gr. 17.

5./ Z przedaży przez Kollegium Kościelne dozwolonéy teraźnieyszego gmachu szkolnego i pomieszkania Rektora . . . . 4.200...

6./ Do tego sądziłem za rzecz dogodną, aby place Budynkowe sub Nrō 344. i 345. w Bojanowie na nową szkołę Wydziałową za Złł Polł 320 ~~320~~

zakupione były z zastrzeżeniem dla szkoły zapomożki przez Rząd zeszły na te 2 place w ilości . . . . . 4404.

do kassy Mieyskiey na Depozyt złożonéy; przez co przybyłby tu znowu kapitał w ilości 4,084...

zaczém ogólny fundusz na opędzenie kosztów budowli rzeczonéy wynosiłby . . . . . 12.943. gr. 17.

brakuie zatém jeszcze funduszu w ilości Złot. 17.056. gr. 13.

o którego wyznaczenie z funduszu Publicznego Edukacyynego równie wniosłem.

Te to były nayczelnieysze wnioski, które w tym interesie do Prze. Izby Edukacyynéy uczyniłem.

Prześwietna Dyrekcya Edukacyyna zważywszy ninieyszy przedmiot, bacząc wraz na szczupłość funduszów i na trudność w pobieraniu Edukacyi wyznaczonych przychodów, chcąc jednak ile możności wesprzeć dobrą chęć Obywatelów miasta Bojanowa i choć zwolna doprowadzić do skutku ich życzenie, następuiącą w téy mierze wydała uchwałę

1. Że na

1./ Że na wsparcie szkół Bojanowskich nie może więcéy ofiarować z swéy strony rocznie jak Złotych Polskich 6,000 z Kassy Szkolnéy Bojanowskiey.

2./ Że szkoła Bojanowska ma zostać w stanie, w jakim jest teraz przez lat 3. i tym czasem te 6,000 złł będą obracane na koszta wybudowania domu według projektowanego sposobu i dodane do funduszów na wystawienie szkoły ofiarowanych i exystuiących.

3. Że po trzech latach, w których dom stanąć powinien, zł. pol. 6,000 corocznie na wsparcie szkół Bojanowskich wypłacane bydź mają.

W takiem rzeczy położeniu okazuie się następuiący fundusz na opędzenie tych wydatków budowli, na które wyżéy sub II. funduszu jeszcze niebyło — to jest na . . . . . złł Poll. 17,056 gr. 13.

a./ Złot. pol. 6,000 przez 3 lata 18,000

b./ Złot. pol. 800 —

które w kategoryi sub I podług dotychczasowéy Organizacyi Szkoły oszczędzaią się co rok przez 3 lata . . . . 2,400.

~~Lata~~ ~~20,400~~

~~suma 17,056 gr. 13~~

c./ Roczne prowizye ustąpione na rzecz szkoły przez Kollegium kościelne z kapitów 13,165 złł. 27½ gr. w ilości roczney 658 zł. 15 gr. co na trzy lata wynosi . . . . . 1,975. gr. 15.

ogołem . . 22,375. 15.

Zaczém okazuie się jeszcze podług powyższego Obrachunku ubywaiący fundusz po opędzeniu wydatków budowli . . . . . złł. Poll. 5,319. . 2

który

który na użytek wewnętrzney Organizacyi Szkoły może bydź obrocony

Celem więc doprowadzenia do skutku tak dobroczynnego zamiaru Prze: Dyrekcyi Edukacyynéy kommunikuię Wmu. Podprefektowi kopią Rapportu JMPa. Kaulfussa Professora z dnia 9 Października 1811 Roku, tudzież Oryginalne tegoż Rapportu Annexa z wezwaniem, aby uwiadomiwszy o zapadłéy Decyzyi Prze: Dyrekcyi Edukacyynéy Dozor Miescowy, wezwał go do ułożenia Projektu wykazuiącego sposob naydogodnieyszy w dopełnieniu woli Prze: Dyrekcyi Edukacyynéy. —

Na wskazowkę służyć będzie Dozorowi rapport JMPa. Professora D. Kaulfussa wyżey w kopii załączony i szczególnieyszym ich obrady przedmiotem będzie —

1./ Czyli budynek szkolny w uprojektowanym przez JMPa. Kaulfussa składzie odpowiedziałby istotnéy potrzebie szkoły Wydziałowéy w Bojanowie? i z czego takowy ma się składać?

2./ Jakie Data więc Budowniczemu Powiatowemu dla ułożenia Rysu i Anszlagu rzeczonych udzielić się należy?

3./ Czyli place leżące na nowym rynku sub Nro 344 i 345. dogodnie mogą bydź użyte na wystawienie na nich szkoły?

eventualnie zaś

4./ wniyśdź w ugodę z dotychczasowemi tych placów Właścicielami salva Approbatione Wyższéy Władzy i przesłać Protokół ugodny i ułożony projekt do Kontraktu Prefektowi za medyacyą Wgo. Podprefekta.

5./ Rozpoznać, czyli przedaż niektórych budynków

szkolnych

szkolnych wyżey sub II wyszczególnionych i ewentualnie jakich? koniecznie w teraźnieyszych krytycznych czasach jest potrzebną dla opędzenia kosztów budowli, i czyli przedaż takowa niemoże bydź przewłoczoną lub zawieszoną do pomyślnieyszych czasów?

6./ komu dozor nad budową i utrzymywanie ~~budynków~~ rachunków budowli ma bydź poruczonym? czy bez lub za kaucyą?

7./ Ułożyć kazać przez Budowniczego Powiatowego Rysy wystawić się maiącego budynku szkolnego, tudzież Anszlag kosztów budowli stosownie do Rezultaty Obrany ad 1. 2. 3.

8./ Ułożyć kazać taxę budynków i gruntów ad 5 przedaż się maiących, a to co do Budynków przez Budowniczego Powiatowego, co do Gruntów zaś przez trzech przysięgłych biegłych.

Skoro Wł Podprefekt odbierze Wywod czynności i resp. Protokół Dozoru miejscowego wraz z Rysem, Anszlagiem i taxą wyżey wzmiankowanemi, przełoży takowe Dozorowi Powiatowemu do przejrzenia, i zdania swéy opinii, potym zaś całe Dzieło wraz z opinią Dozoru Powiatowego jak nayśpieszniey mi ~~nad~~ nadeśle.

Skoroby nabycie Gruntów sub Nro 344 i 345 istotnie do skutku przyiść miało, wezwie Wł Podprefekt Radę Miejską w Bojanowie, aby podatki ciążące dotąd rzeczone grunta na inne rozłożyła, szczególnie zaś zwróci baczność iéy na przedaż się maiące ad 5 grunta, których przyszły właściciel do opłacania podatków

publi-

-publicznych obowiązany bydź muri-; podatki więc
gruntach rub Nrö 344: 345, tatwo na ostatnie wz
nione przeniesione bydź mogą.

Zalecam nakoniec Wu Podprefektowi aby pod nay
rowszą odpowiedzialnością interesu niniejszego w zwło
nie puszczał, owszem jak naygorliwiey pozyśpieszył i
pozyśpieszeniem onegoż przez Dozory czuwał: za tém
mawia do Wo. Podprefekta Dobro publiczne, które w
stawieniem Instytutu gu- popierane będzie. —

Zastępca Prefekta, Radzca Prefek
Neymann.

Za Sekretarza Jeneralnego
Lekszycki

Kramarkiewicz
DAP.

Daß wir Endesunterschriebenen Erben der Jungfer Johanna Dorothea Maentler die von derselben ererbte Brandstelle an ein hiesiges resp. Schul-Collegium zum Preis von Reichsthaler Fuent und zwanzig Schreibe Rthl 25 in klingenden Courant à 1/12 Stück abgetreten, welchem jedoch die bey der Verschreibung &c. &c. zu machenden Kosten zur Last fallen, bescheinigen hiermit. Bojanowo d 20ten May 1813.

Christiana Helene Schultz
gebl. Mäntler.

Im Nahmen meiner Frau und meiner beyden Schwägers Susanna Rosina Keller
gebl. Mäntlern

B. Haensel.

Wir Endesbenannten Erben der ~~[illegible]~~ Jungfer Johanna Dorothea Maentler bescheinigen hiedurch obige Summe von Herrn Rector Gerlach hierselbst baar und richtig erhalten zu haben. Bojanowo d 20ten May. 1815.

Christiana Helene Schultz
geborne Mäntler
Susanna Rosina Keller gebl. Mäntler.

Im Namen aller übrigen Erben bescheinige ich Endesunterschriebener, daß wir unser Theil richtig erhalten haben

B. Hänsel.

hatz ~~[illegible]~~ von den am Ort an-
wesenden Erben über den

Anschlag nebst der auf das billigste eingerichtete Liquidation sobald als möglich einzuschicken, weil ohnedies das Ganze nicht bey Einer hochlöblichen Pod Prefektur ~~etc~~ eingereicht werden könnte.

2. übergab H. Pastor Meerhatz als Praeses des p. Kirchen-Collegii die Abtretungs Urkunde über den unter Nro 345 belegenen von dem ehemaligen Justiz Bürgermeister Reiner der Kirche geschenkten Bauplatz, von sämtlichen Mitgliedern des Kirchen Collegii unterzeichnet, und auf den Grund, der zugleich beygelegten Original Schenkungs-Urkunde von dem pp Reiner ausgefertiget.

3. ferner ~~[illegible]~~ wurde von ~~den~~ diesem H. P. Meerhatz ~~[illegible]~~ von den am Ort anwesenden Erben über den

zweyten Kaufplatz sub Nro
344. ausgestellten und mit
deren eigenhändigen Unter-
schriften bestätigten ~~[illegible]~~
vorläufigen Kaufbrief

4. Um nun bald in den
gerichtlichen Besitz erwähn-
ter Kaufplätze zu gelangen
beschließt die Schul Inspection
bey einer hochlöblichen Landes-
Regierung ~~[illegible]~~ unterthä-
nigst zu bitten, die erforder-
liche Approbation baldmög-
lichst ausfertigen zu lassen und
sie dem Dozor mieyscowy
zu überschicken, um in Stande
zu seyn bey dem Notarius
die erforderlichen Documen-
te darüber ausfertigen
zu lassen.

5. erklärt H. Doctor Tschirsch-
nitz, daß der Präsident des
Stadtraths H. Kuhnau
sich bereitwillig erklärt
hat, in einem feuersichern
Gewölbe, die zu dem Bau
eingehenden Gelder ad

Depositum zu nehmen und
darüber erforderlichen
Reverse auszustellen.
B. Würde beschlossen in die-
sem Monate noch eine außer-
ordentliche Conferenz zu
halten und dies den 15ten
d. l. M. um über die Schulbeh-
mungen, so wie sie künftig
eingerichtet werden sollen
und müssen, zu deliberi-
ren, und den doch wohl unter
dieser Zeit zu erwartenden
Riß und Anschlag durchzu-
gehen. A. U. S.
X. Meerkatz. D. Sschisohnitz.
Gerlach R.

N.to 51.

dnia 10.

Wydzia

N.ro 51. Czerwca Reskr: 12 — 168 praes. 24 Kwiet. 1813

60

Działo się w Poznaniu w Biorze Prefektury

dnia 10. M.ca Kwietnia Roku 1813.

Wydział Admin: Ogólney

P. D. P.

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

W.o Podprefekta Powiatu Krobskiego.

Uwiadomiłem w dniu 17. Września 1811. R.ku sub N.ro 671. Września W.o Podprefekta, iż zestałem JMP.a Kaulfussa, Professora w Gimnasium tuteyszém do Miasta Bojanowa, celem urządzenia tam szkoły Wydziałowey, stósownie do woli ówczasowey P. Izby Edukacyyney.

Przekonawszy się z podanego sobie dzieła Kommissyynego o gotowości i gorliwości Dominii, Kollegii Kościelnego Dozoru Szkolnego, cechów, i zgoła wszystkich mieszkańców Miasta Bojanowa w przykładaniu się do ułatwienia urządzenia szkoły Wydziałowey w Bojanowie, nie wahałem się popierać ich życzenia, u owczasowey P. Izby Edukacyyney, którey Interess ten przedstawiaiąc, następuiący w tym celu pod Jey decyzyą podałem projekt. —

Szkoła w Bojanowie będąc podniesioną na szkołę wydziałową, wymagała zupełnie nowey Organizacyi. —

I Co się tyczy Personale Nauczycielskiego

ten według proiektu moiego miał się składać w przyszłości

1.)

1.) z JMPana Gerlacha Rektora, tudzież pierwszego i drugiego Professora z pensyą — " — " — " — " — zł: poł: 3,700. — "

2.) z trzeciego Professora Matematyki i Fizyki (: o którego przeznaczenie P. Izbę Edukacyyną upraszałem :) z pensyą — 2,300. — "

3.) z czwartego Professora, na którego Zastępcę JMPa Katschera Konrektora przedstawiłem z pensyą — " — " — 2,000. — "

4.) z pierwszego Nauczyciela JMPa Tschirschnica, dotychczasowego Kantora z pensyą — " — " — " — 1,520. — "

5.) z drugiego Nauczyciela JMPa Binnera z pensyą — " — 1,400. — "

6.) z trzeciego Nauczyciela JMPa Kitlausa z pensyą — " — 1,608. — "

7.) z czwartego Nauczyciela, iako pierwszego Nauczyciela elementarnego, JMPa Raszke, z pensyą — " — " — 1,200. — "

8.) z piątego Nauczyciela JMPa Glecla, dotychczasowego nauczyciela w Czempiniu, iako drugiego Nauczyciela elementarnego z pensyą — " — " — " — " — 1,200. — "

9.) z Nauczyciela rysunków z pensyą — " — " — " — 900. — "

10.) z Nauczycieli Religii z pensyą — " — " — " — 300. — "

Prócz tego uproiektowałem umieszczenie

11.) stróża za płacą roczną — " — " — " — " — " — " — 100. — "

tudzież ustanowienie funduszu

12.) na utrzymywanie biblioteki szkolnéy w ilości — " — " — 300. — "

13.) ad extraordinaria — " — " — " — " — " — 500. — "

zaczém roczny wydatek na utrzymywanie Personału i biblioteki szkolnych podług mego proiektu wynosi ogólną Summę — " — " — " — " — zł: poł: 17,028. — "

Na opędzenie tych wydatków przedstawiłem według położenia dzieła Kommissyynego i Aktów Prefekturalnych następuiące fundusze

a.)

Transport — 17,028.—

a.) z kassy mieyskiey — " — " — " — zł: po 2085.
b.) z kassy kościelney — " — " — " — " — 1195.
c.) d.o szkolney Bojanowskiey — " — " — " — 3,282.
d.) z niepewnych dochodów — " — " — " — " 640.
e.) z dawney dopłaty z funduszu szkolnego publicznego
wilości — " — " — " — " — " — 600.

w ogólney Summie — " 7802.—

i dopraszałem się, aby brakuiąca ieszcze Summa wilości zł: po 9226.—
z funduszu szkolnego publicznego, corocznie zastąpioną była. —

II Co do Gmachu szkolnego

Przekonałem się o nieodbitey potrzebie wystawienia nowego gmachu szkolnego dla urządzić się mianey szkoły Wydziałowey w Bojanowie.

Lubo bowiem Collegium kościelne odstąpiło szkole

1.) dom ewangelicki szkolny
2.) dom szkoły elementarney
3.) dom szkoły panieńskiey
4.) pomieszkanie Rektorskie.
5.) — " — konrektorskie
6.) — " — kantorskie

z tém wszystkiem: budynek ad 1. dla szczupłości swey nie może bydź użytym na szkołę Wydziałową, budynek ad 2. zaś według proiektu mego, do szkoły panieńskiey miał bydź przybranym, budynki zaś ad 3. 5. 6. dawnieysze swoie przeznaczenia tymczasem zatrzymać. —

Podług powierzchownego obrachunku, koszta na wystawienie nowego gmachu szkolnego, ktoryby zawierał 3. klassy szkoły Wydziałowey, 2 klassy elementarne, i iedną klassę in subsidium, pokóy na bibliotekę, pokóy do Instrumentów, pomieszkanie dla Rektora

i stróża

i stróża cum attinent: wynosiłyby preeter propter — zł: poz — 30,000.

Na opędzenie kosztów téy budowli znalazłem następuiące fundusze

1.) Kollekta znayduiąca się w kassie kościelnéy na wystawienie domu szkolnego — zł: — 1924 gr. 17. —

2.) składki dobrowolne Cechów — „ — „ — 1,067. — „ —

3.) składki innych mieszczan Bojanowskich — 1,368. — „ —

4.) ofiara z strony Dominium prócz bezpłatnego materyału na cegły i 50 fór 4ro końych 300. — „ —

5.) z przedaży przez kollegium kościelne dozwolonéy gmachu szkolnego teraźnieyszego i pomieszkania Rektora — „ — 4,200.

6.) do tego sądziłem za rzecz dogodną, aby place budynkowe sub Nro 344. i 345. w Bojanowie na nową szkołę Wydziałową za — „ — „ — zł: 320. — „

zakupione były z zastrzeżeniem dla szkoły zapomóżki przez Rząd zeszły na te 2. place w ilości — 4,404. — „ —

do kassy miéyskiéy na Depozyt złożonéy, przez co przybył by tu znowu kapitał w ilości — „ — „ — 4084.

zaczém ogólny fundusz na opędzedzenie kosztów budowli rzeczonéy wynosił — „ — „ — „ — zł: — 12,943. gr. 17.

~~abyło~~ brakuie zatém ieszcze funduszu w ilości złot: — 17,056. gr. 13.

o którego

o którego wyznaczenie z funduszu publicznego Edukacyynego równie wniosłem. —

Te to były naycelnieysze wnioski, które w tym interessie do P. Izby Edukacyyney uczyniłem. —

P. Dyrekcya Edukacyina, zważywszy niniéyszy przedmiot, bacząc oraz na szczupłość funduszów i na trudność w obieraniu Edukacyi wyznaczonych przychodów, chcąc iednak ile możności wesprzeć dobrą chęć obywatelów miasta Bojanowa i choć zwolna doprowadzić do skutku ich życzynie, następuiącą w téy mierze wydała Uchwałę:

1./ że na wsparcie szkoł Bojanowskich nie może więcéy ofiarować z swéy strony rocznie, iak złot: poz: 6000 z kassy szkólnéy Poznanskiéy;

2./ że szkoła w Bojanowie ma zostać w stanie, w iakim iest teraz przez lat 3. a tym czasem te 6000. zł: będą obracane na koszta wybudowania domu według proiektowanego sposobu i dodane do funduszów na wystawienie szkoły ofiarowanych i exystuiących.

3./ że po trzech latach, w których dom stanąć powinien zł: poz: 6000. co rocznie na wsparcie szkoł Bojanowskich wypłacane bydź maią. —

W takim rzeczy położeniu okazuie się następuiący fundusz na opędzenie tych wydatków budowli, na które wyżéy sub II funduszu ieszcze niebyło. t. i. na — .. — .. — zł: 17,056. gr. 13.

a./ złot poz: 6000. przez 3 lata — zł: 18,000.

b./ złot poz 800. —
które w kategorii sub I podług dotychczasowéy Organizacyi szkoły oszczędzaią się co rok przez lata trzy — .. — 2400

Latus 20400.

fa 17056. gr. 13

c./

Transport zł: 20,400 —— zł: 17,056. gr. 13.

c.) roczne prowizye ustąpione na rzecz szkoły przez Kollegium kościelne z kapitałów 13,165. zł: 27½ gr. w ilości roczney 658 zł: 15 gr. co na 3. lata wynosi — 1,975 — 15.

ogółem — .. — .. — 22,375. — 15.

zaczém okazuie się ieszcze podług powyższego obrachunku ubywaiący fundusz po opędzeniu wydatków budowli zł: poz — 5,319 — 2. który na użytek wewnętrzney organizacyi szkoły może bydź obroconym. —

Celem więc doprowadzenia do skutku tak dobroczynnego zamiaru P. Dyrekcyi Edukacyiney, kommunikuię Wu Podprefektowi kopią rapportu JmPa Kaulfussa, Professora z dnia 9. Pazdziernika 1811. Roku, tudzież oryginalne tegoż rapportu Annexa z wezwaniem, aby uwiadomiwszy o zapadłey Decyzyi P. Dyrekcyi Edukacyyney Dozor miescowy, wezwał go do ułożenia proiektu wykazuiącego sposób naydogodnieyszy w dopełnieniu woli P. Dyrekcyi Edukacyyney. —

Na wskazówkę służyć będzie Dozorowi rapport JmP. Professora D. Kaulfussa, wyżey w kopii załączony i szczegolnieyszym ich obrady przedmiotem będzie. —

1.) czyli budynek szkolny w uproiektowanym przez JmPa Kaulfussa składzie, odpowiedział by istotney potrzebie szkoły wydziałowey w Bojanowie? i z czego takowy ma się składać?

2.) iakie Data więc Budowniczemu Powiatowemu dla ułożenia rysu i anszlagu rzeczonych udzielić się należy?

3.) czyli place leżące na nowym rynku pod Numer: 344. i 345. dogodnie mogą bydź użyte na wystawienie na nich szkoły ewentualnie zaś,

4.) wniyśdz w ugodę z dotychczasowemi tychże placów

właścicielami

właścicielami salva approbatione Wyższéy Władzy, i przesłać protokół ugodny i ułożony Proiekt do Kontraktu Prefektowi za medyacyą W. Podprefekta

5./ rozpoznać, czyli przedaż niektórych budynków szkolnych wyżéy sub II wyszczególnionych, i ewentualnie iakich? Koniecznie w teraźniéyszych krytycznych czasach iest potrzebną dla opędzenia kosztów budowli, i czyli przedaż takowa niemoże bydź przewleczoną lub zawieszoną do pomyślniéyszych czasów? —

6./ Komu dozór nad budowlą i utrzymywanie rachunków budowli ma bydź poruczoném? czy bez lub za kaucyą?

7./ ułożyć kazać przez Budowniczego Powiatowego rys wystawić się maiącego budynku szkolnego, tudzież anszlag kosztów budowli stósownie do Rezultatu obrady ad 1. 2. 3.

8./ ułożyć kazać Taxę budynków i gruntów ad 5. przedać się maiących, a to co do budynków przez Budowniczego Powiatowego, co do gruntów zaś przez trzech przysięgłych Biegłych.

Skoro W. Podprefekt odbierze wywód czynności, i resp: Proiekt Dozoru miejscowego wraz z rysem, anszlagiem i taxą wyżéy wzmienionemi, przełoży takowe Dozorowi Powiatowemu do przeyrzenia i zdania swéy opinii, potém zaś całe dzieło wraz z Opinią Dozoru Powiatowego iak nayspieszniéy mi nadeśle. —

Skoroby nabycie gruntów sub Nro 344. i 345. istotnie do skutku przyieśdź miało, wezwie W. Podprefekt Radę mieyską w Bojanowie, aby podatki ciążące dotąd rzeczone grunta na inne rozłożyła, szczególnie zaś zwróci baczność iéy na przedać się maiące ad 5. grunta, których przyszły właściciel do opłacania podatków publicznych obowiązany bydź musi, podatki więc na gruntach sub Nro 344. i 345. łatwo na ostatnie

wzmienione

wzmienione przeniesione bydź mogą. —

Zalecam nakoniec W. Podprefektowi, aby pod nayszczerowszą odpowiedzialnością interessu niniéyszego w zwłoce niepuszczał, owszém iak naygorliwiey przyspieszył, i nad przyspieszeniem onegoż przez Dozory czuwał. Zatém przemawia do W.o Podprefekta Dobro Publiczne, w wystawieniem Instytutu qa: popierane będzie. —

Zastępca Prefekta
Radzca Prefektury
[illegible]

za Sekretarza Generalnego
[illegible]

[illegible]
Dno

Bojanow dn 26go Czerwca
1813.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowey po-
daie potrzebne Dokumenta iako to
Akt Donacyi plac do kościoła należą-
cego, drugi Akt przedaży drugiego placu.
— Taxę przedadź się maiących budynkow.
— Anszlagi Rysy wystawić się maiące-
go domu szkolnego.

Wielmożny Pod Prefekcie!
Panie i Dobrodzieiu

pod dn 10go Maia r.b.

Stosownie do odebranego z ust WWM
Dobrodzieia rozkazu.
żebym nie tylko Protokoł mianey
ferencyi ale też przyobiecane w
Protokole Dokumenta wraz z Ry
Anszlagiem podał.
mam honor podadź
pod lit a. Akt donacyi jednego
z strony Kollegium kościelnego
teyszego na fundamencie poprze
cey donacyi i pod lit b. włożone
JP Reinera uczynioney.
pod lit c. Kontrakt tymczasowy
daży drugiego placu z strony d
cow nieboszczki Mentlerowney.
pod lit d Taxę budynkow przeda
iących przez Budowniczego Pow
JP Konradego spisaną
pod lit e. Anszlag wystawić się
budynku szkolnego wraz z

bnym do tego budynkiem tylnym.

na ostatek potrzebne do tego rysy na dwoch Arkuszach.

Pozostaie się ieszcze wynaleść takiego człowieka ktoryby naymnieyszym kosztem podiął się szczególnego dozoru budowy, bo JW. Dumsz od tego doglądania wyciąga 120 Złł Pol

Spodziewaiąc się iż teraz we wszystkim nakazom Prze: Zwierzchności zadosyć uczyniłem powtarzam uczucia moie w pierwszém liście powtornie tutay, załączonym wyrażone, i upewnienia o nayglębszem uszanowaniu z ktorém mam honor zostawać na zawsze

Wielmożnego Podprefekta

nayuniżeńszym sługą
Gerlach, Rev. W.

Do
Pana
Wielmożnego JMCi
Rożnowskiego
Prefekta Powiatu Krobskiego
w Rawiczu

Nro 51. Czerwca Reskr: 12 168 pros 24 Kwietnia 1813

Działo się w Poznaniu w Biorze Prefektury
dnia 10 Mca Kwietnia Roku 1813
Wydział Admin: Ogólney.

Prefekt

Departamentu Poznańskiego
Do
Wo Podprefektu Powiatu Krobskiego

Uwiadomiłem w dniu 17 Wrześnin 1811 Rku sub Nro 671 Września Wo Podprefektu, iż zesłałem JMPana Kaufusa, Professora w Gimnasium tuteyszém do Miasta Bojanowa, celem urządzenia tam Szkoły Wydziałowey, stosownie do woli owczasowey P. Izby Edukacyyney.

Przekonawszy się z podanego sobie dzieła Kommissyynego o gotowości i gorliwości Dominii, kollegii Kościelnego Dozoru Szkolnego, cechow, i zgoła wszystkich mieszkańców miasta Bojanowa w przykładaniu się do ułatwienia urządzenia szkoły Wydziałowey w Boianowie, nie wachałem się popierać ich życzenia u owczasowey P. Izby Edukacyyney, ktorey Interess ten przedstawiaiąc następuiący w tym celu pod iey decyzyą podałem projekt. —

Szkoła w Boianowie będąc podniesioną na szkołę wydziałową, wymagała zupełnie nowey Organizacyi. —

I

I. Co się tyczy Personale Nauczycielskiego

ten według proiektu moiego miał się składać w przyszłości

1.) z JMPana Gerlacha Rektora, tudzież pierwszego i drugiego Professora z pensyą — „ — „ — „ — „ — „ zł: pol: 3700.—

2.) z trzeciego Professora Matematyki i Fizyki /: o którego przeznaczenie P: Izbę Edukacyyną upraszałem :/ z pensyą — 2,300 — „

3.) z czwartego Professora, na którego Zastępcę JMPa. Katschera konrektora przedstawiłem z pensyą — „ — „ — 2000 — „

4.) z pierwszego Nauczyciela JMPana Tschirschnica, dotychczasowego Kantora z pensyą — „ — „ — „ — „ — 1520 — „

5.) z drugiego Nauczyciela JMPana Binnera z pensyą — „ — 1400 — „

6.) z trzeciego Nauczyciela JMPana Kitlausa z pensyą — „ — 1608 — „

7.) z czwartego Nauczyciela, iako pierwszego Nauczyciela elementarnego, JMPana Raszke, z pensyą — „ — „ — 1200 — „

8.) z piątego Nauczyciela JMPana Glesla, dotychczasowego nauczyciela w Czempiniu, iako drugiego Nauczyciela elementarneg, z pensyą 1200 — „

9.) z Nauczyciela rysunków z pensyą — „ — „ — „ — „ 900 — „

10.) z Nauczyciela Religii z pensyą — „ — „ — „ — „ — „ — 300 — „

Procz tego uproiektowałem umieszczenie.

11.) stroża za płacą roczną — „ — „ — „ — „ — „ — „ — 100 — „

tudzież ustanowienie funduszu.

12.) na utrzymywanie biblioteki szkolney w ilości — „ — „ — 300 — „

13.) od extruordinaria — „ — „ — „ — „ — „ — „ — „ — „ — 500 — „

zaczém roczny wydatek na utrzymywanie Personału i biblioteki szkolnych podług mego proiektu wynosi ogólną Summę — „ — „ — „ — „ — „ — zł: pol: 17,028.

Na opędzenie tych wydatków przedstawiłem według ~~położeniu~~ położenia dzieła Kommissyynego i Aktów Prefekturalnych następuiące fundusze.

Transport — 10,028.—

a.) z kassy miejskiey — „ — „ — „ — zł. po 2085.
b.) z kassy kościelney — „ — „ — „ — „ — 1195.
c.) z szkolney Bojanowskiey — „ — 3,282.
d.) z niepewnych dochodów — „ — „ — „ 640.
e.) zdawney dopłaty z funduszu szkolnego pu. bliczney wilości — „ — „ — „ — „ — „ — 600.

w ogólney Summie — „ 7802 „ —

i dopraszałem się, aby brakuiąca ieszcze Summa w ilości zł. p. 9226 „ — z funduszu szkolnego publicznego, wrocznie zastąpioną była —

II Co do Gmachu szkolnego

Przekonałem się o nieodbitey potrzebie wystawienia nowego gmachu szkolnego dla urządzić się mianey szkoły wydziałowey w Bojanowie.

Lubo bowiem Collegium kościelne oddaią pięć szkole.

1.) Dom ewangelicki szkolny.
2.) Dom szkoły elementarney.
3.) Dom szkoły panieńskiey.
4.) pomieszkanie Rektorskie
5.) ——, —— Konrektorskie
6.) —— „ —— kantorskie.

z tem wszystkiem budynek od 1. dla szczupłości swey nie może bydź użytym na szkołę Wydziałową, budynek od 2. zas według proiektu mego, do szkoły panieńskiey miał bydź przybranym, budynki zaś od 3. 5. 6. dawnieysze swoie przeznaczeniu tym czasem zatrzymać. —

Podług powierzchownego obrachunku, koszta na wystawienie nowego gmachu szkolnego, któryby zawierał 3 klassy szkoły wydziałowey, 2 klassy elementarne, i iedną klassę in subsidium, pokoy na bibliotekę, pokóy do Instrumentów, pomieszkanie dla Rektora i stróża

i stroża cum attinent: wynosiłby praeter propter — zł: pol — 30,000.

Na opędzenie kosztów tey budowli znalazłem następuiące fundusze.

1.) kollekta znayduiąca się w kassie kościelnéy na wystawienie domu szkolnego —— „ —— zł: pol: —— 1924 — gr 17
2.) składki dobrowolne Cechów —— „ —— „ —— „ —— 1067 — „ —
3.) składki innych mieszczan Bajanowskich —— „ —— 1368 — „ —
4.) ofiara z strony Dominium prócz bezpłatnego Materyału na cegły i 50 fór 4re końnych —— 300 — „ —
5.) z przedaży przez kollegium kościelne dozwolonéy gmachu szkolnego teraznieyszego i pomieszkania Rektora —— „ —— „ —— „ —— „ —— 4200. — „ —
6.) do tego sądziłem za rzecz dogodną, aby place budynkowe sub nro 344. i 345. w Bojanowie na nową szkołę wydiełową za —— „ —— „ —— „ —— zł: pol: 320. — „ — zakupione były z zastrzeżeniem dla szkoły zapomożni przez Rząd zeszły na te 2. place w ilości —— „ —— 4,404. — „ —

Do kassy mieyskiey na Depozyt złożoney, przez co przybyłby na znowu kapitał w ilości —— „ —— „ —— „ —— 4084.

raczem ogólny fundusz na opędzenie kosztów budowli rzeczoney wyniosił —— „ —— „ —— „ —— „ —— zł: —— 12,913 gr 11

Brakuie zatem ieszcze funduszu w ilości złot: —— 17,856 — gr 10

o którego wyznaczenie z funduszu publicznego Edukacyynego równie wniosłem. —

Te to były naycelnieysze wnioski, ktore w tym interessie do P. Izby Edukacyyney uczyniłem. —

P. Dyrekcya Edukacyina, zważywszy niniey=szy Przedmiot, bacząc wraz na szczupłość funduszów i na trudność w pobieraniu Edukacyi wyznaczonych przychodów, chcąc iednak ile możności wesprzeć dobrą chęć obywatelów miasta Boianowa i choć zwolna doprowadzić do skutku ich życzenie, następuiącą w tey mierze wydała Uchwałę:

1.) że na wsparcie szkoł Boianowskich nie może więcey ofiarować z swey strony rocznie, iak złot. pol. 6000 z kassy szkolney Poznańskiey.

2.) że szkoła w Boianowie ma zostać w stanie, w iakim iest teraz przez lat 3. a tym czasem te 6000 zło: będą obracane na koszta wybudowania domu według proiektowanego sposobu i dodane do funduszów na wystawienie szkoły ofia=rowanych i exystuiących.

3.) że po trzech latach, w których dom stanąć powinien zł: pol: 6000 co rocznie na wsparcie szkoł Boianow=skich wypłacane bydź maią. —

W takiem rzeczy położeniu okazuie się następuiący fun=dusz na opędzenie tych wydatków budowli, na które wyżey sub II funduszu ieszcze niebyło. t. i. na — " — " — zł: 17,056 gr 13.

a.) złot: pol: 6000 przez 3 lata — zł: 18,000.

b.) złot: pol. 800 —

które w kateyorii sub I podług do tych=czasowey organizacyi szkoły oszczędzaią się co rok przez lata trzy — " — 2400

20400

c.) fu 17056 zło: pl 13 gr.

Transport zł: 20,400 — zł: 17,056 gr

c) roczne prowizye ustąpione na rzecz szkoły przez kollegium kościelne z kapitałów 13,165 zł: 27½ gr w ilości roczney 658 zł: 15 gr co na 3 lata wynosi — „ — „ — 1,975 — 15.

ogółem — „ — „ — 22,375 — 1

zaczem okazuie się ieszcze podług powyższego obrachunku ubywaiący fundusz po opędzeniu wydatków budowli zł: pol: — „ — „ — „ 5,319 — 2

który na użytek wewnętrzney organizacyi szkoły może bydź obrócony. —

Celem więc doprowadzenia do skutku tak dobroczyńnego zamiaru P. Dyrekcyi Edukacyiney, kommunikuię W^u Podprefektowi kopią rapportu JW^Pa Kaulfussa, Professora z dnia 9 Przdziernika 1811 Roku, tudzież oryginalne tegoż rapportu Annexa zwezwaniem aby uwiadomiwszy o zapadłey Decyzyi P. Dyrekcyi Edukacyyney Dozor miescowy, wezwał go do ułożenia proiektu wykazuiącego sposób naydogodnieyszy w dopełnieniu woli P. Dyrekcyi Edukacyyney. —

Na wskazówkę służyć będzie Dozorowi rapport JWP. Professora D. Kaulfusa, wyżey w kopii załączony i szczegolnieyszym ich obrady przedmiotem

miotem będzie. ——

1./ czyli budynek szkolny w uproiektowanym przez JMPa z Kaulfusa składzie, odpowiedziałby istotney potrzebie szkoły wydziałowey w Boianowie? i z czego ma się takowy składać?

2./ iakie Data więc Budowniczemu Powiatowemu dla ułożenia rysu i anszlagu rzeczonych udzielić się należy

3./ czyli place leżące na nowym rynku pod Numerem 344 i 345. dogodnie mogą bydź użyte na wystawienie na nich szkoły? ewentualnie zaś.

4./ wniyśdz w ugodę z dotychczasowemi tychże placow właścicielami salva approbatione Wyższey władzy, i przesłać protokół i ułożony Proiekt do kontraktu Prefektowi za medyacyą W. Podprefekta.

5./ rozpoznać, czyli przedaż niektórych budynków szkólnych wyżey sub II wyszczegolnionych, i ewentualnie iakich? koniecznie w teraźnieyszych krytycznych czasach iest potrzebną dla opędzenia kosztów budowli, i czyli przedaż

takowa

taxowa nie może bydź przewleczoną lub zawieszoną do pomyślnieyszych czasów?

6/ Komu dozor nad budowlą i utrzymywanie rachunków budowli ma bydź poruczonem? czy bez lub za kaucyą?

7/ ułożyć kazać przez Budowniczego Powiatowego rys wystawić się maiącego budynku szkolnego, tudzież anszlag kosztów budowli stosownie do Rezultatu obrady od. l. 23.

8/ ułożyć kazać Taxę budynków i gruntów od 5. przedać się maiących, a to co do budynków przez Budowniczego Powiatowego, co do gruntów zaś przez trzech trzech przysięgłych.

Skoro W. Podprefekt odbierze wywód czynności, i resp. Projekt Dozoru miejscowego wraz zrysem, anszlagiem i taxą wyżey wzmienionemi, przełoży takowe Dozorowi Powiatowemu do przeyrzenia i zdania swéy opinii, potem zaś całe dzieło wraz z opinią Dozoru Powiatowego iak nayspieszniey mi nadeśle.—

Skoroby nabycie gruntów sub Nro 944 i 945 istotnie do skutku przyśiedz miało, wezwie W. Podprefekt Rade miejską

w Boianowie, aby podatki ciążące dotąd ~~grunta~~ rzeczone grunta rozłożyła, szczególnie zaś zwróci baczność iey na przedaż się maiące od s. grunta, których przyszły właściciel do opłacania podatków publicznych obowiązany bydź musi, podatki więc na gruntach sub Nro 344 i 345. tąż na ostatnie wzmienione przeniesione bydź mogą. —

Zalecam nakoniec W. Podprefektowi, aby pod nayściślejszą odpowiedzialnością interessu niniejszego w zwłokę niepuszczał, owszem iak naygorliwiey przyspieszył, i nad przyspieszeniem onegoż przez Dozory czuwał. Zatem przemawia do tegoż Podprefekta Dobro Publiczne, które wystawieniem Instytutu ~~qui~~ popierane będzie. —

Zastępca Prefekta
Radzca Prefektury
Degmann.

za Sekretarza Generalnego

Taxe.

Von der Evangelischen Rektor Wohnung in Bojanowo sub No 312. welche der Evangelischen Communitaet angehört, selbige ist von Holz und Lehmfachwerk und mit Schindeln bedeckt darinnen sind 2 Stuben 1 hölzerner Schorstein 2 Cabinets die Breite ist 36 Fuß.
die Tiefe 45 ..
weil selbiges Gebäude in schlechtem Bau Stande ist, so kann der Werth incl. mit den dazu gehörigen Fundum auf ——— 350 rtlr
angenommen werden.

So auch eben die Taxe der dasigen sogenannten Großen Schule der Evangelischen Communitaet angehörig sub No 307 selbige ist von Holz mit Lehmfachwerk mit Schindeln bedeckt darinnen sind 5 Stuben 1 hölzerne Küche
die Breite 37 Fuß.
Tiefe 40 ...
Es ist zwar zu diesem Gebäude kein großer Hofraum aber dagegen ist es in einem bessern Baustande, so kann der Werth auf ——— 350 rtlr
angenommen werden.

mithin die Summa von beyden Gebäuden 700 rtlr

Bojanowo d. 24ten Juny 1813.

Conradi
Bau Meister.

Taxe

Von der Evangelischen Rector Wohnung in Bojanowo sub No. 312 welche der Evangelischen Communitat angehörig, selbige ist von Holz mit Lehmfachwerck und mit Schindeln bedeckt darinnen sind 2 Stuben 1 Holzerner Schorstein 2 Cabinets die breite ist 36 Fuß.

die Tiefe 45 –

weil selbiges Gebäude in schlechten Bau Stande ist so kann der Werth incl. mit den dazu gehörigen Fundam auf ——— 350 rtlr

angenommen werden

So auch eben die Taxe der dasigen sogenannten Große Schule der Evangelischen Communitat angehörig sub No. 307. selbige ist von Holz mit Lehmfachwerck mit Schindeln bedeckt darinnen sind 5 Stuben 1 Holzerne Küche

die breite 37 Fuß

Tief 40 –

Es ist zwar zu diesen Gebäude kein Großer Hofraum aber dagegen ist es in einen beßern Baustande so kann der Werth auf ——— 350 rtlr

angenommen werden

mithin die Summa von beyden Gebäuden 700 rtlr

37 x 40
14,80
x 16,00

Bojanowo d. 24ten Juny 1813.

Conradi
Bau Meister

Do poszty dn. 21go Września 1813.

Bojanow. d. 20ty 7br. 1813.

72

Kitlaus-śmierć Starowina z Rybitwy

Jałmużny Moiéi Podprzetekoie!

Bojanow. dn. 20go Wrz. 1813.

~~Do~~ Gerlach R. S. W. Stosownie do obowiązków w honori o zeyściu J. P. Pitt. Urzędzenia wewnętrznem Szkół Wydz. nauczyciela ~~Szkoły~~ Szkoły Powyższe na Rektorów tychże Szkół Dozorcy ~~Szkoły~~ ~~Szkoły~~ ułożonych mam honor donieść W. W. ~~prezentuje~~ tego urzędu do ~~wakującej~~ Rybitw. Jobs. |: lubo mi to z wielkim przykrością J. P. Pitt. żalu :| o śmierci gorliwego o dobro publiczne i wzgłędne zasłużonego J. P. Pitt. Burgera Guardiana przy naszey szkole Klassowy który dn. 12go m. b. z tym światem pożegnał światem. Że więc ~~długo~~ tu miejsce wakuje, długo zaś bez wzgłędu szkoły wakować nie może, ~~stosownie~~ ~~do przepisów Exc. Dyrekcyi Edukacyjnéy~~ ~~zdaie mi się wakujące to miejsce~~ ~~i obowiązuie się prezentować na ten~~ ~~Urząd J. P. Rybitwiego z Poniecia~~ ~~który~~ ~~ktoby tu przybył, na~~ ~~bacznie na nauczyciela, przeto Nauczyciela~~ ~~z wielką taką jest moie nadzieie Boży~~ ~~i~~ ~~dobrodziei~~

Do Exc. Dyrekcyi Edukacyjnéy zgromadzonéy we Lwowie

Pokornie donoszę, że Nauczyciel Szkoły Trywialnéy w Rybitwie Pan Pantaleon Gerlach, dnia 12go Września roku teraźniejszego, po długiey chorobie, z tym światem pożegnał. Ponieważ tedy Nauczyciel ten, przez lat 30 w Szkole Rybitwskiey pracował, a przez lat 20 Dozorcą Szkoły tamtejszey był, ~~i~~ ~~Szkoły~~ ~~Szkoły~~ ~~i~~ ~~prezentuje~~ ~~tego urzędu do wakującej~~ ~~Rybitw.~~ ~~Jobs.~~ ~~lubo mi to z wielkim przykrością~~ ~~J. P. Pitt.~~ ~~żalu~~ ~~o śmierci gorliwego o dobro~~ ~~publiczne i wzgłędne zasłużonego J. P.~~ ~~Burgera Guardiana przy naszey szkole~~ ~~Klassowy który dn. 12go m. b. z tym~~ ~~światem pożegnał światem. Że więc~~ ~~tu miejsce wakuje, długo zaś bez wzgłędu~~ ~~szkoły wakować nie może,~~ ~~stosownie~~ ~~do przepisów Exc. Dyrekcyi Edukacyjnéy~~ ~~zdaie mi się wakujące to miejsce~~ ~~i obowiązuie się prezentować na ten~~ ~~Urząd J. P. Rybitwiego z Poniecia~~ ~~który~~ ~~ktoby tu przybył, na~~ ~~bacznie na nauczyciela, przeto Nauczyciela~~ ~~z wielką taką jest moie nadzieie Boży~~ ~~i~~ ~~dobrodziei~~

Zaszczycaiąc się protekcyą WWMPDobr.
niemogę niekarmić się słodką nadzieią
iż WWMPDobr. Rapportem swoim do Nay-
wyższey Władzy wzwyż namienionego
JP. Augusta Ferdynanda Rybskiego
Nauczyciela Szkoły Poniecki ad
Nayw yższey Władzy patentowa-
nego zalecić raczysz do wakującego
przy naszey Szkole urzędu
czém niemogę nie donieść WWMP.
Dobr. ile że powinność każe i
miła mi się w tém ofiaruie spo-
sobność przypomnienia się łaska-
wey pamięci WWMPDobr. i upewnienia że dozgon-
nie z naywyższym uszanowaniem zostawać będę

WWMPDobr.

Wielmożnego JMPana
Rożnowskiego
Podprefekta Powiatu Krobskiego
w Rawiczu

nayuniżeńszym sługą
Gerlach

pod do poczty dn. 21go Września 1813.

Boj. d. 20ty 7bro 1813.

73

Jaśnie Wielmożny.

Dyrektorze Edukacyi Narodowey.

Brojanow dn. 20go Września 1813.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowey donosi o śmierci JP Kittlausa Nauczyciela przy teyże Szkole.

oraz prezentuię imieniem Dozoru Szkolnego JP Augusta Ferdynanda Rylskiego na ten urząd wakuiący.

Gdy dn. 12go mb JP Kittlaus Kollega moy wielce szacowany z tym się żegnał światem, a Szkoła, gdyby ten urząd długo wakować miała nie mało by szkodowało, więc imieniem Dozoru Szkolnego nayuniżeńszą do Jaśnie Wielmożnego WMP Dobrodzieia zanoszę prośbę, abyś raczył mianować JP Augusta Ferdynanda Rylskiego Nauczyciela przy Szkole Elementarney Ponieckiey Nauczycielem przy Szkole tuteyszey Wydziałowey, który się tym czasem tą pensyą kontentować będzie, t. j. 864 złł Polł tak iż tém, albo przynaymniey częścią tego, co Nieboszczykowi Kittlaussowi dopłacono. JP Raszke wspartym bydź może

Łaskawey wyglądaiąc Rezolucyi mam honor zostawać z naywyższem

uszanowaniem

Jaśnie Wielmożnego
WMPana Dobrodzieia.

nayuniżenszym sługą

Do.
Jaśnie Wielmożnego
JMCi Pana Dyrek-
tora Edukacyi Narodo-
wey
w Warszawie.
Jnt-Szkolny

do poczty oddano dnia 21go Września. 1813.

Boj. d. 20ty 7bre. 1813.

74

Jaśnie

Wielmożny Prefekcie!

Projanow dn. 20go Września. 1813.

Gerlach. Rektor Szkoły Wydziałowey donosi o zeyściu JPana Kittlaussa Nauczyciela przy teyże Szkole. — oraz że Dozor Szkolny prezentuie na wakuiący po nim urząd JP Rylskiego z Poniecza.

Z niezmierny żalem przychodzi mi donieść JWWMP Dobr. o zeyściu z tego świata wielce zasłużony JP Kittlaus Nauczyciel przy Szkole tuteyszey Wydziałowey dn 12go m. b. — oraz że, ponieważ urząd ten długo wakować nie może bez znacznego uszczerbku młodzieży naszey, Dozor Szkolny obrał JP Augusta Ferdynanda Rylskiego dotych czas owego Nauczyciela przy Szkole Elementarney Ponieckiey i prezentuie go aby Prześwietny Dozor Szkolny Departamentowy z znaney swey gorliwości w wspieraniu Edukacyi mogł mu wyjednać od Prześwietney Dyrekcyi Edukacyi Narodowey Patent na ten urząd

Wyglądaiąc łaskawey Resolucyi mam honor

zostawać z nayglębszem uszanowaniem

Jaśnie
Wielmożnego ~~pr~~ Prefekta

nayuniżeńszym sługą

Do
Jaśnie Wielmożnego
JMci Pana
Prefekta Departa-
mentu Poznańskiego
w Poznaniu.

Wielmożny Podprefekcie!
Panie i Dobrodzieiu!

Bojanow. dn. 26go Czerwca 1813.

Gerlach R. S. W. podaje potrzebne Dokumenta jako to Akt Donacyi placu do Kościoła należącego, drugi Akt przedaży drugiego placu — Taxę przedadź się mających budynków — Anszlag i Rysy ~~tych~~ ~~że budynki~~ wystawić się mającego domu szkolnego.

pod dn. 10go Maja rb.

Stosownie do odebranego z ust WWMPana Dobrodzieia rozkazu ~~żebyśmy~~ żebym nie tylko Protokół mianéy Konferencyi ale też przyobiecane w tymże Protokole Dokumenta wraz z Rysem i Anszlagiem podał —

mam honor podadź jednego placu

~~pod~~ lit. a. Akt donacyi z strony Kollegium Kościelnego tuteyszego na fundamencie poprzedzaiącey donacyi F JP Reinera uczynionéy.

F pod lit. b. włożonéy

pod lit. c. Kontrakt tymczasowy przedaży drugiego placu z strony dziedziców nieboszczki Mentlerowny

pod lit. d. Taxę budynków przedadź się mających przez Budowniczego Powiatowego

JP.

~~JP~~ Konradego spisana

pod lit. e. Anszlag wystawić s

mającego budynku szkolnego

wraz z potrzebnym do tego

budynkiem tylnym.

naostatek potrzebne do tego

rysy na dwóch Arkuszach

Pozostaje się jeszcze wynaleść ta

kiego człeka któryby naymniey

szym kosztem podiął się szczególn

go dozoru budowy, bo JP Dumsz

od tego do ~~[illegible]~~ oglądania wyciąga ~~[illegible]~~ 12.00

Złł Poll.

Spodziewaiąc się iż teraz we

wszystkim nakazom Prze. Zwierz

chności zadosyć uczyniłem

~~[illegible]~~ powtarzam ~~wyrażone~~ uczucia moje

w pierwszém liście powtornie

tutay załączonym wyrażone

i upewnienia o nayglębszém

uszanowaniu z którém mam
honor zostawać na zawsze

Wielmożnego Podprefekta

nayuniżeńszym sługą
Gerlach
Rdw.

Do
Wielmożnego JMci Pana
Rożnowskiego
Podprefekta Powiatu Krolskiego
w Rawiczu.

Bojanowo, d. 14ten Sept: 1813.

In der heutigen Conferenz wurde folgendes beschlossen:

1, daß der Herr Schullehrer Rüll zu Punitz durch den Herrn Rector und Professor Gerlach zur Annahme der vacanten Lehrerstelle an unserer Kreisschule aufgefordert werden sollte.

2, wurde der Wittwe des verstorbenen Kreisschullehrers Herrn Kittlaus der volle Gehalt auf drei Monate und zwar a 1mo Sept. bis ultim: Nov: a. c. bewilligt.

3. soll E. Hochlöbl. Stadtrath allhier zur Bezahlung der rückständigen Gelder an die Schullehre von der Schul-Inspection aufgefordert werden.

Tschirschnitz Meernatz.

Gerlach.

Bojanow d. 11 Octbr. 1813.

Im der heutigen Conferenz wurde beschlossen

1. daß nach dem Examen eine General Conferenz gehalten werden soll, wozu denn die sämmtlichen Herren Lehrer eingeladen und angewiesen werden sollen die Verordnungen Einer hochlöbl. Erziehungs Direction zu Richtschnur ihres Betragens zu nehmen

2. Uebernahm H. Pastor Meerkatz das Geschäft die nachlässigen Bezahler des Schulgeldes durch einen öffentlichen Vortrag von der Kanzel auf ihre Pflicht aufmerksam zu machen.

3. Wurde beschlossen von denen mir von der Prze: Dyrekcya Edukacyi Narodowéy zugeschickten 9 Exemplaren der Urządzenie Szkoł Wydziałowych verlaufftig 1 Exemplar zu communiciren

Schirrschrift Meerkatz

Gerlach.

770

2

Do

JW. Gerlacha Rektora Szkoły
Wydziałowéy

JR

w D. E. P.

w Bojanowie

6

Boj. d 23ty 9bre 1813.

79

Jaśnie
Wielmożny Prefekcie
Departamentu Poznańskiego!

w Bojanowie dn. 23go Listop. 1813.

Gerlach Rektor Szkół Wydziało-
wych przesyła Programma
Tegorocznych Popisów —
uprasza jak naypokorniey o ła-
skawą Rezolucyą wzg.
nominowania ~~[illegible]~~ JP Rylskie-
go i oraz
Nauczyciela Matematyki

W załączeniu mam honor prze-
syłać Programma tegorocznych
Popisów, które, śmiało mogę mó-
wić z powszechném ~~[illegible]~~ odbyły
się ukontentowaniem wyjąwszy
Jeografią bo specyalnych
jeszcze niedostawa Mapp. Lecz
i temu wkrótce poradzić potra-
fię bo już z nadchodzącym
rokiem ~~[illegible]~~ nie tylko specyalniey-
sze zaprowadzone zostaną Map-
py Jeograficzne ale nawet i
Astronomiczne, aby pomału dokładniey obeznawać
~~pomału~~ Uczniów z Systematem
Kopernika i coraz bardziey
rozprzestrzeniać obręb ich
~~zna~~ wiadomości —
Aby zaś tém ~~p~~rychley i do-
kładniey uskutecznić widoki
moie, żadnym sporobem bez

wysokiego Jaśnie Wielmo
żnego WMP Dobrodzieja
wsparcia obeyśdź się nie
mogę, którego aby mi Ja
śnie Wielmożny Prefekt uż
czył z jedney strony uciesz
jąc mię łaskawą Rezolucyą
względem nominowania Ja
Rylskiego F, z drugiey stro
co się tycze osadzenia Pro
sora Matematyki przy Szk
le tuteyszey Wydziałow
jak nayuniżeniey upraszam
dodając jeszcze iż wysłuchan
~~tych~~ tey moiey nayuniżeńszey
prośby wdzięczność ~~[illegible]~~
do którey ~~[illegible]~~ Obyw
tele Bojanowscy względem
~~względem~~ wyświadczoney
przez Jaśnie Wielmożnego W
brodzieia co się tycze Szk
tuteyszey Łaski wraz zemn
poczuwaią niezmiernie
większoną zostanie.

F na wakujące Nauczyciel-
stwo

Frozumnieysi

„Jaśnie Wielmożny"

Racz Panie łaskawém na tę Suplikę spoglądać okiem oraz i na upewnienia o nayglębszem uszanowaniu z którém dozgonnie mam honor zostawać

Jaśnie Wielmożnego
~~W.~~ Pana i Dobrodzieja

Do
Jaśnie Wielmożnego
Prefekta
Deptu Poznańskiego
w Poznaniu.

nayuniżeńszym sługą
Gerlach
R.P.W.

Bojanow d. 23. 9br. 1813.

81

Prześwietna
Dyrekcyo Edukacyi Publiczney!

w Bojanowie ~~d. 23go~~ Listop. 1813.

Gerlach Rektor Szkół Wydziałowych podaje z winną Submissyą Programma tegoroczne.

Chciwy zbierania dowodów ukontentowania Prześ. D. E. P. ~~z~~ niemogę przewieść na sobie niekorzystać choć z naymnieyszego pochopu przypomnienia się JEY. a zatém i teraz ośmielam się podać ~~Samey~~ Prze: D. E. P. załączone Programma tegoroczne, lubo zataić przed sobą niemogę iż podobne upragnionego JEY ukontentowania z jednaś mi nie potrafi.

Przecięż lubo z wielką podaję bojaźnią, spodziewam się że Prze: D. E. P. spostrzegać przynaymniey będzie w lichém tém pisemku czułe i wdzięczne serce Autora, z którego oczu nigdy nie znikają [illegible] kroki któremi Prze: D. E. P. dobro publiczne przysparzała i łaskawe względy które miała na niego a w téy mierze miłą karmię się nadzieją iż i na to Programma łaskawém

patrzać raczy okiem.

Tych moich myśli aby publiczny dadź dowód, i do tymczasowéy Naywyższéy Rady ~~od~~ przesłałem ~~Exemplarz~~ Programm moje samą tylko wdzięcznością i uszanowaniem ku Prze: D. E. P. tchnące, pewien iż i w tém z approbacyą JEY pochlebiać sobie mogę, przynaymniéy dla intencyi któremi do tego była pobudka.

Dalszym Łaskawym P. D. E. R. względom i szkole tegoż Wydziałowa i siebie jak nayuniżeniey polecając mam honor z nayuniższém zostawać uszanowaniem

Prześwietney Dyrekcyi Edukacyi ~~Narodowéy~~ bubliczney

Do Prześwietnéy Dyrekcyi Edukacyi ~~Narodowéy~~ bubliczney Int. Szkolny. w Warszawie

Nayuniżeńszym sługą
Gerlach

Prześwietna
Rado Naywyższa
Xięstwa Warszawskiego!

w Bojanowie, dn. 23go listopada 1813.

Gerlach Rektor Szkół Wydziałowych
ośmiela się podać Programma
z powodu Popisów tegorocznych
~~spisane~~ popołudniu i poniedziałku
spisane.

Popis tegoroczny zdarza mi mi-
łą sposobność pozyblizenia się do
Przeświatéy Rady Naywyższéy Xię-
stwa Warszawskiego i złożenia
u nóg JCy błahego tego pisem-
ka, które prawda nic w sobie nie
zawiera ważnego tylko że się w niém
wypadają szczere moie życzenia ~~to~~
względem oświecenia gminu, oraz
i widoczne uczucia które tylokrotne
dowody wspaniałego myślenia ~~sposobu~~
sposobu i prawdziwego obywatel-
stwa Przeświatéy Dyrekcyi Eduka-
cyi Publiczney w ~~sercu~~ sercu moiém
wzbudzały i których pamięć po-
ki żyć będę zatarte w niém nie zo-
stanie.

Miałem to sobie za nieodbitą powin-
ność podać ten dowód staranno-
ści mojéy o dobro publiczne Przeświet-
néy Radzie Nayowyższéy Xięstwa

Warszawskiego jako Władzy usta-
nowionéy od Monarchy, który
Edukacyą w nayczelnieyszych
dobrego Rządu kładzie przedmio-
tach

Racz Prze: R. N. łaskawém
rzucać okiem i na pisemko i
na pisarza, który z nayglębszym
uszanowaniem ma honor zosta-
wać

Prześwietnéy Rady Naywyższéy
Xięstwa Warszawskiego

Nayuniżeńszym sługą
Gerlach, Rsw.

Do
Prześwietnéy Rady Naywyższéy
Xięstwa Warszawskiego
w Warszawie.

2

83

Rozkład Nauk
Szkoły Wydziałowéy
oraz i Szkoły Panieńskiey
w pierwszém połroczu 1814go. ru.

Rozkład nauk wszelkich Klass Szkoły Wydziałowej w Bojanowie

Klassa	Godziny	Poniedziałek		Wtorek		Środa		Czw
Klassa Elementarna	8 – 9	Język niem.	Elementarz	Bojanowski	— Abecadło przez			Wilmsen
	9 – 10	. . . polski.	Elementarz	Warszawski	. . .	. . .		. . .
	10 – 11	Kalligrafia polska.	Raszke	Rachunki.	Raszke	Rachunki	Raszke	Pisownia
	1 – 2	Język pol.	. . .	Kalligr. pol.	. . .			Jęz: Polsk
	2 – 3	Rachunki	. . .	Rachunki	. . .			Rachunki
	3 – 4	Kalligrafia Niem.	. . .	Kalligra: Niem.	. . .			Pisownia
Klassa I^sza	8 – 9	Język Polski	. . .	~~Język~~	. . .	. . .		. . .
	9 – 10	Historya, Budow.	Karczer	Jeom:	Prof. Mat.	Pisownia	Raszke	Historya
	10 – 11	Język niem.	Tschirschnitz	Rachunki	Tschirschnitz	Rachunki	Binner	Jęz: Niem.
	1 – 2	. . . franc.	Karczer	Jęz: franc:	Karczer			. . francu:
	2 – 3	Hist. Natu:	Tschirschnitz	. . łaci:	. . .			Hist. Natur
	3 – 4	Jęz: łaciński	Karczer	Jeografia	Binner			Jęz: łacińsk
Klassa II^ga	8 – 9	Jęz: Polski	Gerlach	Historya	Prof. Mat.	Fizyka	Prof. Mat.	Jęz: Polski
	9 – 10	Jeometrya	Prof. Mat.	Język Polski	Gerlach	Jęz: Polski	Gerlach	Jeometrya
	10 – 11	Jęz: francuski	Karczer	Jęz: francu:	Karczer	Technol: Rysunki	Prof. Mat.	Język franc
	1 – 2	. . niem.	Tschirschnitz	. . łaciński	Prof. Mat.			Jęz: Niem.
	2 – 3	. . łaciński	Karczer	Arytmetyka	Tschirschnitz			. łaciński
	3 – 4	Hist. Naturalna	Binner	Jeografia	Karczer			Hist. Natu:
Klassa III^cia	8 – 9	Jeometrya	Prof. Matem.	Jęz: Polski	Gerlach	Jęz: Polski	Gerlach	Jeometrya
	9 – 10	Język Polski	Gerlach	Fizyka	Prof. Matem.	Jeografia	Karczer	Język Polsk
	10 – 11	— francu:	. . .	Jęz: francuski	Gerlach	Jęz: Niem.	. . .	. . francu
	1 – 2	Arytmetyka	Prof. Mat.	Hist. /: Konstitucya :/	Rylski			Arytm
	2 – 3	Język łaciński	. . .	Jęz: łaciński	Prof. Mat.			Jęz: łacińsk
	3 – 4	Hist. Naturalna	. . .	Technologia	. . .			Histo: Natu

Szkoła Gnieńska

Klassa I^sza	8 – 9							
	9 – 10	Jęz: niem.	Raszke	Rachunki	Raszke	Czytać	Binner	Jęz: Niem
	10 – 11	Kalligrafia	Binner	Kalligrafia	Binner	Jęz: Polski	Rylski	Kalligr.
	1 – 2							
	2 – 3							
	3 – 4	Jęz: polski	Rylski					Jęz: Polski
Klassa II^ga	8 – 9	Rachunki	Tschirschnitz	Jęz: niemiecki	Binner	Kallig.	Binner	Rachunki
	9 – 10	Hist. Natural.	. . .	Jeografia	. . .			Hist. Natural
	10 – 11			Jęz: Polski	Rylski			
	1 – 2	Kalligrafia	Binner	Rachunki	Tschirschnitz			Kalligrafia
	2 – 3	Jęz: Polski	Rylski					Język Polski
	3 – 4							
Klassa III^cia	8 – 9	Język Niem.	Binner	Rachunki	Tschirschnitz	Historya	Tschirschnitz	Język Niem.
	9 – 10	Jeografia	. . .	Hist. Natu:	. . .	Pisownia	. . .	Jeografia
	10 – 11	Język pol.	Rylski			Jęz: polski	Gerlach	Jęz: Polski

Szkoły Wydziałowéy oraz Szkoły Panieńskiey w Bojanowie.

Środa	Czwartek		Piątek		Sobota	
Dl. przez	Wilmsena napisana					Raszke
						Rylski
Rachunki Raszke	Pisownia Polska	Raszke	Rachunki	Raszke	Rachunki	Raszke
	Jęz: Polski		Kalligrafia pol:			
	Rachunki		Rachunki			
	Pisownia Niem.		Kalligrafia Niem.			
						Rylski
Pisownia Raszke	Historya	Karczer	Jeometrya	Prof. Mat.	Pisownia	Raszke
Rachunki Binner	Jęz: Niem.	Tschirschnitz	Rachunki	Tschirschnitz	Rachunki	Binner
	Jęz: francu:	Karczer	Jęz: francuski	Karczer		
	Hist. Naturalna	Tschirschnitz	Jęz: łaciński			
	Jęz: łaciński	Karczer	Jeografia	Binner		
Jęz: Polski	Jęz: Polski	Gerlach	Historya	Karczer	Fizyka	Prof. Mat.
Jeometrya	Jeometrya	Prof. Mat.	Jęz: Polski	Gerlach	Jęz: Polski	Gerlach
Język francu:	Język francu:	Karczer	Jęz: francuski		Technol. Rysunki	Prof. Mat.
Jęz: Niem.	Jęz: Niem.	Tschirschnitz	Jęz: łaciński	Prof. Mat.		
Jęz: łaciński	Jęz: łaciński	Karczer	Arytmetyka	Tschirschnitz		
Hist. Natu:	Hist. Natu:	Binner	Jeografia	Karczer		
Jeometrya	Jeometrya	Prof. Mat.	Jęz: Polski	Gerlach	Jęz: Polski	Gerlach
Język Polski	Język Polski	Gerlach	Fizyka	Prof. Mat.	Jeografia	Karczer
Jęz: francu:	Jęz: francu:		Jęz: francu:	Gerlach	Jęz: Niem.	
Arytm.	Arytm.	Prof. Mat.	Hist. (: Konstytucya :)	Rylski		
Jęz: łaciński	Jęz: łaciński		Jęz: łaciński	Prof. Mat.		
Histo: Natu.	Histo: Natu.		Technol.			

Szkoła Panieńska.

Jęz: Niem.	Jęz: Niem.	Raszke	Rachunki	Raszke	Arytme	Binner
Kalligr.	Kalligr.	Binner	Kalligr.	Binner	Jęz: Polski	Rylski
Jęz: Polski	Jęz: Polski	Rylski				
Rachunki	Rachunki	Tschirschnitz	Jęz: Niem.	Binner	Kalligrafia	Binner
Hist. Naturalna	Hist. Naturalna		Jeografia			
Kalligrafia	Kalligrafia	Binner	Jęz: Polski	Rylski		
Język Polski	Język Polski	Rylski	Historya	Tschirschnitz		
Język Niem.	Język Niem.	Binner	Rachunki	Tschirschnitz	Historya	Tschirschnitz
Jeografia	Jeografia		Hist. Naturalna		Pisownia	
Jęz: Polski	Jęz: Polski	Rylski			Jęz: Polski	Gerlach

Nro. 91. Lipca Rok.

85

Działo się w Poznaniu w Biorze Prefektury dnia 14 Miesiąca Lipca. Roku 1814.

Wydział Administracyi Ogólney.

Prefekt Departamentu Poznańskiego Do JMP Burmistrza i Rady Miasta Bojanowa

Rada Naywyższa Xięstwa Warszawskiego uwiadomiła mnie Reskryptem dd 8 bm. iż na przełożenie Komitetu Centralnego upoważniła go do wydania odezw tak do Prefektur jak i do Rad Departamentowych aby dla złożenia hołdu uszanowania Nayjaśnieyszemu Imperatorowi Samowładzcy Wszech Rossyi do Stolicy Xięstwa Naszego przybydź mającemu każdy Departament pewną liczbę znakomitych i znanych z przywiązania do Ziemi Oyczystey światłych Mężów, tak z Duchownego, Szlacheckiego jako i Mieyskiego Stanu do stolicy przysłał. W celu więc dopełnienia tak chlubnego przedsięwzięcia potrzebą jest, aby i znacznieysze miasta Deputacye wyznaczyły dla oświadczenia winnego hołdu Nayjaśnieyszemu Monarsze tak czynnie opiekującemu się dobrem naszem.

Jak to będzie miłym dla Nayjaśnieyszego Imperatora widokiem uyrzyć światłych Stanu Mieyskiego Obywateli, tłumaczących czucia

swych Współbraci, tak zaszczytną dla miast k
rzyścią, iż ich Obywatelskie chęci doszły tronu
Cesarza. Wzywam zatém JMP Burmistrza i Ra
dę Miasta Bojanowa aby z pośrzod siebie znany
im z talentów wybrali Obywateli, którzyby udali
się w pomienionym zamiarze do stolicy. Ogr
niczam się w zachęceniu ich do tego tak
zbawiennego kroku ze wszech miar godnego
Uwielbienia w zupełném zaufaniu, że ninie
~~sza~~ sza prosta odezwa moja trafi do s
i przekonania zacnych Obywateli Miasta
Bojanowa i takową pomyślnym uwieńcz
skutkiem

J. Poniński

Za Sekretarza Generalnego
P. Zaydler.

№ 2100

w Warszawie d. 6. Mca Grudnia 1814 roku
praes. dn. 20go Grudnia 1814 roku

Dyrektor Edukacyi Narodowey

Gdy podług ustaw byłey Izby Edukacyiney karta 96. klassa Elementarna przy Szkołach wyższych mieć powinna godzin 26. na tydzień, a podług Urządzenia Wewnętrznego Szkół Wydziałowych §13. każda klassa właściwa teyże Szkoły ma mieć na tydzień godzin 32., w rozkładzie zaś nauk karta 105. naznaczono przez omyłkę klassie Elementarney godzin tylko 20, klassom wyższym po godzin 28.; przeto zaleca się JPu Rektorowi Szkoły Wydziałowey w Bojanowie, aby rozkład nauk na klassy i godziny tygodniowe podług załączonego tu wzoru poprawił, i do tak poprawionego starał się stosować.

Kl. elem. - 26
Inne wydziałowe po 32
Rektor - 10

Że zaś przez takową zmianę rozkładu nauk powiększyła się ogólna liczba godzin do 122., zatem przewyższka ta musi bydź rozłożona tak, ażeby na JP. Rektora wypadło godzin 10., a reszta według potrzeby ma bydź rozdzielona na Professorów i Nauczycieli.

Ponieważ klassie Elementarney przydany iest ięzyk niemiecki, a dzieci w tey klassie uczą się dopiero Polskiego czytania; przeto ięzyk Niemiecki ustnie tylko i praktycznie, czyli mechanicznie musi Im bydź dawany.

Potocki

Surowiecki S.J.

Do
JP. Rektora Szkoły
Wydziałowey w Bojanowie.

	3.
2	2
2	2.
	2

16

2100

D.

JP. Rektora Szkoły Wydziałowey

JR

Od D. C. P. Kamieński w Bojanowie

3

Rozkład
Nauk w Szkołach Wydziałowych na Klassy i godziny tygodniowe.

	w Klassach.			
	Elem.	I	II	III
Język Polski	6.	4	2	2.
" Francuzki	"	2.	2	2.
" Niemiecki	3	2	2	2.
" Łaciński	"	3	3	3.
Historyia Powszechna	"	2	2	2.
" Polska	"	"	1	1.
Jegografia	"	1.	2	2.
Arytmetyka	7	4	3	3.
Jeometryia	"	1	2	2
Historyia Naturalna	"	2	2	2.
Fizyka	"	"	1	2.
Technologia	"	1.	2	2.
Konstytucya Krajowa	"	"	"	1.
Kalligrafia z Ortografią polską	7.	4	3	1.
" " niemiecką	"	2	1	1.
Rysunki	"	2	2	2.
Religia	3	2	2	2.
	26.	32	32	32.

Podług tego rozkładu nauki we wszystkich czterech Klassach tey Szkoły zabieraią na tydzień godzin 122.
z tych przypadnie na Rektora 10
Reszta na Professorów i Nauczycieli.

Zgodno Surowiecki SJ.

№ 2,124

Ed

6

W. Rekto

Wydziałowe

№ 2124.

89

w Warszawie d. 9. Mca Grudnia 1814 roku.

przes. Dn. 23go Grudnia 1814.

Dyrektor Edukacyi Narodowej

Na przełożenie JPa Rektora Szkoły Wydziałowey w Bojanowie pod dniem 25. z. m. tyczące się:

1mo Budowy domu Szkolnego,

2do Pensyi Rektorskiey,

3cie Uczynia złt 6000. tak na wystawienie domu, iako też na pensyie dla Nauczycielów.

4te Patentu dla Nauczyciela Matematyki

5te Nauczyciela Religii dla Uczniów wyznania katolickiego,

Oświadcza co do

1go że nadesłany przez JP. Rektora anszlag i plan domu maiącego się wybudować na Szkołę Bojanowską, kommunikował Dyrektor Edukacyi w dniu dzisieyszym WPu Prefektowi Departu Poznańskiego do praeyrzenia i sprostowania według potrzeby. Przytem uwiadomia JP. Rektora, że dla uzupełnienia funduszów edukacyinych nad wyznaczone 18000. złt na koszta tey budowy z kassy Szkolney wypłacone bydź nie maią. Co do

2go Pensyi iaką JP. Rektor dla siebie ma ustanowioną, a która składa się oprócz dochodów Szkolnych miejscowych, z dwóch Summ na etacie r. b. umieszczonych, w ogóle złt 2576. wynoszącą, i nadal pobierać ma prawo. Dodaiąc tu tylko Dyrektor

Do
JP. Rektora Szkoły
Wydziałowey w Bojanowie

ktor Cdz widzi potrzebę, że pensyia ustanowiona pod d. 10. Września 1811. r. nie zmnieyszoną, lecz tylko uregulowaną została; ponieważ JP. Rektor znaczną iéy część pobiera z mieyscowych dochodów Szkolnych, przeto stósownie do przyiętego prawidła, dopłata tylko ad complementum całkowitéy pensyi mogła Mu z kassy Szkolnéy bydź wyznaczona. Co do

3go Po upłynieniu terminu reskryptem z d. 25. Lutego 1812. oznaczonego Summa 6000 złr rocznie użyta zostanie na pensyie Nauczycieli. Co do

4go Upoważnienie dla P. Rylskiego do pełnienia obowiązków Nauczyciela Matematyki przy Szkole Bojanowskiey, przesłane zostało na ręce WJ. Prefekta Deptu Poznańskiego pod d. 1. Października r. z. No 770. iak o tem JP. Rektor pod tąż datą był uwiadomiony, i stamtąd rekwirowane bydź powinno. Co do

5go Dyrektor Edukacyi chętnie zezwala JP. Rektorowi na przybranie Nauczyciela Religii dla Uczniów wyznania Katolickiego na etat iuż ustanowiony.

J. Potocki

Surowiecki S. J.

94

Naturalia
nego
ko Zyta

zianowska
Ziarysz
24 1/2
2 1/2
2
2

Wrześniu
ł; poniew
dochodów
opłata tylko
by Szkolny

1812. ozna
syje Nauczy

Nauczyciela
a ręce W.
№ 770.
tamtąd re-

przybranie
o na etat

S.J.

2124.

Do

JP. Rektora Szkoły Wydziałowéy

JR

Ob. D. C. p. Siamieński w Bojanowie

4

Einem Wohllöblichen Stadt-Rath

sehe ich mich durch mancherley Umstände genöthigt gegenwärtige Bitte einzureichen. Bekanntlich weigerte sich schon der verstorbene Kämmerer H. Krumbholz die seit langen Zeiten zur Unterhaltung der Mägdchen Schule ~~aus~~ der Stadt-Kasse gezahlten 54 fl. ferner zu bezahlen. Diesem Beyspiel folgte der gegenwärtige Kämmerer Herr Baumhauer. Beyde gründen ~~sich~~ diese Weigerung darauf, daß der Rendant der Kirchenkasse H. Stadtrath Exner sich weigere eine gewiße auf eine zwischen Einem Wohllöblichen Magistrat und Kirchen Kollegium abgeschlossene Konvention sich gründende Zahlung des letztern an den ersteren aus der sogenannten Benevolenz Kasse zu bezahlen.

Wenn aber Einem Wohllöblichen Stadtrath es einleuchtend seyn muß, daß weil ein Zweyter mich nicht bezahlt, ich

deshalb dem 3ten Zahlung nicht verweigern
kan, so bitte ich ganz besonders noch darauf
zu reflektiren, daß ja Verschiedenheit der
Meinungen in Betreff des kirchlichen In-
teresses in dem Auge des Vernünftigen
dem Vortheil der Schule durchaus kein hinder-
niß in den Weg legen müße:

In allen Staaten ist jetzt Hebung, Ver-
vollkommnung der Schulen daß ich Sache an der Tages-
ordnung; selbst gekrönten Häuptern leuchtet
der Satz ein daß auf zweckmäßiger Einrich-
tung der Schulen und Mitwirkung aller
Staatsbürger in dieser Hinsicht zu einem
Zweck, ein sehr wesentlicher Theil des
Wohls ihrer Staaten beruhe, und halten
es nicht unter ihrer Würde, den Schulmann
aufzumuntern, die Schulen zu unterstü-
tzen. Und Bojanowsk Kämmerey könnte
solchen erhabenen Mustern nicht nachahmen
könnte mit 54 fl jährlicher Unterstützung
hiesiger Kreisschule geitzen wollen.

Meine ganz ergebenste Bitte geht also
dahin den Kämmerer Herrn Baumhauer
zu autorisiren, erwähnte seit den
Zeiten des verstorbenen p Krumbholz

restirende Gelder jetzt zu bezahlen und von
jetzt an nach alter Einrichtung in vierthel-
jährigen Ratis praenumerando zu zahlen
fortfahren, oder welches wohl einerley wäre
wegen Geringfügigkeit der Summen und der
darüber auszustellenden Quittungen jährlich.
~~Baldiger~~ jenes kirchliche Interesse aber
von dem der Schule als abgesondert zu be-
trachten und sich darüber besonders mit H.
Stadtrath Exner zu besprechen.

Baldiger und erwünschter Entscheidung
entgegensehend, habe die Ehre hochachtungs-
voll zu verharren

Eines Wohllöbl. Stadtraths

Bojanow. d. 27ten 9br. 1814.

ergebenster Diener
Gerlach R.

Praes. d. 7ten Mart. 1814.

93

94

der Bürgermeister der Stadt Bojanowo

An den

Rektor der hiesigen Kreisschule Herrn Gerlach, Wohlgeboren

Zufolge eines Rescripts der Unterpräfektur Krobner Kreises vom 25ten Januar l. J. No 956. sollen verschiedene Fragen, die Herrn Lehrer der hiesigen Schule betreffend, beantwortet werden. Es wird demnach der Herr Rector der hiesigen Kreisschule hierdurch ersucht, die auf der andern Seite angeführten Rubriquen gehörig ausfüllen, und fertig dieselben mir bis Nachmittag um Zwey Uhr ~~mir~~ gefälligst zukommen zu lassen, damit ich heute den Rapport noch expediren kann. Bojanowo den 6ten Marts 1814.

Tschepke

Wohlgeborner

Besonders hochgeehrter Herr Bürgermeister!

Auf Ew. Wohlgeboren unter dem 7ten m. d. a. c. an mich erlassenes Ansuchen, habe nicht ermangeln wollen die mir vorgelegten Fragen soviel möglich angemessen zu beantworten, obgleich wie Ihnen bewußt manches auf dieser Schule nicht paßt und es von Dorfschullehrern gebraucht werden kann. z. B. Contracte ~~[illegible]~~ [illegible] Polnischen Zeiten [illegible] Jahr und Eine preißwürdige Erziehungs Commission würde höchst wahrscheinlich diesem Unwesen auch gesteuert haben. Die folgende Regierung wollte es, konnte es aber noch nicht ganz durchsetzen. Jetzt ist es der entschie-

Naturalia
Samego
tylko Zyta

Bojanowska
Miary
Sch. 4 1/2
... 2 1/2
... 2
... 2

Kreis.	Namen der Parochie	Namen der Gemeinde	Vor- und Zunamen des Lehrers.	Geburtsort.	Sein Alter
Krobner Bürgerschule					
NB. ist übrigens nicht Orts- sondern Kreis-schule.	Bojanow.		Rektor, Gerlach, Xian, Sam. Philipp.	Tschilesen	48.4
			Conrector Kartscher, Xian Olob.	Orieg	47.
			Cantor Tschirschnitz Adam Otiel.	Bojanow	61.
			Organist. Binner Friedr. Wilhelm	Siebeneichen	48.
			Auditor. Rylski, August Ferdinand.	Poniec.	22.
			Adjunkt, Raszke Daniel Otiel	Bojanow	35.6

2

Dem Wille Eine hochlöbl. Dyrekcya Edukacyi Na
in mehr als einer hinsicht nicht auf dieser Schule.
Bojanow. d. 10ten Mart. 1814. Fr. [illegible]

ad H. 926 ad

94

D. Specyfikacya dochodów nauczycieli szkoły ewangelickiey w Bojanowie.

	Z funduszu Szkolnego Kraiowego		Z Skarbu Mieyskiego		Z Kassy Kościelnéy		Z Kassy Szkolnéy		Dochody niepewne koło		Ogół		Naturalia Samego tylko Żyta
	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	
Rektor	180	„ „	450	....	250	....	864	....	160	...	1904	....	Bojanowska Miary 4½
Konrektor	120	....	375	....	225	...	540	...	160	...	1420	....	2½
Kantor	120	....	225	...	75	...	640	...	160	...	1220	...	2
Organista	120	....	135	....	145	...	290	...	160	—	850	...	2
Audytor	60	....	....	...	....	...	948	...	...	...	1008	...	.....
Adjunct	....	...	600	...	....	...	....	...	...	...	600	...	—

Kollegium kościelne Gminy Ewangelickiey w Bojanowie i Rektor Szkół tuteyszych zaświadczaią rzetelność powyższey Specyfikacyi. Bojanowo d. 25go Września 1811.

X. Mieczkaty Exner Wentzel Gerlach

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

E.

054 926 86r

Dezygnaiya dobrowolnych ofiar cechow miasta Boianowa w gotowiznie na wystawienie domu dla szkoły wydziałowey w Boianowie.

1,	Cech piekarski	62 Złł.
2,	— sukiennicki	440 —
3,	— slosarski	18 —
4,	— krawiecki	20
5,	— Postrzygaczow	90 —
6,	— piwowarski	50 —
7,	— kuśmierski	12 —
8,	— kowalski i kołodzieyski	26 —
9,	— ziednoczony pod nazwiskiem Teschenk und Vielzeche	86 —
10,	— płociennicki	25 —
11,	— młynarski	120 —
12,	— szewski	46 —
13,	— rzeznicki	72 —
	Summa	1067 Złł.

Dkaulfuß.

№ 1.

Da einem jeden Oberältesten hiesigen Orts, gestrigen Tages, von dem Herrn Professor Kaufusch Wohlgebohren aus Posen der Auftrag gemacht wurde, daß ein jeder Älteste es seinen Mit-Meistern gehörig vorzustellen sollte, wieviel ein jedes Mitglied jeder Zunft freywillig zu Aufbauung eines neuen Schulhauses nach seinen Kräften beitragen wollte; so hat das hiesige Bäcker-Mittel nachstehenden Beitrag zu leisten sich unterzeichnet:

No.	Namen der Beitragenden	fl.	sgr.
1.	Karl Ziegler	6.	"
2.	Willhelm Hensel	6.	"
3.	Karl Boremski	2.	"
4.	Benj: Haensel	6.	"
5.	Andreas Boremski	"	"
6.	Glob Eckert	4.	"
7.	Daniel Burkardt	6.	"
8.	Traugott Weichert	6.	"
9.	Samuel Liebelt	4.	"
10.	Karl Raebsch	6.	"
11.	Glob Blottner	4.	"
12.	Samuel Krutsch	6.	"
13.	Karl Haensel	2.	"
14.	Witt. Weichert	"	"
15.	Witt. Haensel	"	"
16.	Witt. Küttner	2.	"
17.	Witt. Krugin	1.	"
18.	Witt. Raebsch	1.	"
	Summa	62.	"

Bojanowo den 25ten Septbr. 1811.

Carl Ziegler.

№4.	Fl.	zgl:
Hensel — —	6	—
Präbsch — — —	1	—

99

№6. 101

109

Brauer-Mittel

№2.

97

Wenn eine hohe Landes Regierung unserer Stadt Boiakow die hohe Gnade ertheilt eine Neue und erhabe Schule zu bauen, so erklärt sich ein Wohl Löbl. Tuchmacher Mittel zu dem Bau zu geben

440 fl

George Daniel Gloger.

... Bergmann. Oberälster.

№ 4.	Fl.	Sgr.
Hensel — —	6	—
Präbsch — — —	1	—
Uhle — —	1	—
Fgholt — —	1	

99

№ 6. 101

109

Brauer-Mittel

[illegible] Beytrag, zu

[illegible] 50. fl.

№ 3.

Das Schlosser Mittel giebt — — — — — — 3 R.

98

d. 27ten Sept.
1811

Boianowa.

Samuel Bergmann. Oberälster.

No 4.	Fl.	gr.
Hensel — —	6	—
Präbsch — — —	1	—
Uhle — —	1	—
Fasolt — — —	1	
Zimerling — —	1	
Heiman —	1	
Kluge — —	1	
Eckelt —	1	15
Schniege —	1	15
Wittscheibe —	1	
Pflantz —	2	
Braun —	2	
Suma	20 fl.	

Hensel Ober-Aeltester
des Gewerks der Schneider
Boianowa. d. 26ten Septbr.
1811.

99

Christian Wolf. — — —	4	"
Andräas Scholtz. Summa	4	12 fl.

A nno: 1811 No 5 d. 26ten September bescheinige
hiermit, daß, wenn der Bau der Schule vor
sich geht, dazu das Tuchscheerergewerk funf-
zehn Thaler beiträgt. Attestire hiermit mit
meiner Unterschrift.

Oberältester des Tuchscheerergewerks

Ephraim Fiesenick.

Christian Wolf.	— — —	4 "
Andräas Scholtz.	Summa	4 Rt 2 fl.

1811. d. 26. September. N° 6. 101

Das Mältzer und Brauer-Mittel erklärt zu einem freywilligen Beytrag, zu einer Neu Erbauung der Schule. 50. fl.

Samuel Gottlob Weichert.
Oberältester der Brauer Zunft.

[illegible]	— — —	2.	"
Christian Wolf.	— — —	4.	"
Andräas Scholtz.	Summa	4 et 2 fl.	

No 9. 104 109

Ein Wohl Löbliches Mittel
der Geschenkt und Viel Zeche
thut einen kleinen Beytrag
nach Ihrem Vermögen zu dem

No 8 102

Specification der freywilligen Beyträ-
ge zu einer neuen Schule.
Von einem löblichen Schmiede
und Rademacher = Gewerk.

	Rthl	fl	gr
Andreas Scholtz Ob. Aeltester	2.		
Gottlieb Boremski	1		
Johann Gottlieb Stolpe		2.	"
Daniel Hader		2.	"
Christian Wolf		4.	"
Andreas Scholtz Summa	4 Rthl	2 fl	

die Kirschner Zunft erklärt sich zum freywillig Beitrag der neuen Schule — — — — — 2 Rthl. No 7.

103

Daniel Nunhübel Ober Meister der Kirschner Zunft zu Boianowo 1811 d. 26 September.

№ 9. 104

Ein Wohl Löbliches Mittel
der Geschenkt und Viel Zeche
thut einen kleinen Beytrag
nach Ihrem Vermögen zu dem
Bau eines Gimnasium von 86 Floren
Polnisch.

Ernst. Willhelm. Kadler.
Oberälster.

anowo. 1811. d. 26 September.

Anno 1811 d. 24 Septemb. N° 10 105

Die Züchner Zunft erklärt sich mit einem freywilligen Geschenke zum Bau der neuen Schule —

	fl.	gr.
Gottfried Galle — " — " —	4.	
Jacob Weber — " — " —	4.	
Gottfried Liebig — " — " —	3.	
David Methner — " — " —	3.	
Gottfried Höfer — " — " —	1.	
George Weber — " — " —	4.	
Carl Zippel — " — " —	1.	
Gottlob Weber — " — " —	1.	
Christian Gausche — " — " —	1.	15.
Carl Galle — " — " —	1.	
Michael Hausmann — " — " —	1.	
Benjamin Heinze — " —		15.
Summa	25.	

Gottfried Galle
Ober Aelster

Das

einer

soll, r

und zw

der Ba

vorgeb

Boianow

26ten Sep

1811.

№ 11.

106

Das Gewerk der Müller schenkt zu Aufbauung einer hohen Schule, welche nach Boianowa kommen soll, die Suma von 120 fl. polnisch, schreibe hundert und zwanzig Floren, und diese Suma abzugeben, wenn der Bau schon angefangen, und auch nicht mehr als vorgedachte Suma einmahl. Bescheiniget

Boianowa
26ten September
1811.

Beniamin Tiebel
Als Ober-Aeltester
der Müller Zunft.

Das

Hat

Schul

allen

Bau

Bojan

1811

Jl: 27:

ad H 926 Sch

109

F.

No 12.

Das Schuhmacher Gewerk in Bojanowa.

107

hat bewilliget, zum Bau der Kreis, Schule, 46. fl: polnisch aufeinmal für allemahl, eher nicht zu geben, bis der Bau angefangen.

Carl Grubert.
Ober Aeltester.

Bojanowa
1811.
d. 27: September.

ad H 926 ad

109

F.

N 13, 108

Das Fleischhauer Gewerk in Bojanowa
Von 14 Meistern hat bewilliget zum
Bau einer neuen hiesigen Kreis Schule
zwölf Reichs Thaler.
auf einmahl für allemahl, eher nicht
zu geben, bis der Bau angefangen.

Bojanowa
1811
1727 September

Daniel Weis
Ober Aeltester

a H 976 ob

F.

Die geehrten Einwohner dieser Stadt
haben bereits erfahren, daß die Er=
lauchte Erziehungs Commission beschlossen
hat in Bojanowe eine Kreisschule anzu=
legen, u. daß ich von Sr. Excellenz
dem Herrn Departements Präsenten
hierher beordert worden bin um
diese Schule zu organisiren. Nur
der Ruhm, den sich Bojanowens Ein=
wohner von jeher durch die gute
Einrichtung Ihrer Schulen erworben
haben, ist die Ursache, daß hierher eine
Kreisschule bestimmt wurde; der Nutzen
den die Stadt von der Anlegung
einer solchen Schule hat ist, nicht
nur in Hinsicht des vollständigeren
Unterrichts Ihrer Kinder, sondern
auch in Rücksicht des unmittelbaren
oeconomischen Vortheils vielfach. Wir
leben in Zeiten wo jeder Vater
seine Kinder nicht genug lehren
lassen kann, nicht nur weil
immer das ihr sicherstes Erbtheil
ist, was sie in ihrem Kopfe
haben, sondern auch weil in den
Staatsverfassungen, besonders in
der unsers Vaterlandes dem kenntnis=
reichen Manne der Weg zu
allen Aemtern im Militär u. Civile

geöffnet ist, und die Gegenwart mehrerer
aus dem Nationalschulfond besoldeter
Lehrer u. mehrerer fremder Schüler
erhöht den Wohlstand der Stadt
im Allgemeinen. Ich bin es daher
von der Einsicht und der Biederkeit
der Einwohner hiesiger Stadt über-
zeugt, daß Sie den wohlthätigen
Absichten Einer Erlauchten Education-
Stube auch von Ihrer Seite entgegen
kommen werden. Ein neues Schulgebäude
ist durchaus nothwendig; die Erlauchte
Education-Stube wird gewiß dabei
viel thun, aber sollte sie überall
alles thun müssen, so könnten die
Fonds nicht hinreichen. Die Wohledlen
Oberältesten der löblichen Mittel
hiesiger Stadt haben mir bereits
mit einem lebenswerthen Eifer
für das Beste der Erziehung
die angenehme Hoffnung gemacht, daß
die löblichen Mittel gewiß nach
Kräften zu dem Bau des Schul-
hauses mitwirken werden. Ich
habe daher zu den geehrten Hono-
ratioren u. übrigen Einwohnern
dieser Stadt das gegründete Ver-
trauen, daß auch sie zu dem Bau
des Schulhauses beitragen werden.
Schon im Jahre 1805 haben sie schriftlich
versprochen zum Bau eines neuen
Schulhauses ein gewisses Quantum
beizutragen, ich bin daher
so frei Sie ergebenst zu bitten

dieses Versprechen hier schriftlich zu
erneuern. Die versprochenen Beiträge
sollen nicht eher gezahlt werden,
als wenn mit dem Bau des
Schulhauses angefangen wird. Je
reichlicher diese Beiträge ausfallen ~~[illegible]~~ werden,
desto rühmlicher wird der Eifer des
Besten der Erziehung zu befördern
für diese Stadt seyn, den gewiß eine
erlauchte Educationsstube öffentlich
anerkennen wird. Die geehrten Honora-
tioren u übrigen Einwohner dieser
Stadt, denen die Güte haben hier unten
bey Ihren Namen zu bemerken
wie viel sie künftig zu geben
versprechen. Es versteht sich von
selbst daß dieser Beitrag nur
ihr einmal gemeint ist.
Ich habe die Ehre mit der größten
Hochachtung zu seyn

der geehrten Honoratioren u übrigen
Einwohner dieser Stadt

Bojanowo den 25ten Sept. ergebenster
Okaulfuß.

Die Herren Oberhandlungsrath u Municipalpräsident Kuhnau
Kuhnau giebt zum Schulgebäude 40 Rthlr.
— Kaufmann u Municipalrath Tschirschnitz desgleichen 40 Rthlr.
— Herr Kaufmann Tschyrne - - - - - - - 15 Rthlr.
— Herr Kaufmann u Municipalrath Scheibe - - - - - - - 10 ~~Rthlr~~
— — u Municipalrath Schander - - - - 8 Rthlr.
Herr Mitrath Scholtzin - - - - - - 6 Rthlr.
— Adamin - - - - - - - - - 5 Rthlr.
124 Rthlr.

Lit. 124 R.

Herr Rittin Viebigin " 9. Rthl.
Herr Doctor Kreisrath Tschirschnitz 20 Rthl.
Herr Einnehmer v. Skwierczynski
Herr Controller Lichtenstein 10 Rthl.
Herr Kirchenrathsherr v. Mariapolsky Exner 10 Rthl.
Herr Schönfärber Radynski 6. Rthl.
Herr ——— Braun [illegible] 10 Rthl.
Herr ——— Schroeter 4 Rthl.
Herr Kalamy Dumsch — 4. Rthl.
Herr Dallach 1 Rthl. 1 Rthl.
Herr Lust u. Jungarten Reitzig
Die Gebrüder H. Manasse u. Bodstein welche ergebenst ersucht werden die Gemeinde der altstaatsrechtlichen Glaubensgenossen [illegible] gleichen zu [illegible] wie [illegible] Schulgebäude mit beizutragen, da sie ebenfalls an dem Unterricht Theil nehmen können.

Herr Doctor Ammerbach

Herr Dr. Bodstein Zehn Rthl. in Gold

Für die Jüdische Gemeinde geben die Aeltesten zum Schulgebäude Zehn Rthl.

Summa 228 Rthl. oder 1368 fl.

ad A 976 Ms

111

F.

Daß die von dem verstorbenen Herrn Unterpräfekten v. Potworowski als Erbherrn der Herrschaft Boianowe zu dem Aufbau eines neuen Schulhauses in Boianowe versprochenen Beiträge, nehmlich 300 Rt schreibe dreihundert Florin in baarem Gelde, ferner funfzig vierspännige Fuhren mit tauglichen Grundsteinen, und den Boden zur Verfertigung der zu diesem Bau nöthigen Ziegeln auch zu dem Bau eines neuen Schulhauses für die Kreis Schule in Boianowe unverkümmert gegeben werden sollen bescheinige ich als erster Vormund der Potworowskischen Erben.

Boianowe den 29t. Sept. 1841.

Zychlinski

Jako składki od nieboszczyka Podprefekta Potworowskiego, Dziedzica dóbr Boianowskich na wystawienie nowego gmachu szkolnego w Boianowie przyrzeczone, to iest:

300 złotych polsk. piszę trzysta złotych polskich w gotowyznie

Pięćdziesiąt fur czterokonnych z dalnemi kamieniami na fundamenta ladownych,

tudzież materyał na upalenie cegieł do wystawienia gmachu szkolnego potrzebnych

także na wystawienie gmachu dla szkoły wydziałowey w Boianowie uiszczone będą zaświadczam iako pierwszy opiekun sukcessorow zmarłego Potworowskiego.

Wenn, und wodurch derselbe und durch welchen Kontrakt, angestellt worden?	Sein Gehalt in Getreide	in baarem Gelde Rt.	gr.	Pf.	Anzahl der Kinder, welche er unterrichtet.	
Contracte finden nicht statt, denn die Lehrer sind öffentliche von der höchsten Behörde confirmirte Beamten	Bojanowo Maaß Scheffel 4½				3 Kl. 15. 2 – 42 1 – 55 El. 62	174
1803 als Conrector und 1804 als Rector.		1904	..	..	3 Kl. P. 66. 2 .. 30 1 .. 47	143.
1804.	.. 2½	1420	..	..		317.
1773 als Organist dann als Cantor.	.. 2	1220.				
1799.	.. 2	850	..	..		
1813 laut Schreiben Einer Hochlöbl. Dyrekcya Edukacyi Publ. dd. d. 1ten 9bris 1813 confirmirt.	..	804	..	..		
1805.	..	600	..	..		

Alle übrigen sind, wie dem Herrn Bürgermeister bekannt von der ehemaligen Preuß. höchsten Behörde zu Berlin und nachher durch die General Verfügungen ~~der~~ unserer jetzigen hohen Landes Regierung confirmirt als öffentliche Beamte und finden also keine Contracte statt.

Rodowey. — Eben so passt auch die letzte Rubrique Uebrigens verharre hochachtungsvoll

ergebener Diener
Gerlach Rectorhäuser Kreisschulen

Seine Wohlgeboren

dem Rektor der hiesigen Kreisschule

Herrn Gerlach

hierselbst

pres. dn. 5go Sierpnia 1814.

113

Nr 290. z Czerwca Rejestr 14.

Wydział Administracyi Ogólney

Poznań dnia 19o Lipca 1814.

Prefekt
Departamentu Poznańskiego
do
JW. Rektora Szkoły w Bojanowie

Dla wiadomości JW. Rektora przesyłam Mu załącznie wyciąg z Etatu szkolnego przez Dyrekcyą Edukacyi Narodowey na rok 1814/15. zatwierdzonego. —

[illegible]

Za Sekretarza Generał
P. Zaydler

[illegible]

Riego

1/

2

Do 29o Junij 18

JWna Rektora Szkoły

JW Prep

w Bożanowie

115

Wyciąg

z Etatu szkolnego przez Dyrekcyą Edukacyi Narodowéy na rok 1814/5. zatwierdzonego

D. Dodatek dla Szkoły w Bocianowie

1, Dawnéy opłaty - - - - - - - Złł: 600.
2. Teraźnieyszéy dla Rektora - - - - - 1976.
3, Na reparacye domu szkolnego - - - - - 4,154

Summa Złł: 6730.

w Warszawie d. 24. Czerwca 1814.

(:L.S.:) (:pozep:) Staszic W.P.

Surowiecki S.G.

Konrady

Collationem
[illegible]

Nro. 1

Wyd

Nro. 100. Kwietnia Reskr. pres. dn. 29go Kwietnia 1814

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 14 Mca Kwietnia Roku 1814.

116

Wydział Administracyi Ogólnéy

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

JMć Pana Rektora Szkoły w Bojanowie

W załączeniu przesyłam JMć Panu Rektorowi kopiec nadesłanéy przez Prześwietną Dyrekcyą Edukacyi Publiczney Uchwały Rady Naywyższéy Tymczasowéy Xięstwa Warszawskiego w dniu 15. Lutego r.b. zapadłéy, podług któréy Urzędnicy jakiegożkolwiek bądź stopnia zyskuiący urlaup na czas dłuższy aniżeli na miesiąc ieden pensyą tracą za cały czas urlaupu wzywaiąc JMć Pana Rektora, aby o osnowie téy Uchwały uwiadomił Nauczycieli powierzonéy mu szkoły

[illegible]

Za Sekretarza Generalnego

[illegible]

[illegible]

Kopia

Rada Naywyższa Tymczasowa Xięztwa Warszawskiego

W zamiarze ograniczenia tak często zanoszonych od Urzędników i Officyalistów Xięztwa Warszawskiego prośb o urlopy. — Na przedstawienie Dyrygującego Ministerstwem Spraw Wewnętrznych postanowiła i stanowi następuie: —

Iż Urzędnik czy Officyalista wszelkiego stopnia i do iakiegokolwiek bądź Wydziału należący biorący urlop na czas dłuższy niż na miesiąc ieden, nie ma prawa pensyi przez czas trwania danego sobie urlopu.

Co podaiąc do wiadomości wszystkim Urzędnikom i Officyalistom — Rada Naywyższa dopełnienie niniejszey Uchwały — W czem do kogo należy zaleca. —

Dan w Warszawie na Sessyi dnia 15. Lutego 18[illegible]

(podpisano) Wawrzecki D.S.

Za zgodność Kopii (podpisano) Dobrzycki Za zgodność Kopii Głuszyński Za zgodność

[illegible]

...ien
...więc w
...n na
...ier jako
...Do-

Riego

№ 108

Do № 100

Mey Pana Rektora Szkoły

w Bojanowie

exped. dn. 12go Sierpnia 1814.

118

Jaśnie
Wielmożny Prefekcie!

w Bojanowie dn. 7go Sierpnia
1814.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowéy ~~zapyt~~ uprasza jak nayuniżeniey ~~pokornie~~ ~~o oświecenie go~~ o łaskawe zainformowanie względem ~~expedycyi~~ kwitu na summę do reparacyi budynków szkolnych wyznaczoną czy na całoroczną summę czy tylko na kwartalne raty ma bydź expedyowany. i co do zagranicznych pieniędzy czy strata co się przy ich wydaniu ponosi, przy przyszłoroczném złożeniu Rachunku przyjętą zostanie.

Lubo ~~mi~~ sumnienie moie jest mi świadkiem, żem co tylko w moiey było mocy czynił aby i obowiązkom swoim jako Nauczyciel i woli Naywyższéy swoiey Zwierzchności we wszystkiem zadosyć uczynić – że więc w tey mierze nie zarobiłem na ~~zm~~ zmnieyszenie Pensyo mnie jako Rektorowi Szkoły Wydziałowéy i Professorowi pierwszemu łaskawie wyznaczonéy przeciéż nie narzekam i owszem miło mi pokazać się wiernym poddanym nawet i w okropnym ~~i~~ cale niespodzianym razie tak znacznego pensyi swoiey zmnieyszenia – Co do wzwyż wyrażonéy wierności ~~spo~~ w zadosyć uczynieniu ~~obow~~ powinnościom swoim ~~naydaley~~ spodziewam się naydaley za dwa miesiące dokładne złożyć dowody.

Szczególny zaś cel niniejsz
podania otóż upraszać
jak nayuniżeniey aby # Jaś
Wielmo: Prefekt raczył łask
mię zainformować jakim
sobem kwit na summę do re
racyi budynków szkolnych
ma bydź expedyowany
na całkowitą
summę czyli też na kwart
raty. Jeżeli też budynki które, jak każdemu wiad
strasznych reparacyi
potrz
buiąc gruntowney, i to w bieżą
roku mają bydź reparowane
naturalnie całkowita sum
powinnaby bydź razem wyl
na ponieważ wylepić i wnet bielić
ściany nietylko stratęby za sobą
pieniędzy na to łożonych
ale i co gorsza jeszcze ok
by miało wpływ na zdrow
uczniów. Przytem
zapytanie
przymuszony
się widzę odważyć się i na drugie, które oto
jeżeli, jak dotąd te pieniądze
w zagranicznych pieniędzach
liczyćby się miały, czy mi te

względem Rescryptu dd. Poznań dn. 19go Lipca odebranego zaś dnia 5go Sierpnia rb. pod Nrem. 290 z Czerwca.

* szczególnie w dżdżystych dniach jesiennych

strata ztąd pochodząca, /: lo ich nikt ~~tak przyimuie~~ jak w teyże co ie z kass wypłacaią, niebiera cenie :/ przy przyszłorocznym ~~obrachunku~~ złożeniu rachunku przyiętą będzie.

Racz Ja: Wi: Panie Łaskawém na to ~~pismo~~ podanie rzucić okiem i nie tak przez wzgląd na osobę nayuniżeńszego swego czciciela, jako raczey na dobro Szkoły Tuteyszéy Wydziałowey jak nayprędszą zaszczycić rezolucyą tego który z nayglębszém uszanowaniem ma honor zostawać dozgonnie

Jaśnie Wielmożnego
Prefekta

Do
Jaśnie Wielmożnego Prefekta
Dptu Poznańskiego
w Poznaniu

nayuniżeńszym sługą
Gerlach R. W.

Nro 1739.

w Warszawie dnia 14go Października 1814o r.
praes. dn. 1go Listopada.

120

Dyrektor Edukacyi Publiczney.

Przekonywaiąc się z różnych doniesień, że Professorowie i Nauczyciele niektórych Szkół Publicznych dla Lekcyy dawanych prywatnie, albo się wzbraniaią przyymować godziny z rozkładu na Nich przypadaiące, albo też przez późne przychodzenie do Klass, uchybiaią istotnych swoich obowiązków; widzi potrzebę polecić JWu Rektorowi Szkoły Wydziałowey w Bojanowie, ażeby przypomniawszy wszystkim JJPP. Professorom i Nauczycielom Przepisy wewnętrznego Urządzenia, a mianowicie §. 17. oświadczył Im; że żaden zgoła pozór uwalniać Ich nie może, ani od przyięcia godzin z rozkładu Nauk wypadaiących, ani od punktualnego znaydowania się w Klassach w czasie oznaczonym. Hołodzie

Surowiecki S.J.

Do
JWana Rektora
Szkoły Wydziałowey
w Bojanowie.

#

121

...bozoru ...
...winny pokłon...
...taje — tego ...
...użyć aby
...porta.
...wynurzyć.
...abyś
...stad
...ém
...rum
...ney
...kom
...a-
...tego

...Kiego ... mam nosić ...

20

1739 Kamien Exp

Do

JP. Rektora Szkoły Wydziałowey

JR

D E P

w Bojanowie

5

Boj. d 15ta 8bra 1814.

122

Wielmożny
Mości Podprefekcie Powiatu
Krobskiego!

w Bojanowie, dn. 15go Paźdz. 1814.

Gerlach, Rektor Szkoły Wydziałowéy, przesyłaiąc Program ma tegorocznych Popisów, uprasza jak naypokorniey aby Wielmożny Pod=Prefekt też Popisy przytomnością swoią zaszczycić raczył.

Daruy Panie! że, czegom dawno pragnął, i teraz jeszcze żadnym sposobem uskutecznić niemogę to jest oddać WWMPanu Podprefektowi jako Prezesowi Dozoru Szkolnego Powiatowego winny pokłon. Pióro tylko mi się zostaje — tego niech mi wolno będzie użyć aby przynaymniey, com ustnie postanowił czynić, listownie wynurzyć, nayuniżeńszą moię prośbę, abyś WWMPDobrodziey, raczył łaskawém rzucić okiem na załączony Program ma a szczególnie dopełnić wyrażoney w niem nadziei.

Tém jednem tylko już WWMPDobrodz. niemało przysparzać potrafisz szczęścia tego który z nay głębszém uszanowaniem, zawsze zostawać będzie

Wielmożnym

nayuniżeńszém sługą
Gerlach

Do
Wielmożnego JMCi Pana
Zatorskiego
Podprefekta Powiatu Krob-
skiego w Zawiczu-

mam honor zostawać
WWMPDobr. [illegible]

Bojanow d 16tym 8bre 1814

123

Wielmożny
Mości Podprefekcie
Dobrodzieiu!

~~Racz WWMP Dobrodziey łaskawém na załączone Programma rzucić okiem~~

w Bojanowie dn. 16go Paźdz. 1814.

Gerlach Rektor Szkół Wydziałowych podaiąc Programma, odważa się zaprosić Wielmożnego Podprefekta na na popisy Szkolne.

Nadszedł czas Popisów naszych szkolnych, a oto powinność złączona z naywyższém uszanowaniem osobistém ośmiela mię do zaniesienia nayuniżeńszey prośby abyś czegom się ~~a~~ dotąd ~~[illegible]~~ próżno się spodziewał, tą razą przytomnością swoią zaszczycać raczył tem nasze popisy drogą swą przytomnością. Przytém zaś zamilczeć także niemogę iż z wielką boiaźnią podaię tegoroczne Programma dla omyłek których ~~[illegible]~~ celnieysze w ~~na~~ ~~przy~~ założonym Exemplarzu ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ naznaczyłem. Karmiąc się miłą nadzieią że WWMPan Dobr. ~~tym omyłkom~~ pomimo tych omyłek z zwykłą łaską toż Programma przyięć zechcesz z naygłębszém uszanowaniem mam honor zostawać

WWMPDobr. [illegible]

Do Wielmożnego JMci Pana Rożnowskiego Podprefekta Powiatu Krobskiego

Bojan

No. 7

1688. Do 2

JP. Rektora Szkoły Wydziałowey

JR

D. E. P.

w Bojanowie

Boj. d. 19ty 8bra 1814.

125

Wielmożny Mości Pod Prefekcie!

Bojanowie. dn. 19go Paźdz. 1814 ru.

Krotka to była chwila, ktorą ~~miałem widzieć~~ WMWMPana Dobrodz. w pomieszkaniu swoiém widzieć miałem honor, a przecież bardzo szczęśliwa, ponieważ słuchając rozkazów Jego abym przedstawił potrzeby szkoły tutejszéy Wydziałowéy, zdarza mi się pomyślna pora przysparzania nietylko dobra Współmieszkańców moich lecz i publicznego. A zatém bez naymnieyszéy odwłoki spieszę się temuż zadosyć uczynić rozkazowi.

1mo. W Etacie Szkolnym przez Przeciw. Dyrekcyą E. Narodowéy zatwierdzonym rok 18 14/15 wyznaczono 4154. Złł. Poll. o czém Prze: Prefektura Departamentowa Reskryptem dn. 19go Lipca r. b. wydanym 5go zaś Sierpnia odebranym uwiadomić mię raczyła. Drugim zaś Reskryptem z dnia 21go Września r. b. odebranym 30go Września pod Nrem 1235. którego 1szy Punkt niekoniecznie mi jest jasny, w drugim Punkcie taż Prze: Prefektura oświadcza iż ta summa wypłacona

"tylko będzie w czasie koniecznéy potrze-
"by, która Anszlagami przez Budowni-
"czego sporządzonemi udowodnioną bydź p
"winna —

Co do pierwszego punktu w tych wyraz
zawartego, ktoż to dokładniéy tę nieodbitą
potrzebę zaświadczyć może od WWMPana Dobr
dzieia, który, taka ~~p~~ to moia jest nadzieia, ni
zadługo o wewnętrznym i zewnętrznym stanie
Szkoły tuteyszéy Wydziałowéy naoczną prz
konać się uraczy Rewizyą.

Drugi zaś Punkt przymusza mię ~~do zapy~~
~~nia~~ ~~[illegible]~~ do suplikowania, aby wolno mi było
wezwać do ułożenia tych Anszlagów tuteyszego
Budowniczego Mieyskiego P. Hoffmanna
dla uniknienia niemałych kosztów z sprowadzenia Bu
downiczego Powiatowego koniecznie wynikaią
cych

2re. Z wyrazów nader pochlebnych WMW
na Dobrodzieia okazało się miłe nam Nau
cielom Ukontentowanie Jego z Popisu
nego, któryć przytomnością swoią zaszc
cić raczył. A przecież, czego przynaymni
ja życzę, dokazać nie można, ponieważ
~~Pta~~ Professora Matematyki w Planie tut
szey Szkoły Wydzia. wzmiankowanego
masz a zatém lubo my wszyscy zastąpić
musiemy, przecież lekcye na niego przypa
iące dawać się niemogą. Gdyby więc W

Beurgerückt werden

możny Podprefekt wstawić się za nami raczył i dokazał tego żeby Professor Matematyki ustanowionym był, nie tylko wzrostu Szkoły naszéy, ale szczególnie dobra publicznego niemylnie przybywało.

3cie Co w utrzymywaniu karności i porządku nielichą czyni przeszkodę, oto to iż tacy bywaią Rodzice, którzy, niech tylko Nauczyciel krzywo na ~~[illegible]~~ synka patrzy, z naywiększym hałasem przybiegaią do niego, nayzelżywszych używaią wyrazów i takim sposobem bardziey jeszcze synów swoich do hardości i krnąbrności zachęcaią. Aby zaś takiey niegodziwości zapobiegać, podług mnie skutecznieyszego niemasz sposobu, tylko Rozkaz Prze: Dyrekcyi E. N.

3cie Trzeci Punkt po wielkiey części nie publicznego tycze się dobra, lecz mojego własnego. to jest przywrócenia mi pensyi, którą mi Prze: Dy. E. N. dotąd wyznaczyła ale w Etacie Szkolnym na rok 18 14/15 zatwierdzonym, zmnieyszyła. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Kto wie że tey pensyi nie używam na złe, żem płacił co miesiąc 12 Złotych Polskich Nauczycielowi Rysunków. a żem się ofiarował i świadkami tego niech będą X. Mecrkasz

i Dr. Tschirschnitz jako Współ Eforowi
i Dr. Kaulfuss. Professor w Poznaniu, d
któregom o tém pisał :/ płacić z mojey
kieszeni 600 złł Poll. corok gdyby
mianowano Professora Matematyki.

Przestaję na tych trzech punktach dopoki o
Wielmożny ~~W~~ Podprefekt ~~#~~ naoczną Rewizyą zupełnie nie p
konasz o stanie Szkoły naszéy aby poznać p
siebie samego ~~w~~ iey potrzeby.

Co do podarunku Pańskiego w dowod us
tentowania ~~#~~ łaskawie ofiarowanego, tyle p
kaznie mi się przedmiotów na które mógłby by
łożony, /: np. szczupłość Biblioteki Szkolne
a szczególnie niedostatek xiążek Polskich, pot
ba Mapp i Wzorów, chęć nagrodzenia pil
szych swoich Uczniów :/ iż wolę to zostawić
decyzyi Wielmożnego WMPana Dobrodzieia, i
którego ~~#~~ łaskę i protekcyą nayuniżeniey
polecaiąc mam honor zostawać z nayglębszym
uszanowaniem

Wielmożnego WMPana Dobrodz

nayuniżeńszym sługą
Gerlach Kon

9

1636

2

Do

JW. Rektora Szkoły Wydziałowéy

JB

Od D. E. p.

w Bojanowie

17

Boj. d 25ta 9br. 1814.

128

Jasnie Wielmożny
Przezacny R. A. y Woiewodów
Dyrektorze Edukacyi Narodowey!

~~Prześwietne Dyrektoyo~~ ~~Edukacyi Publiczney~~!

w Bojanowie dn. 25go Listopada
1814.

Gorliwość moja w pozyskiwaniu do
Herlach Rektor Szkoły Wy- dziatności przeryta Pro- skutku zamiarów ~~Jasnie Wielmożnego~~ Dyrekcyi C. K.
gramma tegorocznego po- ile to odemnie zawisło wiadoma tey mojey
piru — pozektada oraz Plan Sto. Prze: Zwierzchności, a jeżeli ~~ja~~ jej czasem nie stanęła
rym ~~ja~~ obowiązuiedy tylko chęcią ~~obrata~~. Bóg mi jest świad.
stawić budynek szkolny tkiem iż to ~~nie~~ moja wina. Jaż więc gorli.
upplikuie ~~ale~~ o przywrócenie wość była mi też pochopem do napędzania
mu dawney pensyi i odwoja
~~ja~~ na ~~4 prośbę~~ załączonego Programmatu, które poda-
o pozostawienie bez Professora Matematyki
o Mianowanie Professora Matematyki
o Wypłacenie Pensyi X. ~~ja~~ jak jąc pod rząd Naywyższey Władzy Edu.
Nauczyciela Szkoły
o Expedycyą Patentu dla ~~JP.~~ Substytucyjney ~~Expektancyi~~ mieniego ~~nie~~ ~~Nauczycielskiey~~ przy.
~~stwicy~~
~~Za~~ godne uznała Humić w sobie życzenia, aby ~~ja~~ łaska.
wych ~~dla~~ ~~ja~~ względ. ~~dow~~ ~~Dyrekcyi~~
~~mi~~ ~~dla~~ ~~ja~~ dzy z wyrażonych w
tém Programmacie nadzieie pozostaymi
i do którego należy za- jedna już się sprawdziła, to przeźrzy i
łączony Dyr i Anglog. drugie prożne nie będą.

Uważ nadzieia, która się z wielkiem
moim ukontentowaniem zyskała, oto ta
iż Wielmożny Podprefekt Popis naszej szkol.
ny przytomności swoią zaszczycił, i
nayuiększą świadomość ~~ich~~ satysfak.
cyą wyrażenia
Wstrzymuię się od ~~opisania~~ uważ świad.
czeń jego, spodziewaiąc się ~~ja~~ iż Wiel.

Powiatu Krobskiego.

Pod Prefekt już złożył swóy Rapport

Między innemi przedmiotami uwagę m[illegible]
na siebie ściągaiącemi ostatnie Reskrypt
Prze: D: E: P: pierwsze trzymaią mieso[illegible]

Pierwszy z dnia 30go Września r.b. od[illegible]
brany pod dniem 14go Paźdz: pod Nrem
1636. względem ~~wydawaniu~~ formy przy Zaświadcz[illegible]
szkolnych inneynie potrzebuie deklarow[illegible]
tylko że ściśle się trzymać będę odebrany
w tey mierze przepisów.

Drugi z dnia 7go Paźdz: r.b. odebrany po[illegible]
dniem 18go tegoż mie: pod Nrem 1688. za[illegible]
wiera[illegible] w sobie zlecenie sprowadzenia
Historyi Literatury Polskiey przez JP. B[illegible]
kowskiego wydaney. I w tey mierze posta[illegible]
ram się zadosyć uczynić woli Naywyższey
~~moiey~~ Władzy Edukacyiney, tylko że wprz[illegible]
trzeba obmyślić inny fundusz, bo opłaty sz[illegible]
ne nie wystarczaią na zakupienie drzewa
na opał, na naypotrzebnieysze reparatury
na pensye Nauczycieli i t. p.

Co zaś do 3ciego wydanego pod dniem 14
Paźdz: i odebranego pod dn. 1go ~~Listopad~~
m: i r. b. pod Nrem 1739. kommunik[illegible]
wałem go JJPP. Kollegom swoim dla
przestrogi, lubo przymuszonym się widzę
wyznać iż jeżeliby względem tego Reskryptu
jakaż się okazała krzywda, po większey czę[illegible]
ści ztąd pochodzi że spodziewając się codzień

publiczney i uroczystey Jnauguracyi Szko-
ły naszey Wydziałowey w Jmieniu Nay-
wyższey Władzy Edukacyiney przez Wiel-
możnego Podprefekta Powiatu Krobskie-
go jako Prezesa Dozoru Szkolnego Po-
wiatowego odprawioną bydź maiącey
słusznie rozumiałem że prawda odpowie-
dzialności moiey przybędzie, ale też po-
wagi a zatém i możności uskuteczniania
wysokich zamiarów Prze: D: E. P. Skoro
to, albo przynaymniey skoro się Rewizya Szko-
ły Naszey Wydziałowey przez JWJPWi-
zytatora Szkoł Deptu Poznańskiego
X. Wołyckiego, albo przez W. Podpre-
fekta odbędzie, nie będzie i Joty w
zawartych w Urządzeniu Szkoł Wydziało-
wych prawidłach, któreybym nayściśley
nie zachował.

Niech teraz przystąpię do Punktu nader
ważnego tego mojego podania. to j. wystawie-
nie budynku szkolnego. Załączony Plan
okazuie głowny budynek w którym ma bydź Szko-
ła Wydziałowa, klassa Elementarna i
jedna in subsidium, i pomieszkanie Re-
ktora. W Tylnym budynku znayduią się potrzebne dowalnie
i inne schowania dla rzeczy w przednim domu
umieszczać się nie mogących jako to dla ma-
gli i t. d. ~~Oprocz tego mogłyby się tam umie-~~
~~ścić 3 klassy Panieńskie. — Anszlag, któ-~~
~~ry tu załączam wynosi 58112 Złł. 816~~

Tu zaś należy ~~[illegible]~~ dodadź że fundament i s[illegible]
ny tak się mają dawać ~~[illegible]~~ że jedno jeszcze
może naby wybudować piętro, aby tam z czasem i
z klassy panieńskiej ~~[illegible]~~ umieścić, o
by przecież większe wyciągało koszta –

Anszlag na te dwa budynki wynosi

58112 Złł Poll. ~~[illegible]~~ 1/8 gr.

Do uskutecznienia zaś tych zamysłów
następujące znaydują się fundusze

dawne składki –	1924 Złł.	~~[illegible]~~ 17 gr.
nowych składek od samych Mieszczan Bojanowskich	2435.	—
Od Wielm: Kollatora	300	—
Zapomożek na 2 Place budynkowe wyznaczonych	4404	—
Z przedaży teraźnieyszego pomieszkania Rektorskiego	2100.	—
Z przedaży tak zwaney wielkiey szkoły.	2100	—
	13263	~~[illegible]~~ 17 gr.

Mała to prawda summa i do uskutecznienia zamierzonego celu bynaymniey nie wystarczaiąca ale zważaiąc na to iż Prze: Dyrekcya iuż pod dn. 25go Lutego r. 1812 wydała rozkaz do Prze: Prefektury Deptu Poznańskiego do wyliczenia przez 3 lata po sobie idące 6000 Złł Poll.

na wystawienie wzmiankowanego budynku szkolnego, coby teraz, bo jeszcze i szeląga nie wyliczono, uczyniło 18000 złł.
— daley zważaiąc na to iż taż Prze: Dyrekcya pod dn. 24go Czerwca ~~[illegible]~~ r. b. wyznaczyła na reparacye budynków szkolnych 4154 złł. Poll. że zatém zachuiąc te summy do kupy ~~[illegible]~~ mamy summę 22154 złł.
— okazuie się iż szczupły fundusz nasz iuż exystuiący i wynoszący 13263 złł. 17 gr.
z dopiero wzmiankowanemi 22154
uczyni summę ogólną 35417 — 17 —
A lubo i ta summa jeszcze Anszlagowi nie wyrownywa przecież byleby mi wolno było wezwać wsparcia kilku większych miast i możnieyszych Obywateli, i byleby one summy z kassy Szkolney Deptu Poznańskiego ~~[illegible]~~ wyliczone zostały, ja biorę na siebie wystawić taki gmach, jaki Rys okazuie, porządny mocny a co większa daleko mnieyszym ~~[illegible]~~ kosztem, pod tym jednak warunkiem, ażeby mi ta pensya, którey mi ~~[illegible]~~ przez 3 lata ~~[illegible]~~ Prze: D: E. P. użyczała znowu bez umnieyszenia wyliczona została, bo gdybym przyrzeczeniu mojemu zadosyć uczynić nie potrafił, byłbym do szczętu zrujnowanym.
A ponieważ przychodzi mi tu wspomnieć o tym ~~[illegible]~~

zataić prawda nie mogę

Interesie, że mię ~~ta niespodziana~~ odmiana ~~na Pensyi~~ cofnienie Dekretów pod dn. 23go Sierpnia i 10go Września r.u 1811 zapadłych pensyi moiey tyczących się bardzo bolało a to tem bardziey że ~~[illegible]~~, bynaymniey ~~[illegible]~~ przez Prze: moię zwierzchność o przyczynach tey odmiany nie przestrzeżony, ~~[illegible]~~ dowiedziałem się tego z kilku słów Prze: Prefektury Depta Pryn. Jeżlim zgrzeszył a zatém zasłużył na karę, ~~[illegible]~~ suplikuię abym był oświeconym w czém zgrzeszyłem, abym mógł poprawić - a przeto żeby mi ~~[illegible]~~ wina ~~[illegible]~~ ta darowaną i pensya dawna przywróconą została.

A że właśnie teraz zdarza się mnie pełnemu zaufania w Naywyższey Władzy Edukacyyney ~~[illegible]~~ sposobność wynurzenia przed Nią naysekretszych moich życzeń szczególnie dobro Młodzieży krajowey za cel mających oto tu ~~[illegible]~~ na ~~[illegible]~~ 4ro jeszcze się odważam prożby

1.od Aby, gdyby plan moy względem ~~budowania~~ wystawienia budynku szkolnego pochwalony został a zatém też Summa Dekretami 25go Lutego 1812 i 24go Czerwca zapadłemi wyznaczone wypłacone mi były, od przyszłego roku ~~[illegible]~~ roczna Summa w Dekrecie 25go Lutego 1812 wyznaczona podług tegoż Dekretu na polepszenie losu moich Kolle

gów obrócona zostawała.

2re. Mianowanie Professora Matematyki. Tego nam tylko jeszcze niedostawa a jeżli pensya moia przywróconą mi będzie, ja mu ustąpię 600 Złotych z tym jednak warunkiem że się to w Patencie jego nie wyraża a że tę summę w kwartalnych ratach z moich bierze rąk.

Łaskawém Wysłuchaniem tey moiey nayuniżeńszey prośby Jaśnie Wielmożny Dyrektor wieczny wystawił. Żeby sobie pomnik swey Wspaniałości w Bojanowie.

3cie. Racz Jaśnie Wielmożny Dyrektorze nakazać wyliczenie szczupłey pensyi Xiężom tutejszym jako Nauczycielom Religii wyznaczoną. Ja także przyrzekam jak prędko dawna pensya powróconą mi będzie, podobną summę jaką jeden z tych Xięży co rok ma dostać, wyliczyć X. Proboszczowi Gołaszyńskiemu, gdy się zechce podiąć tey pracy i dawać w szkole naukę Religiiną i kiedy jako teraz kilkunastu znayduie się Uczniów Katolików szczególnie nie tuteyszych.

Racz Jaśnie Wielmożny Dyrektorze Łaskawém na te moje przełożenia

Ucz. kat. Ks. proboszcz Gołaszyński

A to tylko na ten czas, kiedy z Poznania pensyą odbierem, bo się czasem półtora miesiąca i przeszło po wypłynionym terminie a tylko za naleganiem Ujenta, którego trzeba nagrodzić w Poznaniu, wypłaca

spoglądać okiem oraz i na upewnienie
że z naywyższém szacunkiem do zgonu
życia zostawać będę

Jaśnie Wielmożnego
Prezesa Rady Stanu i Ministrów
Dyrektora Edukacyi Publiczney

4. Przymuszonym się widzę do powtorzenia
przeszłoroczney nayuniżeńszéy prośby o
nadesłanie Patentu dla JP. Rylskiego.

Nayuniżeńszym sługą
Gerlach R.M.

Do
Jaśnie Wielmożnego JMCPana
Potockiego
Prezesa Rady Stanu i Ministrów
Dyrektora Edukacyi Narodowéy
w Warszawie

N° 1235 z Sierpnia

Wydział Administracyi Ogólnéy

praes. dn. 30go Września

132

Poznań Dnia 21 Września 1814

d. 21ty 7bre 1814.

Prefekt Departamentu Poznańskiego

Do

JP Rektora Szkoły wydziałowéy w Bojanowie

Na przedstawienie JP Rektora d. d. 7 zm, oświadczam:

ad 1° iż co do mniemanéy zmnieyszonéy pensyi, winien JP Rektor bliżéy swóy wniosek obiaśnić, albowiem teraznieyszy Etat Główny funduszów Szkolnych, te same obeymuie wydatki na Szkołę Bojanowską, co Etat przeszłoroczny to iest:

a)	dawnéy opłaty	600 Złtp:
b)	teraznieyszéy dla Rektora	1976 Złtp:
c)	na reparacyą Domu Szkolnego	4154 Złtp
		6730 Złtp

Chyba tylko w przepisywaniu omyłka nastąpiła.

ad 2° Co do pobierania summy na reparacyą domu szkolnego; takowa tylko wypłaconą będzie w razie konieczney potrzeby, która an szlagami przez Bu,

Do

Budowniczego sporządzonemi udowodnioną bydź powinna

ad 3 strata na pieniądzach zagranicznych jeżeli kiedy wypłacane są, niemoże bydź przezemnie zaspokoioną, albowiem kurs ich tabellami ewaluacyjnemi, jest iuż oznaczony —

[illegible]

Za Sekretarz Generalny:

J. Lekszycki

~~494~~ 38.

z tych 494
[illegible]ney Instru-
napi-

Przezacney Kassie
Szkolney Departamentu Po-
znańskiego

w Bojanowie dn. 30go. Września 1814.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowey przesyła kwity

a. na dawną pensyą Nauczycieli Bojanowskich Złł Poll 150.

b. na pensyą Rektorską z Etatu 181 4/5 494 Złł Poll. z których przecię już z góry wziął 431. Złotych Polskich, tak iż mu się na ten kwit jeszcze należy 63 Złotych Polskich.

przesyłaiąc kwity na pensye Nauczycielom tuteyszym wyznaczoney

a.) dawney kwartalney pensyi 150 Złł Poll wynoszącey

b.) kwartalney opłaty Rektorskiey podług Etatu 18 11/15 494 Złł Poll wynoszącey

mam honor donieść że z tych 494 Złł, lubom podług odebraney Instrukcyi kwit na tęż summę napisał, już mi z góry wypłacono 431 Złł Poll, że zatém mi się już nie należy tylko Złł Poll 63. o których wypłacenie uniżenie upraszam podpisuiąc z należytem uszanowaniem

Przezacney Kassy Szkolney

nayuniżeńszym sługą
Gerlach R. S. W.

NB. powinien inszy kwit za zeszły kwartał na summę 494 Złł
także też inszy kwit na summę 150. Zł.
przysłać, ostatnie sprzyczyni, iż na kassie Głównej Deputacyi kwitował
a [illegible] że tyle iak pobrał mu się nie należało, przez co co kwity
ulegalizowane będą, tem zatem z nadesłanych kwitów
odebrać może Opłatę 150 Złotte na dawne opłatę
i — 63. — na teraznieyszy pensyę za kwartał 11 gi.
213. Zł.

Poznań d. 10 Października 1814.

Przezacney Kassy Szkolney
Departamentu Poznańskiego
w Poznaniu.

Bojanow d. 25ten 9br 1814.

135

Hochwürdiger
hochgelehrter Herr!
Besonders hochzuverehrender Herr General Senior!

Lange habe ich es nicht gewagt Ew. Hochwürden so wichtigen Geschäfte durch ein Schreiben zu unterbrechen. Endlich nöthigt mich der Zustand unsrer Schulgebäude, von welchem Sich Dieselben aus beyliegendem Programm ein ziemlich richtiges und pünktlich wahre Vorstellung machen können, meine Zuflucht zu Ew. Hochwürden bekannter Redlichkeit und vielgeltendem Ansehen zu nehmen, in der ersten Ueberzeugung, daß, wenn es nur irgend eine Möglichkeit ist, Sie ein Werk, was Sie mit begründen helfen, nicht werden zu Grunde gehen lassen.

Unter heutigem Dato ~~[illegible]~~ schreibe ich zugleich an die hochlöbl. Direction ~~[illegible]~~. Diese hat unter dem 25ten Febr. 1812. die jährliche Summe von 6000 fl. der Schule zu Boj. ausgesetzt, u. der Bestimmung ~~[illegible]~~ daß sie 3 Jahre zu dem Bau, und dann beständig zu dem Gehalt der Lehrer verwendet werden sollte: Aber die Praefectur mochte es wie ehemals die Pauspische Kammer – sie weigerte sich zu zahlen. In vorigem Jahre wurde endlich durch einen Befehl von der pp. Dyrekcya an die Praefectur die Sache wieder einmal in den Gang gebracht ~~[illegible]~~ die Podprafektur in Rawicz erhielt den Befehl aus die Anfer-

Einreichung ~~[illegible]~~ des Anschlags der Risse u. d. gl. aufzutragen. Da aber der ~~[illegible]~~ Bauinspektor, Maurermeister Conradi schon einmal ein Riß hatte anfertigen müssen, so wo er noch nichts erhalten hatte, so reißte ich mit den erforderlichen übrigen Papieren zu dem damaligen Podprefekt Herrn v. Rozrowski und versprach den Riß u. Anschlag nachträglich zu liefern, wurde aber von denselben sehr freundschaftlich zurechtgewiesen, da dies das Geschäft hindern würde, weil Riß u. Anschlag zugleich zur Einsicht eingereicht werden müßten. Im derselben Zeit reißte ich auch nach Posen reisen und bey meiner Unterredung mit dem Prefektur Assessor erhielt ich zwar viele glänzende Versprechungen besonders wegen Ermunterung eines Lehrers der Mathematik, aber doch auch zugleich die Erklärung, die Geld wohl nicht gegeben werden würde. Dies machte mich entschlossen und von der Zeit an gehabt ich alles liegen lassen. Riß u. Anschlag ~~[illegible]~~ und ich übersende jetzt beydes ~~[illegible]~~ Einer hochlöbl. Direction mit dem Erbieten, wenn die Gelder gezahlt werden den Bau zu übernehmen obgleich die Summen, die wir alsdann haben, bey weitem der in dem Anschlag angegebenen Summe nicht gleich kommen, da ich weiß daß die hochlöbl. Bauofficianten einen ansehnlichen Theil zu ihrem ~~[illegible]~~ Vortheil zu verrechnen wissen.

Daß ich aber jetzt wieder anfange und diesen Plan einreiche, kommt einstheils daher daß ich unter dem 5ten Aug. d. J. ein Reskript von der Prefektur u. ~~[illegible]~~ d. 19ten Juni d. J. erhielt mit der bloßen Dienst aus nicht motivirten Anzeigen — die Prefektur überschickt

Daß wie vielfältige Erfahrung gewonnen

mir hier den Auszug des von der Dyrekcya bestätigten Schul-Etats für 18 14/15 Dieser Etat enthielt 1.) Alte Zulage — 600 fl. 2.) Jetzigen ~~Gehalt~~ Zahlung ~~[illegible]~~ der Rector 1976 fl. 3.) Zur Reparatur des Schulgebäudes 4154 fl. ~~Als~~ v. Warschau d. 24ten Jun. 1814. Als mein von der höchsten Behörde mir zugesicherte Pension kurz und hell ohne die mindeste Motivirung herabgesetzt und an die 6000 fl. jährlichen Schulfonds, an Kreis u. dgl. gar nicht mehr gedacht. Auf mein Anschreiben wegen Zahlung dieser 4154 fl. zur Reparatur erhielt ich ~~[illegible]~~ folgende sehr merkwürdige Antwort die ich ~~in extenso~~ von Wort zu Wort hier ~~[illegible]~~ niederschreibe

Poznań. dn. 21go Wrz. 1814.

Prefekt &c.

Na przedstawienie JP. Rektora dd. 7 z m. oświadczam

ad 1. co do mniemanéy zmnieyszonéy pensyi, winien JP. Rektor bliżey swóy wniosek objawić, albowiem teraźnieyszy Etat głowny funduszów szkolnych te same obeymuie wydatki na Szkołę Bojanowską, co ~~jest~~ Etat przeszłoroczny, to jest

a. dawney opłaty — 600 złp.
b. teraźnieyszey dla Rektora 1976 —
c. Na reparacyą domu szkolnego 4154 —

6730 —

Chyba tylko w przepisywaniu omyłka nastąpiła.

Als 1. Wenn man mir meinen ganzen Gehalt nimmt und verwendet ihn zu der Reparatur der Schule, so ist der Etat nicht verletzt, wenn ich gleich dabey erhungere.

2. Der vorige Etat vor die Kreisschule zu Bojanow hat als 6730 fl. betragen — erhalten habe ich nur 3700 fl. Gehalt als Rector und Professor und 600 fl. auf meinen Collegen

[illegible] [illegible] 4300 fl, mit
2430 fl [illegible] [illegible] [illegible]

ad 2. Co do pobierania summy na reparacyę do-
mu szkolnego, takowa tylko wypłacona będzie
w czasie [illegible] potrzeby, która [illegible]
mi przez Budowniczego [illegible]
dziona będzie powinna — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

ad 3. Strata na pieniądzach zagranicznych [illegible]
jeżeli kiedy wypłacone są, niemoże będzie przy-
[illegible] zawsze pokryta — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

gesagt werden müssen, so werden Dieselben
daraus deutlicher ersehen, welches meine Ansichten
in Betreff des Baues sind, und die Bedingungen
unter welchen ich mich der Sache unterziehen will.
Sie werden ferner daraus ersehen, daß ich bitte mir
den durch 2 verschiedene Rescripte vom August
und 7ber 1811 zugesicherten in dem Etat vom 18
~~[illegible]~~ herabgesetzten Gehalt wieder zu bewilligen, und
wegen ich mich jetzt auf das Neue anheischig mache
— endlich die Anträge eines Professors der Math-
matik anzusetzen, ~~[illegible]~~ den Beschluß vom 25ten
Febr. 1812 in das Werk zu setzen und vom 1815
an die 6000 fl. zur Verbesserung der Lage meiner
Collegen ausgehen zu lassen, — zu verordnen
dem H. Pastor ~~[illegible]~~ für den Hof Unterricht
ausgesetzten Gehalt zu bezahlen, wogegen ich mich
anheischig mache dem Probst, wenn mein Gehalt
wieder restituirt wird, aber so viel als jeder
~~[illegible]~~ unserer Geistlichen bekommt, nur soll von meinem Gehalt
zu bezahlen, wenn über 10 fremde katholische
Schüler hier sind und er den Unterricht in der Schule
geben will — endlich die Ausfertigung des
Patents von Herrn Rylski.

Hiermit verbinde ich nun hier noch die ganz
ergebenste Bitte an Ew. Hochwürden, daß dieselben
die Güte haben Ihr vielgeltendes Wort für mich zu

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

No. 1642. pos. dn 3go Grudnia 1814.

139

Działo się w Rawiczu w Biorze Pod-Prefektury dnia 2go Mca Grudnia Roku 1814.

POD-PREFEKT
Powiatu Krobskiego

Do

Ur: Gerlacha Rektora Szkoły Wydziałowey

w Bojanowie.

Wskutek przedstawionych mi pod dniem 19o Pazdziernika r: t: przez Ur: Rektóra potrzeb Szkoły Wydziałowéy w Bojanowie dla podzwignienia oney i opatrzenia w potrzebne Utensylia: przychylaiąc się do tak słusznego wniosku, wezwałem naprzod datto J.P: Konradego Budowniczego Powiatowego aby potrzebne Anszlagi do tey Reparacyi wygotował i takowe mi do dalszego przedsięwzięcia skutecznych srodkow w przyprowadzeniu do skutku Dzieła tego przedłozył: po czem nieubliże chwalebnym zamiarom i gorliwości Ur: Rektóra oraz całego grona Szan: Wspołnauczycieli, w każdym razie potrzeby przez dzielne wspieranie z méy strony odpowiadać. O czem Ur: Rektóra Szkoły w miesce odpowiedzi na wniosek Jego zawiadomiam. –

Fatorski

Podbilski

140

...nnet
...
...ovad=
...gsbe-
...an der
...ugt, gan
partements
...ns=Schulen von
jedes Cultus er-
...so wunden, was
...geschehen war,
...Sionen auf-
...mentor-
...t aus-
...e der
...ng ist
...e Kreis-
~~...~~
...tte der
...Deuti-
...ne Pro-
...d dieser
...d=und

Do Nro 1642.

Ur: Gerlacha Rektora Szkoły Wydziałowey.

J. R.

w Bojanowie

Beantwortung der mir vorgelegten Fragen in Betreff der Bojanowschen Kreisschule.

1. Zu welchem Kirchen System gehört die Schule?

Die Mehrzahl der Schüler bekennet sich zu der Protestantischen Kirche. Da jedoch in Gemäßheit der Verordnungen der hochpreislichen Erziehungsbehörden zu Warschau in den Lehren der Religion der Unterricht in den Schulen überhaupt, ganz besonders aber in den Departements-Kreis- und Unter-Kreis-Schulen von den herren Geistlichen jedes Cultus ertheilt werden sollte, so wurden, was freylich auch schon vorher geschehen war, Schüler von allen Confessionen aufgenommen, selbst Alttestamentarische Glaubensgenossen nicht ausgeschlossen, um so vielmehr da die Schule zu Bojanow zwar ~~nicht~~ erst jetzt von der Regierung zu einer Kreis-Schule erhoben, ~~ihre Bestimmung~~ nach aber beynahe schon seit der Mitte des 17ten Jahrh. von dem dissidentischen Adel Gerspolens zu einer Provincialschule bestimmt war und dieser beständig den Titel einer Land- und Stadtschule geführt hat.

Quaest. 2.

Welche Gemeinden sind dazu geschlagen?

Antw. Keine; denn es ist keine Parochialschule und die nähere Beantwortung liegt schon was ad quaest. 1. gesagt worden ist.

Q. 3. Worinnen besteht das Einkommen des Schullehrers sowohl an fixo als an Schulgelde?

Antw. hieraus ergiebt sich deutlich daß die Frage nicht die Kreisschule zu Bojanow sondern die Dorfschule der umliegenden Dorfschaften betrifft; da allgemein bekannt ist, daß das Lehrer personale aus 6, bis jetzt besteht.

NB. Schulgeld bekommen die Lehrer nicht, sondern es wird in eine Kasse gezahlt, aus welcher ein Theil des fixirten Gehalts ~~aus~~ und alle übrige Bedürfnisse der Schule, Holz, Reparaturen, welche ehemals aus der Kirchen-Kasse bezahlt wurden, bestritten werden müssen. Jetzt zahlt die Kirchenkasse nichts und man läßt ganz besonders mein Haus muthwillig und absichtlich eingehen.

Rector. hatt. ehemals als Rector der Stadtschule an fixo. 1776 fl. 16 gr.
und 4½ Scheffel Korn.
Die polnische Regierung, welche 2 Anträge an höhere Institute ihm niederschlug, mit der ausdrücklichen Erklärung, sie wolle mich hier bey der Schule behalten, erhob die Schule zu einer Kreisschule und setzte ihm als Rector derselben und 1ten Professor einen besondern Gehalt aus, welchen er bis jetzt bezogen hat.

Conrector. an fixo. 1260 fl.
2½ Scheffel Korn.

Cantor. an fixo. 1060.

Organist. - - - 690.

Auditor. bloßes fixum ohne die mindesten Accidenz 864.

Adjunct. dö. 672.

Qu. 4. a. hat derselbe die Benützung von Grundstücken.

Rx. Von der ersten Stiftung der Schule also in der Mitte des 17ten Jahrh. hatten der Rector und Cantor, damals einzige Lehrer einen Garten. Dieser ist auf Erbpacht ausgethan und beziehen dieselben ein kleinen Grundzins.

b. Ist Wohnung vorhanden.

Rx. Die ersten 4 Lehrer haben Wohnungen die Beschreibung derselben, da noch 2 besondere zur Schule bestimmte Gebäude da sind, unnützerweise zu weitläuftig werden, da es der ehemaligen Preußl. Regierung schon gefallen hatte eine Summe von 8–9000 rthl. zur Erbauung neuer Schulgebäude zu bewilligen und daraus schon der höchst erbärmliche Zustand der jetzigen hervorgeht, indem jetzt, daß ich weiß, nur eine gerade zu ein gestürzter Schornstein von der Kirche wieder hergestellt worden und man bey meiner Wohnung ganz vorzüglich nichts thun will.

= 296 rthl.

Die poln. Regierung hatte zu dem Bau 6000 fl. jährlich durch 3 auf einander folgende Jahre assignirt und diese würden wahrscheinlich dieses Jahr seyn ausgezahlt worden.

c. Wer ist zur Unterhaltung verbunden?

Rx. Da ich die frühern Papiere nicht in den Händen habe, kann ich diese Frage

ge nicht bestimmt beantworten.
Aus den Reparaturen und dem
beynahe völligen Aufbau eines Hauses
für den H. Organist vor 4–5 Jahren
welchen die Kirche besorgte, läßt
sich nur folgern, daß dieses ehemals
die Kirche thun mußte, ob ich gleich
auch vermuthe, daß bey dem Bau
der jetzigen Schule der H. General
von Bojanowa Bojanowski thätig
gewirkt hat.

Q. 5. Ist der Schullehrer zugleich Organist oder Cantor &c.
Welches Einkommen bezieht er in dieser Eigenschaft.

Rx. Der 3te und 16te Lehrer verwalten diese Aemter.
Rx. Kloße Accidentien, welche in der kirchlichen Taxe enthalten sind, müßte ich daß ihre Genuß-Zettel mir erbitten, welches mir Unannehmlichkeiten verursachen könnte.

Q. 6. Mit welchem Jahre fangen die Schüler ihren Schulbesuch an und mit welchem ~~[illegible]~~ wird er beendiget?

Rx. In der Regel mit dem 6ten – häufig schon mit dem 5ten – häufig mit dem 14ten Jahre beendiget.

ad Qu. 7. & 8. Hüte Schule und Entfernung der Ortschaften

findet natürlich keine besondere Beantwortung statt, da die fremden Schüler natürlich hier zugleich wohnen.

ad Qu. 9. Was für Verbesserungen im Schulsystem laßen sich nach Maaßgabe der Localität treffen?

Rx. Was die hiesige Kreisschule betrifft, könnte ich kaum einige Abänderungen in dem von der gewesenen Polnischen Behörde getroffenen, obgleich noch nicht ganz eingeführten Einrichtungen vorschlagen und der Schulmann war

glücklich — er hatte seine eigene bestimmte Behörde, welche nach Möglichkeit für ihn sorgte. Ich hoffe, es wird nicht nur dabey bleiben — die jetzige Regierung wird mehr thun.

Im Ganzen wüßte ich nur vorzuschlagen als = Brodt und Ehre dem Schulmann nebst einem ihm zugegebenen Schulrath, worunter keine Legati nati, sondern sich wirklich dazu qualificirende Männer sind.

Qu. 10. Welches sind die Gegenstände der Unterrichts? welches sind die Hülfsmittel.

Rx. Mit einigen ff in dem von dem vor 4½ Jahren hierher geschickten Commissaire in Betreff der Organisation der Kreisschule, Herrn Doctor und dermaligen Professor Kaulfuss abgefaßten Gutachten, welches in dieser Hinsicht ganz von der Direction zu Warschau gebilliget worden, wird der von dieser Direction für die Kreisschulen gegebene Plan ihrem ausdrücklichen Befehl gemäß befolget und lege ich zu gefälliger Ansicht und gütiger Remittirung die mir und meinen Collegen gegebene Gesetzsammlung unter dem Titul Urządzenie dla Szkół Wydziałowych by-

Qu. 11. Ist die Schule in Classen eingetheilt? &c.

Rx. Laut vorgedachter Urzędzenie — was freylich auch schon früher war — giebt es in der Kreisschule 3 Klassen 1 Elementar Classe und in der auf ausdrücklichen Befehl der Direction beybehaltenen Mägdchenschule, sind ebenfalls 3 Klassen.

Qu. 12a. Wie oft wird die Schule von dem Prediger revidiret?

Rx. Gar nicht. Die Schule ist Kreisschule und in dem Urzędzenie pag. 7. §. 6. lit. c. wird diese Revision einzig und allein dem Rector nicht blos überlassen, sondern zur Pflicht gemacht, und selbst die jetzige hochlöbl. Regierung hat mich, wo ich schien gegen dieses Urzędzenie gefehlt zu haben, darauf hingewiesen.

b. Worauf richtet derselbe bey der Revision sein Augenmerk?

Rx. Die Antwort liegt in dem vorigen.

c. Werden gegen diejenigen Eltern, die ihre Kinder nicht fleißig in die Schule schicken, Zwangsmittel — und welche angewandt?

Rx. Da diese Fälle wirklich sehr selten sind, so hat dies bis jetzt nicht statt gefunden.

Qu. 13. Wie groß ist die Zahl der Schüler?

Rx. In den 3 Klassen der Kr. Sch. — 122
In der Elementar Classe — 75.
197.
In den 3 Klassen der Mägdchen Schule 153.

Zu 14. Wie heißt der Schullehrer? Wie alt ist er? Wie lange steht er in seinem jetzigen Amt? Durch wen ist er berufen und bestätiget? Wo hat er sich für sein Amt ausgebildet?

Rector

Rx Gerlach, Xian Sam. Philip. Alt. 50 Jahr 2½ Mont — Rector 11½ Jahr — vocirt von hl. Landrath v. Habedank Potworowski — confirmirt von der ehmaligen Regierung zu Posen d. 11ten Febr. 1805. — folge vorgängiger Confirmation Sr. Excell. des herrn Minister v. Massow dd. Berlin d. 19ten Octbr. 1804. — Gebildet bey seinem Vater, in Fraustadt, Glogau und Halle.

Conrector. Kartscher. Xian Olob — alt. 51 Jahr. — Conrector 10 J. vocirt von hl. Landr. v. Potworowski — confirmirt von der Königl. Regierung zu Posen — besucht das Gymnasium zu Brieg, studirt zu Halle.

Cantor. Tschirschnitz, Adam Oliel — alt. 63 J. 4 M. Cantor 20 Jahr. vocirt von herrn Kammerherrn von Unrug d. 29ten Januar. 1796. — confirmirt Berlin d. 26ten Mart. 1796. unterz. v. Goldbeck — gebildet auf der Schule zu Bojanowo.

Organist. Binner. Friedr. Wilhelm alt 50 Jahr. Organist 17 Jahr. voc. von hl. Kammerh. von Unrug. conf. von der Kgl. Regierung zu Posen

Auditor. Rüll. August Ferdinand
alt 24 Jahr. Auditor 2 J. 3 M.
— vocirt von dem jetzigen Epho-
rart. confirm von der Direction
in Warschau — gebildet auf
der Schule zu Bojanowo und
in dem Seminario zu Posen.

Adjunct. Raschke, Daniel Olieb.
alt 37 J. 1 M. Adjunct. 12
Jahr 4 M. vocirt von Herrn
Landrath v. Potworowski —
confirmirt von der ehemali-
gen Kgl. Regierung zu Posen.

Bojanow. d. 2ty Febr. 1815.

Jaśnie Wielmożny
Prefekcie Dptu Pozn.!

w Bojanowie dn. 2 Lutego 1815.

Gerlach Rektor Szkoły Wy-
działowéy przesyła
Programma przeszło-
rocznego popisu —
donosi, że stosownie do
odebranego rozkazu
pisał do Budowni-
czego Powiatowego —
i czyni wzmiankę o
planie swoim wzglę-
dem wystawienia Bu-
dynku Szkolnego Prze-
Dyrekcyi E. Naro-
dowéy podanym.

Daruy JW. Prefekcie żem przez niedbal-
stwo wraz z Tabellami 27go Listopada r. z. poda
nemi Programmatu w załączonym liście
wzmiankowanego nie przesłał. Włożyłem
ale przy złożeniu Papierów musiało znowu
wypaść. Przesyłam ie teraz prosząc jak
naypokorniey żeby JWWMPan
Dobrodziey łaskawém nań raczył rzu-
cić okiem, i życząc żeby toż Programma
łaski nie umnieyszyło, którąś dotąd JWWMP.
Dobrodziey zaszczycał.

Co się tycze wezwania Budowni-
czego, nieomieszkałem zadosyć uczynić Pań-
skiemu rozkazowi, a jeżeli JP. Konrady odpisze
niezaniedbam donieść o tém natychmiast, lubo
mnie się widzi iż wiele pienię-
dzy łożyć na gruntowną reparacyą tych

budynków szkolnych

budynków, jest to marnotrawić i czas i pie-
niądze i że daleko lepiey złączyć summę
w Etacie na rok Etatowy 18 14/15 ~~wyznaczo-~~ włożonym
~~nym~~ na do summy już dawniey wyznaczo-
ney przez 3 lata 18,000 Złot. Poll. wy-
noszącey i wystawić nowy Budynek szkol-
ny. Przełożyłem w tey mierze Przez Dyrekcyi
E. N. ~~Plan dość obszerny~~ myśli moie względem wy-
stawienia takowego Budynku, bo lubo
już na podanie moje odebrałem Rezolucyą
przecież o tych ~~Planie~~ myślach naymnieyszey niemasz
wzmianki.

Racz Panie uprzeymie spoyrzeć na upo-
wnienia moje o naywyższém uszanowaniu z
którém mam honor zostawać do zgonu
życia

Jaśnie Wielmożnego
WMPana Dobrodzieia

Do
Jaśnie Wielmożnego JMPana
Ponińskiego
Prefekta Departamentu Poznańskiego
w Poznaniu.

nayuniżeńszym sługą
Gerlach R. W.

+ na reparacye tychże budynków wyznaczoną

Bojanow. d. 2ty Febr. 1815.

146

Wielmożny
Mości Pod-Prefekcie!

~~Stosownie do odebranego od JW. Prefekta Dptu Poznańskiego, któremum w Rapporcie szkolnym podług włożonych na mnie powinności przepisu dwa razy w rok podać się mającym znowu o mizernym budynku szkolnym stanie doniosł,~~

w Bojanowie. dn. 2go Lutego 1815.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowéy, iż powtornie pisał do JP Konradego. i z jakiego powodu.

Nie mogę nie donieść WWMPanu Dobr. że odebrawszy ~~Reskrypt~~ od JW. Prefekta Dptu Pozn. któremum podług przepisu dwa razy w rok powinienem podać Rapport szkolny Reskrypt ten rozkaz w sobie zawieraiący — Co się tycze reparacyi budynku szkolnego, zalecam Rektorowi aby wezwał naybliższego Budowniczego do uskutecznienia rewizyi potrzebney reparacyi, Anszlag oney sporządził i następnie Anszlag ten wraz z

w tey mierze już dawniey odebranego

Likwidacyą dyet Budowniczego mi podał

przymuszonym się widzę pisać

powtornie do JPana Konradego, przynaymniey aby z moiey strony nie zdawać się nieposłusznym, lubo wątpię że JP Konrady tey moiey prośbie zadosyć uczyni.

Co mię w tém ukontentuie, otóż to iż rozkaz ten zdarza mi miłą sposobność przypomnienia się łaskawey WWMPDobr pamięci i powtórzenia zwykłych lecz przeto niemniey prawdziwych wyrazów nayglębszego uszanowania z którém mam honor zostawać

Wielmożnego
~~WMości Pana~~ WMPana Dobrodzieia

nayuniżeńszym sługą
Gerlach

Do
Wielmożnego JMPana
Zatorskiego
Podprefekta Ptu Krobskiego
w Rawiczu.

Bojanow. d. 10go Mart. 1815.

147

Jaśnie Wielmożny Prefekcie
Departamentu Poznańskiego!

w Bojanowie, dn. 10go Marca
1815.
pod. n. p. dn. 11go Marca
1815.

Gerlach R. S. W.
~~w Bojanowie~~ podaje
zdania swoie wzglę-
dem wyznaczenia fun-
duszów na potrzeby
szkolne, szczególnie
drzewa opałowego

~~Wiadomo JW Prefektowi iż dotąd oprócz~~
~~mojey pensyi Szkoła tuteysz~~

Odebrawszy pod dn. 7go ~~Marca~~
b. m. i r. wydany do mnie Reskrypt
pod dn. 15go Lutego rb. tyczący się
wniosków niektórych JP Rektorów o
powiększenie im w Etacie funduszów
na niektóre potrzeby a mianowicie
na drzewo opałowe z naywiększą ufno-
ścią udaję się do JWWMP Dobrodzieia
wynurzaiąc w tey mierze zdania moje.
Wiadomo JW Prefektowi iż dotąd
wyiąwszy moię pensyą tuteysza Szkoła
Wydziałowa nic na swoie potrzeby z
kassy Szkolney Departamentowey nie
odebrała a że koniecznie ~~wydat~~ potrzeby
z opłat od Uczniów zapłacać się musia-
ły; a gdy wszelkie sprzęty, stoły i t. p.
~~a nawet~~ coraz ~~to~~ bardziey próchnieią nietylko

ale nawet porozpadaią się, więc te Opłaty
na ~~to wszystko~~ sprowadzenie nowych sprzę-
tów na drzewo opałowe, na Pensye Profes-
sorskie i inne wydatki żadnym już spo-
sobem na ~~dal~~ potém wystarczać by nie mogły. A
~~Ja~~ zatém Jaśnie Wielmożnemu Prefektowi z łatwością
przyidzie ~~przez~~ doć wystawić sobie niezmierną
radość którą ~~serce moje musiała na~~ czy-
tanie Reskryptu Pańskiego już powyżey
wzmiankowanego nadwątlone już wszelkie
moje nadzieie pokrzepiaiącego napełnić
musiało. ~~gdy się~~ dowiaduiąc się z niego iż
co JW Dyrektor E.N. niedawno znowu przyrzekł
w ~~tym~~ bieżącym roku ma się uiścić i że Szkoła tu-
teysza Wydziałowa co do takowych potrzeb
ma bydź umieszczoną w Etacie na rok
18 15/16 ułożyć się maiącym.

Z zwykłą więc otwartością i szcze-
rością pospieszam się przełożyć zda-
nia moje.

A. Co do drzewa opałowego.

W 7miu teraz trzeba podpalać klassach
i dobrzeby było gdyby i w 8mey izbie mo-
żna podpalać. Tego roku Sam Pan Bóg ra-
czył wspierać ~~biedny~~ szczupły nasz fundusz szkolny
zimą nader łagodną tak iż przy zwy-
czayney moiey gospodarności /: bo codzie

w Rawiczu.

posyłam kucharkę dla wyliczania posłu-
gaczowi drew potrzebnych na każdą izbę
brzozowego drzewa dotąd nie kupiłem tylko 9 sążni a iędnę
podobno jeszcze trzeba będzie kupić. Na
zwyczayną w naszym klimacie tęgą zimę
naturalnie przynaymniey 14 sążni a
dawaiąc podpalić i w osmey izbie 16 są-
żni rachować można. Tego roku sążeń
~~br~~ twardego drzewa po 36 Złł Poll prze-
dawali nie rachuiąc w to porębniczego
i lichey pensyi Posługaczowi od podpa-
lania ~~pł~~ i na Tuczywo płacącey się
Zatém rachuiąc po 14. sążni wypada summa
504 Złł Poll. po 16. 576. Porębnicze
rachując po ~~[illegible]~~ trzy złote, wraz
z ~~[illegible]~~ podarunkiem od składania drzewa ~~42~~
wynosi Złł Poll 42, albo 48. Posługacz, dotąd
oprocz stancyi — nie ~~[illegible]~~ brał tylko co rok 12 Złotych ~~od~~
~~posługi~~ od umywania okien i 6
Złotych na Tuczywo
Wszystko więc do kupy rachuiąc

a: po 16. sążni	Złł Poll 576.
b. porębniczego - - -	48.
c. Posługaczowi - - -	18. wy-
	642

pada summa
Co do ostatniego upraszam jak nayuni-
żeniey ażeby mu przynaymniey pensya

w Etacie przez bywszą Prześw: Izbę
Edukacyjną na Szkoły Podwydziałow
ułożonym wyznaczoną została to jest
150 Złł. Pol.

b. Co do Biblioteki. Obrachunk
pod lit. a. umieszczonym jawnie się ok
zuie iż opatrzywszy wprzod klassy w
potrzebne sprzęty znaczna się z oza
sem corok z pieniędzy na Opał, bi
bliotekę i Extraordynarya przez
Prze: J. E. N. ~~dla Szkół Wyd~~ wyznaczonych mogł
by łożyć Summa na sprowadzenie
książek jako to, Roczników Towarz
stwa Przyiaciół Nauk — dzieł Kra
sickiego, — Pamiętnika Warszawskie
go — Jeografii Buschinga — Dyk
narza Encyklopedycznego w 6ciu to
mach wraz z 150 Kopersztychami
z pod prasy wychodzić mającego —
i t. p. i t. p. a na Mappach już b
nam nie schodziło

w Etacie dla Szkół Wydziałowych

c. Co do papieru i innych potrze
w urzędzie moim Rektorskim, jako to do
karteczek na opłaty szkolne Uczniom się
dawaiące, na Obrachunki, Rapporta
i inne podobne niezliczone pisma dotąd i szelaga
niedostałem, ani się też nie naprzykrzę.
~~[illegible]~~ przeświadczonym będąc o sprawie
dliwo

dliwości JWWMP Dobrodzieia a zatem
też że Jaśnie Wielmożny Prefekt krzy-
wdy moiey niechcąc ~~i za przeszłe lata~~
~~nadgrodzi mi~~ przynaymniey napotém
wyznaczy summę pewną na papier i inne
potrzeby Korrespondencyi się tyczące.

d. Względem podwyższenia Pensyi Professorskich koniecznie
przymuszonym się widzę jaknay uniżeniey upra-
szać, ażeby, gdy JW. Dyrektor przyrzekł
że teraz wyznaczone dla Szkoły
Wydziałowey w Bojanowie 6,000 złł.
Poll mają bydź obrocone na polepsze-
nie losu Professorów, przy ułożeniu no-
wego Etatu na rok 181 5/6 JW Prefekt
z łaski swoiey wspomniał także
na biedną sytuacyą Kollegów
moich, o co też upraszam jak
nay Uniżeniey i dla tego że się spodziewam,
iż potém poznawszy mię jako rzetelnego
~~człowieka~~ i przyiaciela swego bardziey się
~~kładać będą~~ na pełnienie obowiązków
swoich, a zatem też uwag moich i
rad przyiacielskich usłuchywać zechcą

e. Nakoniec przy ułożeniu nowego
Etatu radbym się odważył na supli-
kowanie o przywrocenie mi przynay-
mniey części mianey już pensyi, lecz

lubo niemógę mówić że nie potrzebuię,
szczególnie ~~tem bardziey~~ że ~~iż~~ przez parę lat miawszy
daleko znacznieyszą pensyą tak nagle
takiego doznaię umnieyszenia, przecież
wyższy cel cel dobra publicznego stawa
przed oczami moiemi, to jest ~~osadzenie~~
mianowanie Professora Matematyki a jeżeli bydź
może drugiego jeszcze Nauczyciela
Elementarnego, bo przez to widzieć
się będziemy w stanie uskutecznienia wysok
a co większa tak z bawiennych Prze
świetnych Władz Krajowych za
miarów.

~~Nic już~~ Dalsze przychodzić mi na my
mogące uwagi zostawuiąc do przyszłey
poczty, nic już nie dodam, tylko że
się nayszczęśliwszym sądzić będę czło
wiekiem dowiaduiąc się iż uwagi moie
~~zwracać~~ ściągać na się potrafiły
baczność i ukontentowanie JW Pre
fekta i żeś łaskawém ~~patrzał~~ rzucił
okiem na upewnienie o nayglębszém
uszanowaniu z którém nigdy prze
stawać niebędę głosić się

Do
Jaśnie Wielmożnego JW Pana
Ponińskiego
Prefekta Deptu Po-
znańskiego
w Poznaniu

Jaśnie Wielmożnego Prefekta Dptu Pozn
nayuniżeńszym sługą
Gerlach

~~Daruy Panie! że się odważam przyłożyć jeszcze Arkusz.~~

Annex. co się na osobnym arkuszu pisał, przeciąż w Jedney Kopercie.

Spodziewam się ~~iż~~ że JWWMPDob ~~darowa~~ zważaiąc na to iż w Biorze swoiem ja sam ieden jestem Postanawiającym, Dyrektorem Kancellaryi, Sekretarzem i Kopistą, darować mi raczysz, że się odważam na przyłożenie jednego jeszcze Arkuszu ile że zapomniałem ~~a~~ upraszać o wyznaczenie także pensyi dla JMXiędza Proboszcza Gołaszyńskiego — bo dotąd Nauka Religii Katolickiey w niedostatku funduszu dawać się niemogła.

exped. dn. 11go. Marca 1815.

15A

Jaśnie Wielmożny Prefekcie
Deptu Poznańskiego

w Bojanowie dn. 11go. Marca.
1815.

Gerlach R. S. W. donosi że ~~JP.~~ ~~Konrady~~ Budowniczy Powiatowy Anszlagow jeszcze nie sporządził. i odważa się na oświadczenie się z swoiem zdaniem.

† To uczyniwszy

Za rozkazem JWWMP Dobr. zawartym w ~~1753~~ Reskryptie dn. 20go. Grudnia r. z. wydanym ~~t~~ który mnie doszedł dopiero 6go. Stycznia r. b. wezwałem Budowniczego Powiatowego JP Konradego. ~~J~~ Przyiechał niespodzianie dn. 6go. Lutego oglądał wszystko, wymierzał i konnotował w puillaresie swoim. ~~†~~ odjechał przyrzekłszy iż ~~dn. 9~~ w 3 dni ~~pot~~ tej. 9. Lutego przyśle mi i Anszlag i Likwidacyą; lecz do dzisieyszego dnia ~~ani nie od JP. Konradego nie~~ Anszlag ten mnie nie doszedł.

~~Jlecz~~ Przecież ~~z~~ z wyrazów jego dorozumiałem się iż tego samego co

i ja jest zdania że daremna pr
ca i koszt, chcąc z gruntu reparować te
budynki.

Zatém nieraz iuż zaniesioną nayuniżeńszą prośbę
o wystawienie nowego budynku
szkolnego i dziś powtarzam do
dając iż niedawno ofiarowałem
JW Dyrektorowi E. N. że ja sam
pod kilką warunkami gotow
jestem z większą korzyścią i da
mnieyszym kosztem podiąć się
téy budowy.

To JWWMP Dobr. doniosłszy a
przeto obowiązkowi swoiemu za
dosyć uczyniwszy za wielk
sobie poczytuię honor z nayglęb
szém uszanowaniem zostawać

JWWMP Dobrodzieia

Do
Jaśnie Wielmożnego JMPana
Ponińskiego
Prefekta Departamentu
Poznańskiego
w Poznaniu.

nayuniżeńszym sługą
Gerlach RPW

No 110 praes. dn. 15go Marca 1815

152

Działo się w Rawiczu w Biorze Pod-Prefektury
dnia 17go Mca Czerwca Roku 1814.

Pod = Prefekt

Powiatu Krobskiego.

Do

Szanownych Dozorów Szkoł elementarnych
mieyscowych.

Różność planu w nauczeniu Młodzieży po niektórych Szkołach początkowych dotąd przewiiaiąca się ieszcze, powodowała JWo Prefekta, iż dla zaprowadzenia iednostayności w elementarnych Naukach Exemplarze Instrukcyi dla Dozorów szkolnych i Rozkładów Nauk dla Szkół początkowych wydrukować kazał i takowe przy Reskryptcie swoim z 6o b: m: pod liczbą 2283 z Kwiett. końcem podzielenia ich pomiędzy Dozory mieyscowe nadesłał. Z załączonych tedy tutay Exemplarzy wyiąwszy sobie każden Dozor mieyscowy po iednym Exemplarzu tak rozkładu, iak Instrukcyi, oddawszy pierwszy mieyscowemu Nauczycielowi, ostatni sobie dla swey Informacyi zatrzymawszy, nie tylko sam się ściśle do tych Przepisów zastosuie, ale też, by Nauczyciel podanego w uczeniu trzymał się Planu iaknaybaczniey dopilnuie.

W niebytności Pod-Prefekta sekretarz

Szmidt.

Veith

Routa II

Bojanowo Miasto 2. Exemplarze, odebrałem dn. 15go Marca. 1815. odebrałem, dn. 16go. do Weszkowy.
Poniec Miasto 2. Exemplarze
Swierczyn 1. Exemplarz
Zytowiecko 1. Exemplarz
po zaswiadczeniu zodebrania
na powrot do Biora.

Gerlach

Expodycya ta przeto spoźnioną została,
iż pomyłka drukarska w Rozkładzie
Nauk w Kolumnie ostatniey sprostować
się wprzód musiała.

Bojanow. d. 3ten 7br.
1815.

Eine hochlöbl. Königl. Preuß.
Regierungs Kommission

sehe ich mich, veranlaßt durch Deren Rescript
d.d. 18ten Aug. praes. d. 1ten 7br. a.c.
mit schmerzhaftem Gefühl noch einmal
genöthigt noch einmal in diese Sache mich
zu nahen.

Eine hochlöbl. Regierungs Kommission sagt
in gedachtem Rescr. "die von der Einziehung
" des Schulgeldes hergenommene Bemerkung
" verdient keine Rücksicht, da nach der Be-
" stimmung vom 29ten Januar das Schulgeld
" in halbjährigen Raten praenumerando ent-
" richtet werden muß, daher kein Verlust in
" in den Schuleinkünften zu befürchten steht."
Allerdings verdient, wenigstens in Rücksicht
meiner Verantwortlichkeit, diese Bemerkung
Rücksicht; dem ohngeachtet mir das Urządze-
nie dla Szkół Wydziałowych um mich der-
nach zu richten, zugeschickt werden wäre,
so konnte ich doch ohne besondere Autorisation
in Betreff der Erhebung des Schulgeldes von der
bisher hier eingeführten Weise nicht abgehen
da in dem, von dem damals zur Organisation

E. H. K. P. H. L.

habe in Betreff des Rescripts d. d. 18ten Aug. – praes. d. 1ten 7bris a. c. die Ehre anzuzeigen daß das, was ich in meiner Eingabe vom 12ten Aug. in Betreff des Schulgeldes gesagt habe, buchstäblich wahr ist ~~und daß demnach folge meine Bemerkung allerdings Rücksicht verdiene~~ — daß ich ferner dasselbe in meinem d. 24ten Julius a. c. zu Post gegebenen Hauptschulbericht ad Art. 4. deutlich auseinandergesetzt und daß also meine Bemerkung in Betreff der Erhebung des Schulgeldes allerdings Rücksicht verdiene — ferner daß in eben dieser Sache und in beyden angegebenen Eingaben zugleich der Beweis liege, daß ich mir wohl nicht so leicht eine Abweichung von den mir gegebenen Vorschriften ohne Autorisation erlaube.

~~Zugleich bitte ich unterthänigst~~

In tiefster Ehrfurcht ꝛc. verharre stets

E. H. K. P. H. L.

unterthänigster Diener

Gerlach

Auch einmals [illegible]

Kopia Reskryptu JW. Dyrektora
E. N. do JXa Meerkatz
w Bojanowie:

155

do Nro 330. w Warszawie dn. 24 Mca Lutego
1815.

Dyrektor
Edukacyi Narodowéy

Na przełożenie JXa Meerkatz pod dn. 17 b. m. w którém żąda dla siebie i JXa Michlera wynagrodzenia w Summie Zło: 900 za dawanie przez lat trzy Nauki Religii w teyże Szkole, oświadcza że zostawiwszy Reskryptem z dnia 25go Lutego r. 1812 Nro 204 do dalszego czasu dochody i wydatki Szkoły Bojanowskiey w dawnym stanie, nie wie o żadném inném rosporządzeniu, któreby zapewniało Nauczycielom Religii wyżéy wymienioną Kwotę. Że jednak już upływa trzy lata, przez które wyznaczona na wsparcie tey szkoły summa Zł 6,000 miała rocznie bydź obrocona na wybudowanie domu szkolnego; przeto w dniu dzisieyszym W. Prefekt Dptu Poznańskiego odebrał zlecenie, ażeby Summa ta odtąd użyta była na opłatę tamteyszych Nauczycieli, nie wyłączaiąc Religiinych, i żeby tak JX. Meerkatz jako też JX. Michler na Etacie przyszłym byli umieszczeni.

S. Potocki

Surowiecki Sf.

Do
JXa Meerkatz Członka
Dozoru Szkoły Wydziałowéy
w Bojanowie.

a

Wydział

Nro. 146 Rok Stycznia

pres. dn. 7go Lutego 1815.

156

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 3 Mca Lutego Roku 1815.

Wydział Administracyi Ogólney

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

JW Pana Rektora Szkoły Wydziałowey w Poznaniu

JW Dyrektor Edukacyi Narodowey przekonywaiąc się o potrzebie uwolnienia P. Kanner od Konrektorstwa przy Szkole Wydziałowey w Bojanowie, który przynależytych nie posiada do swych obowiązków zdatności, zleca przezemnie JmP Rektorowi, aby postarał się o innego na iego miejsce Kandydata, którego bym do nominacyi mógł przedstawić. – Uwiadomiaiąc o tym JmPana Rektora, czekać będę od niego przynależytych wniosków, ku obsadzeniu rzeczonego Konrektorstwa

Woniński

Za Sekretarza Generalnego

J. Lekszycki

Zał. DK

exped. dn. 11go Marca 1815.

a

157

...erow
...ktore
...owe wzy
...iego na
...iego

a

Do № 146

JmćPana Rektora Szkoły Wydziałowej

w

Bojanowie

174 Stycznia praes. dn. 7go. Marca 1815.

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 15 Mca. Lutego Roku 1815.

158

Wydział Administr. Ogólney

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

JP. Gerlach Rektora Szkoły Wydziałowey w Boianowie

Powodowany wnioskami niektorych JP. Rektorów o powiększenie Jm w Etacie funduszów na niektore potrzeby, a mianowicie na drzewo opałowe wzywam JP. Rektora, aby do ułożyć się maiącego na następny rok 18 15/6 Etatu Głównego Szkolnego podał mi proiekt do Etatu z Jego Szkoły dotyczący się a zaszłe odmiany w stosunku teraźnieyszego pro 18 14/5 tak co do Plus iako Minus, należytemi dowodami poparł. Do uskutecznienia niniey szego naznaczam termin 2 tygodniowy, poczem gdy wzmiankowanego Proiektu nie odbiorę uważać będę iż JP. Rektor żadnych niema uwag do uczynienia —

Wonnisch

Zufeld Generał

Pelczyński

exped. dn. 11go. Marca 1815.

Zalchorlis Dh

a

a

1

2

D. 1774

JP Gerlach Rektora
Szkoły Wydziałowey

JPn

w Bojanowie

N

Nro. 110 Grudnia

160

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 20. Mca Grudnia Roku 1814.

Wydział Administracyi Ogólnej.

Pres. dn. 6go Stycznia 1815.

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

Pana Gerlacha Rektora Szkoły Wydziałowey.

Lubo Pan Rektor w rapporcie swym z dnia 27. zm. przy którym nadesłał mi Tabellę uczniów rzmiankuie o programacie tego rocznego popisu, oświadczam Mu jednak iż que programma Biura mego nie doszło. Co się zaś tycze reparacyi budynku szkolnego, zalecam Panu Rektorowi, aby w czwiet nayblizszego Budowniczego do asku, tecznienia rewizyi potrzebney reparacyi, anszlag oney sporządził i następnie Anszlag ten wraz z Likwidacyą dyet Budowniczego

exped. dn. 11go Marca 1815.

a

go mi podał. [illegible]

Do

Za Sekretarza Generalnego

[illegible]

[illegible]

a

11

D. 2 N 110

W Gerlacha Rektora Szkoły

Wydziałowej

w Bojanowie

18

No. 2723.

praes. dn. 10go Lutego 1815.

112

Działo się w Rawiczu w Biorze Pod-Prefektury dnia 7go Mca Lutego Roku 1815.

POD-PREFEKT
Powiatu Krobskiego

Do
JPana Gerlach Rektora Szkoł Wydziałowych w Boianowie

Że za nastąpionym wnioskiem JPana Rektora z dnia 2go b. m. i r. z mey strony rownie JP. Konrady Budowniczy do przedsięwzięcia naoczney Rewizyi i sporządzenia Anszlagów potrzebney tychże Szkoł Reparacyi datto wezwany został: o tem JPana Rektora w miesce odpowiedzi zawiadomia pewien skutku tak słusznego żądania Jego.

Fatorski

Kr. Szczepański

163

a

a so

a dla zda

zed JS:

Upo

Do № 2723.

Pana Gerlach, Rektora Szkoł Wydziałowych

w Boianowie.

R:

No. 1522. praes. dn. 15go Marca 1815.

Działo się w Rawiczu w Biorze Pod-Prefektury dnia 13go Mca Marca Roku 1815.

164

POD-PREFEKT
Powiatu Krobskiego

Do

W. J. P. Rektora Szkoły Wydziałowey

w Bojanowie.

Polecono zostało Reskryptem Prefekturalnym z d. 18 Lutego r. b. Nro 611 JP. Nawrockiemu Szkoły Elementarney w Krobi aby dla umnieyszenia sobie kosztow Podrozy wiechaniu do Poznania dla zdania Examinu na Nauczyciela, takowy przed JP. Rektorem Szkoł Wydziałowych złożył. Upoważniam więc tym koncem W. J. P. Rektora aby wedle Instrukcyi d. d. 15o Marca 1808 pag. 28 w Zbiorze przepisow Szkolnych za ogłoszeniem się rzeczonego wyżey kandydata Examen od Niego odebrał, zaświadczenie zdatności okazaney wraz z opinialnym Rapportem wygotowane do zatwierdzenia przesłał. —

Jutonki

dn. 14go Kwietnia r. b. doniesiono Wielm: Podprefektowi że się JP. Nawrocki nie stawił.

Podbilski

165

...p.
...a.
...inne
...na mięy.
...J.P. Mon-
...nożnego Dy-
...żony takim
...X
...ści
...ego
...ha-
...obu
...tym
...ze-

a

6

Nro 1,522.

Do

W. J. S. Rektora Szkoły Wydziałowéy.

J. R.

w Bojanowie

Bojanow. d. 11tm Mart. 1815.

167

Jaśnie Wielmożny
Prefekcie Deptu Pozn.!

Stosownie do rozkazu w Reskrypcie wydanym dn. 7go Lutego rb. zawartego ~~starałem się aby znaleźć innego kandydata zdatnieyszego na miey~~ ~~sce JP~~ kommunikowałem JP. Monrektorowi wolą Jaśnie Wielmożnego Dyrektora E. N. Mocno przerażony takim wyrokiem prosił mię abym się wstawił za nim, żebym naprzód ~~doniósł~~ wystawił, jako zbyt wysoką opinią o sprawiedliwości JW Dyrektora, aby sobie mógł wystawić żeby JW Dyrektor człowieka podeszłego żonatego tyle lat nauką młodzieży ~~się~~ bawiącego się tak nagle miał odprawić nie ~~wyprasz~~ obmyśliwszy mu innego sposobu wyżywienia siebie samego i żony. — potym żebym mu powiedział w czémby tak grzeszył aby zasługiwać na ~~naganą~~ niełaskę i karę Prześwietnéy swoiey Zwierzchności, przyrzekając

11go ~~11go~~
w Bojanowie dn. ~~3~~ Marca 1815
pod. na pocztę ~~11go~~ m. 1815
Perlach Rektor Szko. Wy.
podaie pokornie swoy wniosek względem uwolnienia JP. Karczer od konrektorstwa
oraz uprasza jak nayuniżeniey o przysłanie Patentu dla JP. Rylskiego ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

jak nayuroczyściey że wszelkich dołoży sił aby posprzątać to w czem mógł kiedyś zarobić na nieukontentowanie JW Dyrektora.

Wynurzywszy mu po przyjacielsku myśli swoie i odebrawszy od niego powtorne przyrzeczenie dokładania wszystkich sił aby obowiązkom urzędu swego zadosyć uczynić, oświadczyłem mu iż się za nim wstawię.

Do tego zaś, szczerze powiem, nie sama tylko ludzkość lecz i nawet gwałtowna potrzeba przynagliła, albowiem proszony od brata Xiędza Zaniemyślskiego abym się postarał dla Wielm. Karczewskiego o Guwernera pisałem do znajomych moich w rożnych mieyscach, lecz odpisano mi że Guwernerom już dawaią po tysiąc dwieście a nawet po tysiąc pięćset złotych bynaymniey w to nie rachuiąc wiktu, stancyi, prania bielizny i innych potrzeb a przecież mieć ich nie można, z tymoż bardziey nie można znaleźć kandydata na konrektorstwo, z ktorego przy stancyi wszystkie dochody ledwo 1800 wynoszą złotych ~~z których wszelkie potrzeby bardzo drogo opłacać~~ które przy naywiększey oszczędności tylko wystarczaią na opatrzenie się w konieczne potrzeby.

Do tego jeszcze przychodzi, że mnie samemu zachciewa się złożyć urząd, w ktorym sobie tak bardzo smakowałem, dla rożnych mozołów których z

strony ludzi, którzy się w dobrém publiczném nie kochaią doznawam.

Co się więc tycze JP. Konrektora suplikuię jak nayuniżeniey, żeby się JWWMPDobr. raczył wstawić za nim, aby JWDyrektor ~~[illegible]~~ niezłożył go z urzędu dopoty, dopoki ~~[illegible]~~ innym jakim urzędzie nie ~~[illegible]~~ znaydzie wyżywienia swego, tém bardziey że ~~tym przez~~ tym czasem można się przekonać, czy słowa swego dotrzymywać będzie.

~~Oprócz tego~~ Wysokiemu Temu zleceniu ile możności zadosyć uczyniwszy upraszam jeszcze jak nayuniżeniey żeby JWWMPDobr. raczył ~~przysłać~~ wyexpedyować ~~Patent~~ Patent dla JP. Rylskiego, ~~który podług już~~ ~~[illegible]~~ bo się ~~boję~~ obawiam żeby się JP. Rylski nie widząc się upoważnionym od Naywyższych władz do pełnienia obowiązków urzędu swego nie oddalił się.

Przekonany o wysokiey tak mnie drogiey łasce JWWMPana Dobrodzieia miłą karmię się nadzieią iż uprzeymém okiem spoglądać raczysz i na moje przełożenia i na upewnienie o ~~[illegible]~~ nayglębszém uszanowaniu z którém mam honor zostawać dozgonnie

JW Prefekta Depto Pozn.

nayuniżeńszym sługą

Gerlach R.S.W.

Do
Jaśnie Wielmożnego JMCPana
Ponińskiego
Prefekta Deptu Poznańskiego
w Poznaniu.

No. 1557. praes. dn. 17go. Marca 1815.

Działo się w Rawiczu w Biorze Pod-Prefektury dnia 15go Mca Marca Roku 1815.

POD-PREFEKT
Powiatu Krobskiego

Do

W. JP. Rektora Szkół Wydziałowych

w Bojanowie.

Nadesłany przy Reskrypcie Prefekturalnym z d: 3o b: m: i r: Nro 10 z Pazd: Patent Przeswietney Dyrekcyi Edukacyi Publiczney upoważniaiący JP: Augusta Ferdynanda Ryllskiego na Nauczyciela przy Szkole Wydziałowey w Boianowie kommunikuie na ręce W. JP. Rektora Teyże szkoły koncem wręczenia Interessentowi i polecenia Mu aby przez pilne dopełnianie powierzonych Mu obowiązków starał się godnie odpowiadać zaufaniu Rządu i nadzei Publiczności która korzystnych dla siebie od Niego w cwiczeniu Młodzieży oczekuie usług, przez co iedynie do dalszych względów i Promocyi może dla siebie utorować drogę. —

Fatorski

Podbilski

170

...ć Mu po-
...daków. W tym
...każdy Polak

a

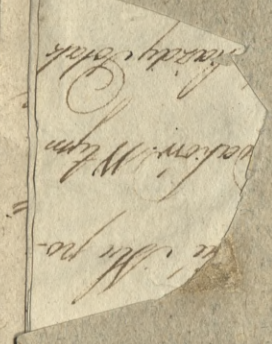

N.ro 1557.

Do

W. JJ. Rektora Szkoł Wydziałowych.

J. R.

w Bojanowie

praes. dn. 17go. Marca. 1815.

№ 393.

w Warszawie d. 7 Mca Marca 1815 roku

Dyrektor Edukacyi Narodowéy

Krolewsko-Warszawskie Towarzystwo Przyiaciół nauk, pragnąc uwiecznić pamiątkę sławnego Kopernika, i oddadź należną cześć temu Wielkiemu Mężowi, ktory nigdy nie przestanie bydź chlubą i zaszczytem Polaków, umyśliło wystawić Mu pomnik godny Jego chwały i wdzięczności Współrodaków. W tym celu otworzona została dobrowolna składka, do ktorey każdy Polak czuły na honor swego Narodu, i pragnący oddadź hołd wiekopomney zasłudze, należyć może. Dyrektor Edukacyi Narod. znaiąc ducha iaki ożywia Szkoły publiczne, nie wątpi, że tak Nauczyciele wszelkiego stopnia, iako też Uczniowie natchnieni chwalebnemi Ich uczuciami, będą chcieli przykładadź się ochoczo i zagrzewać innych do tey ofiary. Chcąc przyspieszyć zbieranie takowéy składki, i ułatwić sposób odsełania, poleca JP. Rektorowi Szkoły Wydziałowéy w Bojanowie, ażeby ogłosiwszy Nauczycielom i Uczniom pobudki i cel iey przeznaczenia, otworzył listę, w któréy

Do
JP. Rektora Szkoły
Wydziałowéy w Bojanowie

exped. dn. 18go. Kwietnia 1815.

rey każdy napisze swoie imie i kwotę przez siebie ofiarowaną na
JP. Rektora. Zebrana tym sposobem składka wraz z listą or-
ginalną ma iak nayrychley bydź przesłana pocztą do Warszawy
pod adressem kassy Jeneralney dochodów edukacyinych, ktora wy-
kwit na odebraną kwotę.

S. Potocki

Surowiecki Sr.

...ten
...iż co
Dalszey
...ayi Naro...
...Sanp...

393.–341.

1x19

Do

JW. Rektora Szkół

JR

Od D. C. N. Kasnicyski w Bojanowie

B

Nro. 1054 Marca pres. dn. 7go kwietnia 1815.

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury
dnia 24 Mca. Marca Roku 1815.

Wydział administracyi Ogolney

173

PREFEKT
Departamentu Poznańskiego.

Do

JMPana Rektora Szkoły wydziałowey

Na przedstawienie JMP. Rektora dd. 11. b.m. względem utrzymania P. Kartschera przy Konrektorstwie, i nadesłania patentu dla P. Rylskiego, oświadczam, iż co do pierwszego oczekiwać należy dalszey rezolucyi JW. Dyrektora Edukacyi Narodowey do którego decyzyi, wniosek JMP. Rektora przesłałem, co do drugiego zaś pod d. 3. b.m. przesłany został patent P. Rylskiemu przez ręce WW. Podprefekta Ctu Krobskiego

Woniecki

Za Sekr. Jeneralnego

J. Lekszycki

Zalichowski Dr.

174

. wszyle
...duszów
... kuyze
... w

u

18

7x24 1054.

Do

JWP. Rektora Szkoły Wydziałowej

w Bojanowie

[illegible]

29

Nro. 150 z Kwietnia

pres. dn. 7go. Kwietnia 1815.

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 3 Mca. Kwietnia Roku 1815.

Wydział Administracyi Ogólnéy

175

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

Jm Pana Gerlach Rektora Szkoły Wydziałowéy Boianowskiéy w Boianowie

Wskutek zażalenia JmP. Rektora z dnia 1 m b. względem trudności w odbieraniu pensyi z kassy funduszów Szkolnych, pociągnąłem natychmiast Kassyera teyże Kassy do wytłomaczenia się z iakich powodów w wypłaceniu pensyów czyni trudności, ten iednakże wyraźnie oświadczył, że niegdy wypłat nie utrudnia, i że co do pensyi na którą kwity do zażalenia przyłączone zostały, nikt się do niego nie zgłosił o iey wypłatę. Uwiadomiaiąc o tem JmP. Rektora dla lepszego zainstruowania swoiego Agenta, oświadczam nareszcie, że kwity mi nadesłane oddałem Kassyerowi, z zleceniem niezwłocznego ich zrealizowania.

Woniusz

Za Sekr. Jelnego

Sekretarz

Zakrzewski

176

praes. dn. 7go Kwietnia 1815.

177

Kassa Funduszow Szkolnych
Departamentu Poznańskiego

Wskutek odebranych kwitow przesyła
na ręce JMPana Rektora Summę
~~Złp~~ 644 dla Nauczycieli iako tesz i
dla Niego - za miesiąc Marzec Kwiecień
i May. - Poznań d. 6 Kwietnia 1815.

[illegible]

Gatunek Pieniędzy
Worek 1/36 Złp 600
Paczka 1/12 — 44
Summa Złp 644.=

Zakhorski Dr

178

Zakhorlud Dl

9

16 ℔ Do Por

JMć Pana Rektora

Szkoły 14 ½

Przytem worek

oznaczony S. B. w którym

~~Zł~~ 644.=

22 Za Bocianowie

17

Nro. 1098 Marca 15 pros. dn. 7go. Kwietnia 1815.

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 24 Mca. Marca Roku 1815.

Wydział Adm Ogolney

179

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

J Pana Rektora Szkoły Wydziałowey w Boianowie

Na doniesienie Jm Pana Rektora dnia 11 bm w interessie sporządzenia anszlagow potrzebney reparacyi tameczney Szkoły oswiadczam: iż zakommunikowane przez niego JW Dyrektorowi Edukacyi Narodowey abrysy i anszlagi, przez P. Konradego sporządzone, nadesłane mi zostały z odezwą aby pobudowanie Szkoły Wydziałowey nad 30,000 Złł niekosztowało. — Zleciłem więc W Podprefektowi Powiatu Krobskiego, aby J Pana Konduktora Gurtschok wezwał do ułożenia na miesiąc żądanego anszlagu. —

Woniński

Za Sekret: Glnego

J Lekszycki

Zakhorski Dz

n

080

17

Do N 1098

Pana Rektora Szkoły Wydziałowey

72. w Boianowie

20

Bojanow d 1ten April 1815.

181

Jaśnie Wielmożny Prefekcie

w Bojanowie, dn. 1 Kwietnia 1815.

Gerlach Rektor Szkół Wydziałowych odważa się na suplikowanie o oświecenie względem odebrania ~~pieniędzy~~ pensyi swoiey i kollegów, bo ~~[illegible]~~ JMP. Kassyer zapłacić iey niechciał

W interesie bardzo niemiłym ~~[illegible]~~ widzę się przymuszonym uciekać się do JW WMP Dobr. ~~i naprzykrzyć się~~ Trudność w odbieraniu pensyi wyciągała koniecznie przyiaciela w Poznaniu zamieszkałego, który ~~[illegible]~~ co kwartał podawał ~~mógł~~ kwity i pieniądze odbierał. Przyiaciel móy kilka razy żądaniu mojemu dogadzawszy, nastręczył mi poczciwego człowieka bliżey mieszkaiącego, który też przez kilka lat tego moiego i kollegów moich interesu pilnował. Że zaś ~~[illegible]~~ Ajent móy pod dn. 15go Marca pisze że pomimo ustawicznego biegania przecięż pieniędzy nie mógł dostać, że go nawet ~~[illegible]~~ połajano a zatém że się tego ~~[illegible]~~ interesu podeymować ~~się~~ już nie chce, innego więc już nie widzę sposobu tylko uciekać się pod Oycowską opiekę JW WMP Dobr. suplikuiąc jak nayuniżeniey ażebyś

raczył oświecić mię, jak sobie mam po-
stąpić teraz i jak na potém podobnie
unikać trudności.

W tey zostaiąc niewiadomości
odważam się na złożenie tych kwitów w ręce
JW WMP Dobr. zostawuiąc do łaskawey decyzyi
JEgo, czy sam JW WMP Dobr. podaie
JP Kassycerowi, czy mnie ie odesłać raczysz
dla powtórnego przesłania ich
i napisania do niego.

Łaskawéy wyglądaiąc rezolucyi
z nayglębszém uszanowaniem mam
honor zostawać dozgonnie

Jaśnie Wielmożnego
Prefekta Departamentu Poznańskiego

Do
Jaśnie Wielmożnego JMC Pana
Ponińskiego
Prefekta Deptu Poznańskiego
w Poznaniu.

nayuniżeńszym sługą
Gerlach
R.S.W.

† na powrot

Boj. d. 14ten April. 1815.

182

Wielmożny
Mości Pod: Prefekcie!

Bojanowie dn. 14go kwietnia 1815.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowéy donosi, iż dotąd danemu sobie rozkazowi względem JP. Nawrockiego zadosyć nie uczynił, bo ten jeszcze nie przyjechał

Unikając nawet i podeyrzenia, jakobym ja przez opieszałość zwłoczył zlecony mi Reskryptem dn. 13 Marca. rb. wydanym Examen JP. Nawrockiego, za rzecz przyzwoitą sądzę donieść Wielmożnemu Pod Prefektowi, że rozkazowi temu zadosyć uczynić niemogłem, bo dotąd JP Nawrocki niewidziałem, a że jak skoro przyjedzie nieomieszkam przesłać Protokół w tym interessie napisany.

Racz Wielmożny Panie Łaskawém patrzać okiem na upewnienie o naywyższém uszanowaniu z którém mam honor zostawać dozgonnie

Wielmożnego
WMPana Dobrodzieia
nayuniżeńszym sługą
Gerlach

Fani do mnie niepisał, ani nogą u mnie niepostał

Do
Wielmożnego JMCPana
Zatorskiego
Pod Prefekta Ptu Krobskiego
w Rawiczu

a

Bojanowie

W

dach Re

Wydziało

podług za

Listy ~~W~~

117

na pomni

kopernikow

się mając

W-poz

datowan

kwietn

piero

rano i

oddano.

Pa

Prefekt ... w Poznaniu.

Bojanow. d. 15ty April. 1815.

183

Przezacnéy Kassie Jeneralnéy
Dochodów Edukacyinych

Bojanowie dn. 15 Kwietnia
NB. 1815.
Dlach Rektor Szkoły Wydziałowéy przesyła podług załączonéy Listy ~~108~~ 117 Złł Poll. na pomnik Wielkiemu Kopernikowi wystawić się mający.

NB. przez omyłkę datowano 15go Kwietnia, bo dopiero 18go pisano i do poczty oddano.

w skutek odebranego pod dn. 17 Marca rozkazu ~~Prze. D.~~ JW. Dyrektora Edukacyi Narodowéy ~~dd.~~ z dn. 7go Marca rb. mam honor przesłać ~~108~~ 117 Złł Poll. pisze ~~Sto ośm~~ Sto siedmnaście Złotych Polskich na wystawienie pomnika Wielkiemu Kopernikowi z wielkim żalem iż poprzedzające składki dla Pogorzałych miast nie dozwoliły Współobywatelom moim ofiarować więcéy.

Mnie się zdaje że w tym interesie pisać do JW Dyrektora E.N. byłoby to przeszkodzić Mu do spraw ważnieyszych. Zatém ~~[illegible]~~ poddaję pod sąd ~~[illegible]~~ Przezacnéy Kassy Jeneralnéy Dochodów Edukacyinych czy zechce uwiadomić JW Dyrektora E.N. o zadosyć uczynieniu woli JEgo i ~~[illegible]~~ jaki to zadosyć uczynienie miało skutek i kommunikuiąc Mu załączoną moję odezwę z wyrażeniem na niey summy przesłanéy. Żeby zaś Przezacna Kassa Jeneralna D. E. za rzecz potrzebną uznała, żebym ja sam doniósł o tém

JW Dyrektorowi E.N. upraszam jak
uniżeniey uwiadomić nię o tém.

Temu więc zleceniu zadosyć uczyniwszy
mi się już nie zostaje tylko wyrazić nayg
sze uszanowanie z którem mam honor g
sić się

Przezacnéy Kassy Jeneralnéy
Dochodów Edukacyinych

nayuniżeńszym sługą
Gerlach

Do
Przezacney Kassy Jeneralnéy
Dochodów Edukacyinych
w Warszawie

Interes Rządowy.
przytém Worek opaczony K.I.D.E. w którym
117 ~~105~~ 311 Poll.

w Poznaniu.

Zaświadcza się, iako na dniu dzisieyszym list do Warszawy pod adressem do Kassy Głuey Dok: Edukacyi z pieniędzmi, ktorych ilość oddawca w kwocie 117 złł pol. oznaczył, w domu tuteyszym pocztowym oddanym został.

w Bojanowie dnia 18go Kwietnia 1815

1 złł 15 gr

[illegible]

184

sze uszanowanie z którem mam honor gło
sić się

Przezacnéy Kassy Jeneralnéy
Dochodów Edukacyinych

nayuniżeńszym sługą
Gerlach, R.D.

Do
Przezacney Kassy Jeneralnéy
Dochodów Edukacyinych

Interes Rządowy.
przytém Worek oznaczony K.I.D.E. w którym
117 ~~105~~ Złł Poll.

w Warszawie

w Poznaniu.

Lista.

185

Osob do tey składki należących wraz z kwotą od każdéy ofiarowaną.

	Złł:
Annonymus	6
Lichtenstein	6
X: Boczianski	2
Shmidkowski	12
Kühn	6
Adamm	6
Cügler	4
Tchepke	3
Schollz	3
Jncognitus	6.
Szeibe	9.
Seiffert	3
Wuecke	3
Rykkert	3
Exner	6.
Michler	3
Dumsch	6
Schander	3.
Antoni Steinkeler	1
Baumhauer	3
Gerlach	6
Akaliński	2
X: Meerkatz	6
Tschirschnitz	9

Ogół — 117 Złotych Polskich.

w Poznaniu.

Boj. d. 15ten April. 1815.

186

Wohlgeborner
Besonders hochzuverehrender Herr Bauinspektor!

An Ew. Wohlgeb. schriftlich mich zu wenden, giebt mir ein unter dem 12ten d. M. erhaltenes Rescript Einer hochlöblichen Pod. Prefektur des Krüben Kreises d. d. d. 9ten d. M. die angenehme Veranlassung. Der hierher gehörige Inhalt ist folgender

Jaką na &c. JW. Dyrektor E. N. &c. &c. wydał Decyzyą z dołączonego tu w kopii Reskryptu Prefekturalnego tenże WJP. Rektor doczytać się może, którego oraz wzywam, aby prostując dołączone tu Anszlagi wezwał JP. Gartschok Budowniczego w Lesznie i temu w myśl tegoż Reskryptu takowe przerobić polecił, a przerobione mnie jak nayprędzey przesłać nieomieszkał. Zatorski.

In Gemäßheit dieses Rescripts habe die Ehre Ew. Wohlgeboren ergebenst zu ersuchen, die Güte zu haben und an Ort und Stelle den Bauplatz zu besichtigen, den Anschlag aber zu dem Bau, welcher von hier eingereicht worden ist zu einem neuen Schulgebäude so umzuschmelzen daß er die von Sr. Exc. dem Herrn Director der Na-

tional

nia Kłokowiek [illegible]

[illegible]

tional Erziehung dazu bestimmte Summe wenigstens nicht viel überstreigt und mir dann Riß und Anschlag gefälligst zu weiterer Beförderung zu übergeben.

Der Schluß des mir in Copie mitgetheilten Rescripts Sr. Exc. des Herrn Departements Prefekten ermächtigt den Hr. Pod Prefekten die Liquidation der Diäten Ew. Wohlgeb. zugleich einzureichen.

Ich schmeichle mir dem zu folge mit der angenehmen Erwartung Ew. Wohlgeb. bald bey mir zu sehn und würde mich freuen wenn dies morgen oder spätestens übermorgen seyn könnte, und so bald als möglich Bericht erstatten zu können und in dieser angenehmen Erwartung habe die Ehre voll Hochachtung zu seyn

Ew. Wohlgeboren

Bojanow. d. 15ten April. 1815.

ergebener Diener
Gerlach R. d. H. [illegible]

w Poznaniu.

Bojanow. d. 5 May. 1815.

187

Wielmożny
Mości Podprefekcie
Powiatu Krobskiego!

w Bojanowie dn. 5 Maja 1815.

Gerlach Rektor S. W. w Bojanowie donosi że od JP Gartschok Budowniczego żadnéy jeszcze nie odebrał Rezolucyi.

~~Odebrano~~ Stosownie do Reskryptu Wielmożnego WMP Dobrodzieja ~~z dn. 9~~ odebranego dn. 12 kwietnia datowanego dn. 9 kwietnia rb. pod Nrem 1701 następuiącą zaraz pocztą pisałem do JP. Gartschok Budowniczego w Lesznie kommunikuiąc mu w kopii odebrany w tey mierze Reskrypt Pański Że zaś do tych czas ~~żadnego~~ odpisu nie odebrałem więc powinnością moją bydź sądzę uwiadomić o tém Wielmożnego WMPana Dobrodzieia aby wiedzieć czy Wielmożny WMP. Dobrodziey sam wezwać go ~~pisać do niego~~ zechcesz, czy nakazać mnie powtórnie do niego pisać.

Wyglądaiąc łaskawéy rezolucyi mam honor z nayważszém uszanowaniem zostawić dozgonnie

WWMP Dobrodzieie
nayuniżeńszym sługą
Gerlach

Do
Wielmożnego JMPana
Zatorskiego
Podprefekta Pta
Krobskiego
w Rawiczu.

w Poznaniu.

przes. dnia 20go. Kwietnia. 1815.

No. 3230.

Działo się w Rawiczu
dnia 18go Mca

w Biorze Pod-Prefektury
Kwietnia Roku 1815.

POD-PREFEKT
Powiatu Krobskiego

Do
W. Wł. Pana Gerlach, Rektora Szkoły
Wydziałowey w Bojanowie.

Na doniesienie W. Pana Rektora z daty 14go b. m. względem niestawienia się dotąd Pana Nowogockiego, dotychczasowego nielegalnego Nauczyciela w Krobi na Examen, oświadczam w odpowiedzi, iż opóźniającemu Interessentowi dało zaliczem, aby natychmiast obowiązkowi złożenia Examinu zadosyć uczynił, ieżeli ów Funkcyi nauczycielskiey na zawsze oddalonym bydź nie ma. — . — . — . —

Gutowski

189

1.
105 W.
kaujı Na,
e sobie
Karczer

nia — Ktokolwiek czuie w sobie [illegible]

Nro. 1107

Wydział

Do

Do

Do

Nro. 113 Rzeczkwietnia

praes. dn. 28go Kwietnia 1815.

190

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 23 Mca Kwietnia Roku 1815.

Wydział Administracyi Ogólnéy

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do JP. Rektora Szkoły Wydziałowéy w Boianowie

Zadwołaniem się do Rezolucyi JP. Rektorowi Szkoły Wydziałowéy Boianowskiéy pod dniem 29 m. z. № 1054. Odanéy uwiadamiam go, iż JW. Dyrektor Edukacyi Narodowéy maiąc wzgląd na kommunikowane sobie wstawienie się JP. Rektora za Konrektorem Karczer Reskryptem d.d. 7. b. m. wstrzymuie polecenie swoie z dnia 10 Stycznia z. b. i dozwala, ażeby rzeczony Nauczyciel pozostał do dalszego czasu na swoim mieyscu, i udowodnił w skutku większą niż dotąd pilność w pełnieniu swoich obowiązków.

Kulesz
VP.

La Sekret. Jenerał
J. Lekszycki

Dalchocki Dr.

w Poznaniu

494

18

2. 113.

Do

JW. Rektora Szkoły Wydziałowéy

JW.

w Boianowie

84

Dla

Walących się w tych dniach na mnie zatrudnień ~~nia nie dozwalają mi z tylko~~ krotko tylko WMPanu Dobr odpisać mogę że jakem WMPDobr szukał w Poznaniu, miałem intencyą ofiarować Mu sto Talerów z swoiey kieszeni z stancyą i Wiktem, żem zaś potém znaczną poniosł stratę — że i teraz ieszcze życzę sobie mieć WPDobr u siebie, że zaś teraz nie ~~widzę się w stanie~~ pewnego obiecać nie mogę — a że Wielm: Karczewski w Czarnotku pod Zaniemyślem życzy sobie Guwernera i ~~[illegible] się WMPDobr~~ a zatém że WMPDobr możesz pisać prosto do niego lub do Szwagra mojego X. Pastora Kuchelmayster, w Zaniemyślu

Przytém bądź WMPDobr pewien że z naywiększém uszanowaniem zawsze zostawać będę

WMPana Dobrodzieia

nayniższym sługą

szczerym przyiacielem

~~pospieszy się dla przysporzenia tak chwalebnego zamiaru~~ dość jest światłym aby wiedzieć iż sama tylko odwaga nie wystarcza aby wsławić oyczyznę, lecz że wykształcenie rozumu i użyteczne czasem daleko wynalazki bardziey się przykładaią do wsławienia iey nietylko lecz i do uszczęśliwienia — ktokolwiek czuie w sobie ożywiaiącą się miłość

Inliegendes Rescript Sr. Exc. des Herrn Direct.
der National Erziehung macht es mir zur ange-
nehmen Pflicht jedem meiner Verehrungswürdigen Mit-
bürger, welcher Bildung genug besitzt um ~~[illegible]~~
Wissenschaften und diejenigen welche sich derselben wied-
men gehörig zu würdigen, die Gelegenheit bekannt zu
machen, welche uns hier dargeboten wird nicht nur von
dieser Bildung sondern auch von ihrer Vaterlandsliebe
einen öffentlichen Beweis abzulegen durch den Beytrag
zu dem dem großen Copernicus zu errichtenden
Denkmal: Es ist das erstmal daß die Polnische Nation
aufgefordert wird sich selbst genug zu schätzen um
ein öffentliches Zeugniß ihrer Achtung für die Wissen-
schaften abzulegen und die erhabenen Behörde, welche
dies Rescript an mich erließ, und welche so ernstlich
an der ~~Bildung~~ Verbreitung der Cultur arbeitet,
verdient es wohl ihr ~~[illegible]~~ Wünsche erfüllt, ihr
Zutrauen belohnt zu sehen.

Verehrungswürdigen Mitbürger! Ihr Eifer in der
Beförderung dieses edlen Unternehmens, von meiner hohen
Behörde anerkannt und mit dem verdienten Beyfall
belohnt, wird ~~[illegible]~~ wenn ich dies sagen darf, auch

Poznaniu.

nur nicht blos äusserst angesehen, sondern eine neue Bewegungsgeschichte seyn die Edeldenkenden schätzen zu verehren.

Bojanow. d. 21ten Mart. 1815. Gerlach

Szanowni Wspoł Obywatele! Załączony Reskrypt wystawuie przed oczy Wielm. WMP Dobr. i chwalebny zamiar Krol. Towarzystwa Przyiaciół Nauk w Warszawie i życzenie JW Dyrektora Edukacyi Narodowey, a zatem nie trzeba żebym ja to wszystko przetłomaczył. Ktokolwiek z pomiędzy Polaków ~~rozum swoy dosyć ma polem w potrzebne zbogacał umiejętności tak żeby umiał cenić, i szanować zasługi wielkiego w naukach Męża, ktokolwiek zna jakiego stopnia wpływ zna umiejętność dokładna Systematu świata na umysł ludzki przykładała się do rozszerzenia przestrzeniania granic rozumu i w innych naukach — ktokolwiek prawdziwym jest Obywatelem t. j. kto szczerze i rzetelnie kocha Oyczyznę swoię, zaiste z skwapliwością pospieszy się dla przysporzenia tak chwalebnego zamiaru~~ dość jest światłym aby wiedzieć iż sama tylko odwaga nie wystarcza aby wsławić oyczyznę, lecz że wykształcenie rozumu i użyteczne wynalazki czasem daleko bardziey się przykładaią do wsławienia iey nietylko lecz i do uszczęśliwienia — ktokolwiek czuie w sobie ożywiaiącą się miłość

Oyczyzny przypominaiąc sobie ~~[illegible]~~ wielkiego ~~[illegible]~~ ~~dobrze~~ Współrodaka tak wielce zasłużonego dla sławy Polaków, z ochotą, z skwapliwością pospieszy się dla przysporzenia wspaniałomyślnego zamiaru Przezacnych Mężów, którym pierwszym przyszło na myśl wystawienie wielkiemu Kopernikowi ~~za wysłużonego już dawno~~ ~~wyst~~ pomnika, któryby już dawno miał mu być wystawionym.

Że zaś załączona Lista w Oryginale ma być ~~[illegible]~~ przesłaną do Warszawy, więc Wielmożni JPanowie raczą jak naywyraźniey napisać i imiona ~~nazwiska~~ i kwoty przez siebie ofiarowane.

W Bojanowie, dn. 21go Marca. Gerlach

1815.

pres. dn. 15o Września 1815.

Jako Wielmożny Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowey w Bojanowie Summę Złotych polskich Sto siedemnaście N. zł 117. składki na wystawienie Pomnika sławnemu Kopernikowi podług przesłaney Listy zebraney, wniosł do niżey podpisaney Kassy, ninieyszym kwitem zaświadcza

w Warszawie dnia 15 Maja 1815.

Kassa Jeneralna Dochodow Edukacyynych.

Senglelle,
K. J.

3

40

2

Do
Wielmożnego Gerlacha
Rektora Szkoły Wydziałowey

S. R.
Od Kassy Jeneralney
Dochodów Edukacyynych

w Bojanowie.

18

14

Odd. dn. 19go Maja.
1815.

196

Odebrałem 3 Eksemplarze; ale z tych trzech jeden przesłałem wraz z Rapportem Reskryptem JWo Prefekta dd. 15go Lipca r. b. odemnie żądanym Krolewsko-Pruskiey Kommissyi Regencyiney pod dn. 21o Lipca r. b.

Gerlach. RSW.

Bojanow d. 27 May. 1815.

137

Wielmożny
Mości Podprefekcie Ptu Krobskiego!

P. Bojanowie, d. ~~26~~ 27 Maja 1815.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowéy podaie Programma tegorocznego Popisu i donosi że dotąd żadnéy jeszcze nie odebrał Rezolucyi od JP. Gartschok.

~~Podając~~

Niesłuchaiąc tylko obowiązku ale też i głosu serca mojego podaię Wielmożnemu WMPDobrodzieiowi Programma tegorocznego Popisu, upraszaiąc jak naypokorniey ażebyś Wielmożny WMPDobrodziey i tego roku raczył użyczyć nam honoru przytomności swoiéy.

A że niewiem czy Wielmożny WMPDobrodziey odebrałeś list móy z dn. 5go m. b. więc powtornie donoszę, że lubom ~~podług~~ stosownie do odebranego w téy mierze rozkazu Pańskiego pisał do Budowniczego, JP. Gartschok, przecięż dotąd żadnéy ieszcze nie odebrałem Rezolucyi.

Do Wielmożnego JMCPana Zatorskiego Podprefekta Powiatu Krobskiego w Rawiczu.

Téy moiéy powinności zadosyć uczyniwszy z nay~~wyższém~~ uszanowaniem mam honor zostawać dozgonnie

Wielmożnego WMPDobrodzieia
nayuniżeńszym sługą
Gerlach

198

Jaśnie Wielmożny
Prefekcie Departamentu Poznańskiego!

w Bojanowie, ~~d~~ 30go Maja 1815.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowey podaie Programma tegorocznego Popisu i uprasza jak naypokorniey ~~o Etat~~ żeby mu wyciąg z Etatu Szkolnego na rok 1815/16, co się ściąga na Szkołę Wydział Bojanowską.

Większego nie znam ukontentowania od tego które ~~mi sprawuie~~ doznawam, gdy się dowiaduję, że troskliwość moia i prace poniekąd przynaymniey łaskawe na się ściągaią względy Prze: moiey Zwierzchności. A zatém dogadzaiąc włożonemu na mnie obowiązkowi mam honor podadź ~~pod Sąd~~ Jaśnie Wielmożnemu WMCPanu Dobrodzieiowi załączony Programma Popisu tegorocznego Szkoły Wydziałowey Bojanowskiey nic bardziey nieżycząc tylko żeby materya oraz i styl na pochwałę Naywyższych WPadz ~~Depar~~ Krajowych ~~Tamentowey~~ zasługiwać a przeto ukontentowanie wzwyż wzmiankowane zjednać mi mogły.

Temu obowiązkowi zadosyć uczyniwszy odważam się upraszać jak nayuniżeniey żeby Jaśnie W. WMPDobr. raczył ~~[illegible]~~ dadź mi expedyować

Wyciąg z ~~co do~~ ściągadący się na Szk. Wydział Bojanki

Etatu Szkolnego ~~[illegible]~~ na rok 18 15/16, ażebym stosownie do niego mógł napisać kwity na teraźnieyszy kwartał Łaskawéy wyglądaiąc Rezolucyi mam honor zostawać dozgonnie

Jaśnie Wielmożnego
WMCPana Dobrodzieia

nayuniżeńszym sługą
Gerlach

Do
Jaśnie Wielmożnego JMCPana
Ponińskiego
Prefekta Departamentu Poznańskiego
w Poznaniu.

praes. dn. 7go. Czerwca 1815.

No 264

199

w Warszawie d. 23. Mca Maja 1815.

Dyrektor Edukacyi Narodowéy

Odbieraiąc częstokroć w terminach Urządzeniem z d. 27 Maia 1808 w zbiorze Uchwał byłéy Jzby Edukacyinéy na karcie 73ciey przepisanych, niestosownie ułożone półroczne rapporta szkolne, dla utrzemania potrzebnéy iednostayności, Dyrekcyia Edukacyi widzi się zniewoloną ostrzedź J.P. Rektora Szkoły Wydziałowéy w Boianowie, że w myśl pomienionego Urządzenia rapport naypóźniéy w miesiącu Czerwcu przysełać się maiący, wystawiać powinien stan szkoły z pierwszego półrocza, to iest od początku roku szkolnego do Wielkanocy. Rapport zaś maiący bydź przesełany naypóźniéy przed miesiącem Stycznia, ma wystawiać stan szkoły w drugiem półroczu, czyli od Wielkanocy do końca roku szkolnego. Chociaż terminom tym przez wzgląd na liczne zwyczaynie zatrudnienia Rektorów przy końcu półrocznych kursów, znaczny zostawiono przeciąg, rapporta iednak skoro czas dozwala, mogą zaraz po ukończonych półroczach bydź przesełane.

S. Potocki

Do
JP. Rektora Szkoły
Wydziałowéy w Boianowie.

Suwowiecki L.J.

200

[illegible] der Lerin-
[illegible] gewiß ver-
[illegible] bey
[illegible] lüften

Ab 4

Do

2

JPan Rektora Szkoły

JR

W D. C. N. Kamieński w Bojanowie

X B 5

201

Hochgeborner Herr!
Gnädiger
~~Insonders Hochzuverehrender~~ Herr
Oberpräsident!

Posen d. 5ten Junius 1815.
Gärberstraße im Penatzschen Hause.

Gerlach Rector der Kreisschule zu Bojanow empfiehlt unterthänig

1. Die Bojanower Kreisschule dem Schutz ~~[illegible]~~ und bittet unterthänigst
2. die Schul~~[illegible]~~ Casse anzuweisen den Lehrern dieser Schule das mit dem 1ten Junig a.c. zu zahlende Quartal auszuzahlen.
3. Für die Verbesserung der Gehalte dieser Lehrer nach den Absichten einer hochlöbl. Erziehungs Direction zu Warschau gnädigst zu sorgen.
4. ~~Die Verhandlungen~~ Auf den Bau dieser Schule ein ~~[illegible]~~ Blick zu richten, und
5. wo möglich nicht ohne einige beruhigenden Resolution ~~[illegible]~~ mich abweisen zu lassen.

Ew. Exzellenz werden, so schmeichle ich mir, mir als Rector und Vorsteher der Kreisschule zu Bojanow gewiß verzeihen, daß ich es wage bey Dero wahrscheinlich überhäuften Geschäften gegenwärtiges Schreiben zu überreichen. Die jetzige Veränderung macht es nothwendig daß ich

1. die Kreisschule zu Bojanow, welche seit langer Zeit und mithin auch unter der ehmaligen Preußl. Regierung der Zufriedenheit derselben sich ~~[illegible]~~ und des Versprechens einer ansehnlichen Unterstützung hatte, wenn nicht die damalige Veränderung

eingetreten wäre, auf das Na
dem Schutz Sr. Königl. Maj.
durch das Organ Ew. Exzellenz
unterthänigst empfehle.

2. Daß ich ferner unterthä
nigst bitte, die erforderlichen
Verfügungen zu erlassen,
damit den Lehrern dieser Schu
für deren Bestes ich zunächst
mit sorgen muß, um sie der
Schule zu erhalten, das jetzt fä
lige Salar aus der hiesigen
~~Schul~~ ~~Königlichen~~ Kasse zu Posen ausgezahlt
werden dürfe.

3. Daß ich ferner Se. Exzell
den Herrn Stellvertreter ein
großen und edeldenkenden
Monarchen darauf aufmerk
sam mache, wie nach dem
Beschluß der Direction der Na
tional Erziehung, unter deren
Befehlen ich jetzt gestanden habe
und welche ~~[illegible]~~ das Schulwe
sen sehr angelegen seyn ließ
von diesem Jahre an jährlich
6000 Florenen ausgezahlt werden
sollten, zur Erhöhung der Gehalt
[illegible] Schule

Unterthänigst bitte, daß Ew. Exzellenz

202

und daß ich in dieser Hinsicht der Etat auf ~~dieses Jahr~~ 1815. wie er vom ohngefähr einen Viertheil Jahr von Posen nach Warschau hat sollen eingereicht werden nebst der damals von mir verlangten Eingabe meiner Gedanken ~~wenig~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ sich in den hiesigen Acten befindet vorlegen zu lassen zu geruhen und dadurch in Uebereinstimmung mit jenem erhabenen Collegio und den Wünschen Sr. Maj. genaß für das bessere Loos der Lehrer meiner Kollegen und dadurch auch zugleich für das Wohl gedachter Kreisschule zu sorgen.

2 {

1 {

4. Muß ich, was schon vom 9 Jahren der Willen Einer Kgl. Preußischen Regierung war, den Kreis dieser Schule, ~~jetzt wenigstens~~ welchen die erlauchte Erziehungs Direction auch betrieb, jetzt wie ~~dasselbe~~ unterthänigst Erinnerung bringen, da nach der bisherigen Polnischen Verfassung es dem Rector oblag in jeder Hinsicht für das

Beste der Schule zu sorgen
die darauf Bezug habende Corre-
spondance mit den hohen Landes
Collegien zu besorgen.

Höchst glücklich würde ich mich schätzen, wenn
ich auf gegenwärtiges ~~Schreiben~~ Unterthänigst in einigen wo-
nigen Worten gnädige Resolution erhalten
könnte, da ich mich nur bis Morgen Abend auf
das Längste hier aufhalten kan.

Gehorsamst
~~Ergebenst~~ übrigens Ew. Exc. die Versicher-
ung der tiefen Hochachtung, mit welcher ich die
Ehre habe beständig zu verharren

~~Ew. Exc.~~
Hochgeborener Herr!
Gnädiger Herr Oberpräsident!
Ew. Exc.

gehorsamster Diener
~~Unterthänigst~~ Gerlach

praes. d. 9ten Junij 1815.

203

Ew. Wohlgeboren bin ich für die Notizen die Sie mir in hinsicht der Verbesserung der Ihrer Leitung anvertrauten Schule zu Bojanowo unterm 5ten d. M. mitgetheilt haben recht sehr verbunden. Mit Vergnügen werde ich von denselben Gebrauch machen sobald das Organisations Geschäft dieser Provinz so weit gediehen seyn wird, und werde ich den Willen des Königs Majestät gemäß, nach Möglichkeit darauf bedacht nehmen, den Vorstehern der Lehranstalten durch angemessene Besoldungen, das Mühsame ihres Geschäfts anzuerkennen, und bey dieser Gelegenheit auch Ihre mir eröffneten speziellen Anträge berücksichtigen. Posen den 6ten Junii 1815.

Königl. Preuß. Ober Präsident des Großherzogthums Posen

Zerbai di Tarutti

An den Rector der Preuß. Schule zu Bojanowo Herrn Gerlach hier.

Gerberstraße in Pinatzschen Hause.

25

25.

An

den Rector der Kreiß Schule zu Bojanowo

Herrn Gerlach

jetzt in Bojanowo

hier

Gärberstraße in Renaksche

Hause

3

20

Nro. 225 Junii 15

pries. dn. 18go. Lipca 1815.

205

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 8 Mca. Lipca Roku 1815.

Wydział Administracyi Ogólnéy

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

JPa Gerlacha Rektora Szkoły Wydziałowey Bojanowskiey

Na zaniesione podanie JP. Rektora pod d. 30 Maia r. b. względnie zakommunikowania Mu wyciągu z Etatu Szkolnego na Rok 18 15/16, dotyczącego się Szkoły tamecznéy w Bojanowie oświadczam iż dotychczasowy Etat do ostatniego inclus: ~~aż do~~ miesiąca Grudnia r. b. prolongowanym został. Co się zaś dotycze terminu wyznaczonego do popisu w przesłanym mi Programmacie, odpowiadam: iż w tey mierze JP. Rektor niezachował przepisu Instrukcyę dla Szkół Wydziałowych pod Tytułem „kierowanie popisami" obiętego, a co do programmatu lubo zeznać muszę gorliwość P. Rektora w podawaniu myśli w rozkrzewianiu kraiowego dobra winienem iednakże ninieyszem oświadczyć: że ogłaszona opłata od zaświadczeń kwartalnych lub miesięcznych, iako żadną ustawą nieupoważniona nie może mieć miesca, i w tey mierze do rzeczownéy wyżey Instrukcyi stosować się należy. Nareście wezwanie gorliwych

Obywatelow

exped. dn. 24go. Lipca.

Obywatelow do zastępowania ubogich uczniow w opłacie szkolnej miescu mieć nie powinno, gdyż ubogi Uczeń według przepisow Edukacyinych skoro zaświadczenie urzędowe o prawdziwey swey niemożności złoży, bezpłatnie z Nauk korzystać ma prawo

Wonnyk

J. Lukasyński Sy

Zalchorski Dh

Bojanow

Gerlach

Pf.

B

Postek

d. d.

i-

Pf.

Post

L. Inv

L. Lo

zur fahrenden Post gegeben d. 25ten Juli.

207

Einer hochlöbl. Königl. Preuß.
Regierungs Kommission

Bojanow. d. 24ten Juli 1815.

Gerlach Rector der Kreisschule entschuldigt sich wegen der in dem Praefektural Rescript d. d. d. 8ten Juli a. c. ihm ~~[illegible]~~ gezeigten ~~[illegible]~~ Fehler gegen die Instruction für die Kreisschulen

Kan ich nicht unterlassen unterthänigst anzuzeigen daß in einem Rescript d. d. Posen d. 8ten l. M. ~~[illegible]~~ J. praes. d. 18ten ej. No 225. Einer hochlöblichen Praefectur einige bey Gelegenheit des diesjährigen Examens gegen die Instruction für die Kreisschulen ~~bekannten~~ begangenen Fehler mir zeigt. Dem rechtlichen Manne ist es unangenehm, schmerzhaft — nicht daß er zurechtgewiesen wird, denn dies denkt er seiner Obrigkeit, sondern daß er diesen Fehler, den er vermeiden konnte, nicht vermied.

Bey der Veränderung des Examens habe ich gefehlt gegen die in der Instruction für die Kreisschulen pag. 19. unter dem Titul Kierowanie popisami enthaltenen Vorschriften und bitte deshalb unterthänigst um Verzeihung daß ich dies eigenmächtig gethan habe. Frage aber jetzt unterthänigst an, ob in Gemäßheit der in dem beyliegenden deutschen u. polnischen Programm des diesjährigen Examens pag. 7. No 1. angegebenen Gründe in Zukunft das Haupt Examen in Bojanow nicht zu der von mir bestimmten Zeit gehalten werden könnte.

In Betreff der von mir in diesem Programm pag. 9. No 3. vorgeschlagenen Monatl. oder Vierteljährigen Zeugniß aber glaube ich nicht gesündigt zu haben, da ich ja diese Zeugniße nicht aufdringe, sondern es jedem frey stelle, ob

er sich von dem Betragen und den Fortschritten seines Sohnes oder Pflegebefohlenen durch ein dergleichen Attest unterrichten wolle.

Eben so wenig glaube ich durch den in der Deutschen Uebersetzung durch Versehen des Druckers weggelassenen, in dem Original aber pag 29. befindlichen Aufruf an wohlthätige Mschnfreunde einen Fehler begangen zu haben, da der Arme bey uns gar nicht von der Schule ausgeschlossen ist, sondern stets eine beträchtliche Anzahl ~~Gratis~~ Schüler den öffentlichen Unterricht gratis genießen. Außer dem aber finden sich noch immer viele Wohlthäter, welche für, wie der Franzose es nennt pauvres honteux, mit Vergnügen das Schulgeld bezahlen.

Sollte ich aber demohngeachtet hierin gefehlt haben, so wird auf die mindeste Belehrung hierüber ein solcher Fehler gewiß nicht wieder statt finden.

Uebrigens aber weiß ich recht gut, daß ich überall nach der erhaltenen Instruction für die Kreisschulen gehandelt habe, weil ich wegen localer Umstände und anderer erheblicher Ursachen durchaus noch nicht anders handeln konnte.

Ich schmeichle mir mit der angenehmen Aussicht bald eine gnädige Resolution hierüber zu erhalten und verharre in tiefster Ehrfurcht

Eine hochlöbl. Königl. Preuß. Regs. Commission

unterthänigster Diener

Gerlach

An
Eine hochlöbl. Königl. Preuß. Regs. Commission des Großherzogthums Posen zu Posen.

praes. dn. 18go. Lipca. 1815.

Nro. 23. Lipca Rok

203

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 10 Mca. Lipca Roku 1815.

Wydział Administracyi Ogulney

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

JmP. Rektora Szkoły Wydziałowey w Boianowie

Uwiadomiam JmPana Rektora że Etat funduszow Szkolnych na czas do ostatniego Grudnia roku bieżącego przez JW. Prezydenta Naczelnego Wielkiego Xięstwa Poznańskiego zatwierdzony wniczem co do Szkoły Wydziałowey Boianowskiey od dotychczasowego nie iest odmienny.

Woniecki

J. Lelewel Dr.

Zalchorski Dr.

209

ustitutach
szym będą
Naczelne
Rektora Szko
ie po ode

4.

Do

Jmć P. Rektora Szkoły Wydziałowey

Citissimme

Ks. Cwe B. D. P. Boianowie

Nro 23 Lipca Rusk.

pres. dn. 20go Lipca 1815.

Nro. 691. Lipca

210

Działo się w Poznaniu w Biórze Prefektury dnia 15 Mca. Lipca Roku 1815.

Wydział Administracyi Ogólney

PREFEKT

Departamentu Poznańskiego.

Do

JMPana Rektora Szkoły Wydziałowey w Bojanowie

Chcąc posiadać dokładną wiadomość o Institutach szkolnych w Departamencie tuteyszym będących, dla przedstawienia Stanu ich Naczelnemu Rządowi, wzywam JMPana Rektora Szkoły Wydziałowey, aby iak nayspiesniey po odebraniu ninieyszego Reskryptu zdał mi obiaśnienie, o stanie tameczney Szkole, a mianowicie o zdatności i konduicie Nauczyciela o Naukach i ich Rozkładzie, o liczbie Młodzieży do Szkoły uczęszczaiącey, o opłatach i innych fundaszach szkoły, o Budynku szkolnym, i tém wszystkiem co będzie należało do dokładnego wyswiecenia Interessu. Spodziewam się po gorliwości JMPana Rektora, iż wezwanie ninieysze

bez

exped. dn. 21go Jul. 1815.
pod. do poczty dn. 25 Lipca

bez żadney odwłoki dopełnić zechce
Rozumie się iż Rapport JmPana Rektora
za adressowany bydź musi do Królewsko
pruskiey Kommissyi Regencyiney

J. Lelewyck Sr

Woniecki

Zalchodu Dl

ad 1. Lit. A.

211

~~Tabella~~

~~Tabell~~ Verzeichniß

der Lehrer der Kreisschule zu Bojanow.

im ersten halben Jahr 1815.

Bojanow. d. 21ten Julig 1815. Gerlach R.

R. S. W.

Vor und Zunamen der Lehrer.

	Geburtsort	Alter	Amtsjahre	Religion
Rector. Gerlach, Xian Sam. Philip.	Tschilesa in Schlesien	49 J. 9 M.	12 J. 3.	Evangelisch.
NB. In Betreff der Amtsjahre in den verwandten Familien sat. Lehrer	1 1/4 Jahr als Conrector, dann als Rector. Vorher 11 J. Zychlinski. Kurnatowski. S. Bronikowski als Pr.			
Conrector. Kartscher, Xian Olob.	Aus Schlesien	51. 4.	10. 8.	. . . .
Cantor. Tschirschnitz, Adam Olieb	Bojanow.	62. 9.	42. 4.	. . . .
Organist. Binnez. Friedr. Wilh.	Siebeneichen in Schlesien.	49. 1.	16. 6.	. . . .
Auditor. Rüll. August Ferdinand	Weszkowa bey Poniec.	23. 4.	1. 8.	. . . .
Adjunct. Raszke. Dan. Olieb	Bojanow.	36. 6.	11. 10.	. . . .

Hierbey aber muß ich bemerken, daß nach d[illegible] des damaligen Commissaire, welches, d[illegible] derselben d.d. 25ten Febr. 1812. die jährlich 6,000 Rthlr. durch 3 Jahre hintereinander zum Stande gebracht werden sollte, noch ein Professor Elementar Lehrer angesetzt werden sollen, [illegible] ihre Pflicht in jeder Hinsicht gewissenhaft erfüllen könnte, und daß dem zu Folge [illegible] ich mir mit der angenehmen Hoffnung [illegible]

In Hinsicht des Zeichenmeisters muß ich nur ganz flüchtig [illegible] nach meinen Kräften gesorgt habe; ich schlug der hochlöbl. Direction vor diesen [illegible] wollten besonders bezahlen zu lassen und dies zu Schadlos [illegible] nicht übernähme, zu verwenden. Sie genehmigte das [illegible] Lehrer, welcher den Unterricht ertheilte, sollte sich dadurch blos

Vorzüglichste Gegenstände des Unterrichts	Bemerkungen über Fähigkeit u. Aufführung
Polnisch, Französisch, Lateinisch	Ich habe ~~mit~~ würdige Kollegen — habe aber auch ~~mit~~ welche, die mich anfeinden und vielleicht aus dieser Ursache ihre Pflicht nicht so erfüllen, wie sie es sollten. Ich enthalte mich daher des mir aufgetragenen Details in der Hoffnung daß, wenn es sagen kann ohne Kosten, ein Unpartheyischer Richter hierher geschickt werde welchem ich schriftliche Beweise ~~[illegible]~~ vorzulegen beordert würde und wo die Data auf der Stelle durch mündliche Zeugnisse bestätigt werden könnten.
Geographie, Naturgeschichte. Rechnung. Orthographie. Schreiben. Rechnen	
Anfangsgründe der Polnischen Sprache. Geschichte.	
Anfangsgründe des Lesens Schreibens und Rechnens.	

Uebrigens aber wünschte ich in Hinsicht des Kostens der Schule, wenn der Herr Conrector ~~bey der jetzigen Organisation~~ anderswohin etwa in eine Predigerstelle, wo er an Einkünften gewönne, versetzt werden könne.

R. S. W.

Gelegenheit der bey Organisation der Kreis-Schule eingereichten ~~[illegible]~~ Gutachten hochlöbl. Direction der National Erziehung zu Folge eines Beschlusses der Unterstützung der Lehrer und der Kreisschule zu Bojanow bestimmten zum Schulbau bestimmte, mit gegenwärtigem Jahre völlig zu Professor der Mathematic, ein Zeichenmeister und noch ein Lehrer, bey welchem Lehrer personale alsdann, wenn alle Lehrer erfüllen, der Zweck einer Kreisschule vollkommen erreicht werden erhabenen Absichten Sr. Maj. unseres allergnädigsten Königs Ihnen, daß diese Ernennungen jetzt statt finden werden. Flüchtig bemerken daß ich seit beynahe 2 Jahren für diesen Unterricht vor diesen Unterricht von den Schülern, welche daran Theil nehmen Schadloshaltung des Lehrers, welcher in unserer Mitte den Zeichenunterricht ~~[illegible]~~ das Geld sollte zu der Bibliothek verrechnet werden und der dadurch blos mehr qualificiren bey der jetzigen vollkommenen Organisation

der Schule einen Platz und mit demselben Verbesserung
seiner Lage zu erhalten. Da nun dieser Mann
möglich umsonst so viele Auslagen machen und seine
derweitig zu seinem Unterhalt nothwendig zu be-
tzende Zeit nicht umsonst hierauf verwenden kann
so erhielt ich es von Einer hochlöbl. Praefectur
meiner Tasche monatl. 2 Rthlr. ihm bezahlt
zu dürfen und das Unterrichtsgeld wurde dem
der Direction gemäß zur Bibliothec verrechnet.
Im October vorigen J. aber erklärte Herr Organist
Binner, er könne für dies Geld den Unterricht
länger ertheilen und wollte ihn aufgeben. Da ich
glaubte nach meinem Vermögen genug gethan zu haben
und mehr nicht thun zu können, so sahe ich mich
genöthigt, diejenigen Schüler, welche Zeichen und
Recht nehmen zu fragen ob sie außer dem Flor
welchen sie schon monatl. bezahlten und welcher
zu der Bibliothec verrechnet wurde, noch ein
bezahlen wollten, welchen Herr Binner bekäme
die mehresten willigten in und es blieb so bis in die
te Februar l. J. wo auch dies Herrn Organist
zu wenig war. Da ich nun den Willen Einer hoch-
löbl. Direction schon auf meine Gefahr überschritten
so wurde mit Ende Februar l. J. vorläufig dieser
Unterricht geschlossen, weil Herr Auditor Rüll die
erforderlichen Sachen nicht gleich bekommen konnte und
wurde erst mit dem April wieder angefangen. Uebrigens
ist zu bemerken daß Herr Auditor großmüthig genug
von mir nichts anzunehmen, daß ich aber hoffe daß Ein hoch-
löbl. Regg. Commission mit Vergnügen die Entschädigung dieses
jungen brauchbaren Mannes übernehmen wird.
Schwerhaft muß es mir hier seyn, daß wider Herr Conr

Recto
Conrect
Cantor
Organ
Audi
Adju

Es sagt, Herr Organist Binner behauptet, ich hätte von der Wahl dieser Unterricht gefällig übernehmen und ihm nur 2 bezahlt.
Wegen 3 Rthlr. auf den Monat für ihn erhalten.

Lit. C.

213

Rozkład Nauk
Szkoły Wydziałowéy
oraz
Szkoły Panieńskiey
na drugie półrocze 1815go. rū

Bojanow. dn. 23go. Lipca. 1815.

Gerlach, R. S. W.

Rozkład N… Sz…

Klassy.	Godziny	Poniedziałek.		Wtorek		Środa	
Elementarna.	8 – 9	Język Niemiecki	Raszke	Język Niem:	Raszke	Język Niem:	Raszke
	9 – 10	Język Polski	Audytor	Język Polski	Audytor	Język Pols:	Audytor
	10 – 11.	Kalligrafia Polska	Raszke	Rachunki		Rachunki	Raszke
	1 – 2	Język Polski					
	2 – 3	Rachunki	tenże	Rachunki	Raszke		
	3 – 4.	Kalligrafia Niem:		Kalligrafia Niem:			
1 szo.	8 – 9	Język Polski,	Audytor	Język Polski	Audytor.	Język Pols	Audytor.
	9 – 10	Historya podług Bredow	Konrekt:	Geometrya	Prof: Matem:	Pisownia N…	Raszke
	10 – 11.	Język Niem: Gram: Kuhn	Kantor.	Rachunki	Kantor.	Rachunki	Organista
	1 – 2	Język: Franc: Książ: Elem:	Konrektor.	Język Franc:	Konrektor.		
	2 – 3	Historya Naturalna	Kantor.	Język Łaciński	tenże		
	3 – 4.	Język Łaciński, Gedike	Konrektor.	Geografia	Organista		
2 gie.	8 – 9.	Jęz: Polski. Nauka czyt. pis: i Ka…	Rektor.	Historya prz: Bredow	Konrekt.	Fizyka	Prof: Matem:
	9 – 10	Geometrya	Prof: Matem:	Język Polski	Rektor	Język Polski	Rektor.
	10 – 11.	Język: Franc: Gedike	Konrektor.	Język Franc:	Konrektor.	Technologia	
	1 – 2	Jęz: Niem: Gram: Kuhn.	Kantor.	Język Łacin:	Prof: Matem	Rysunki	Prof: Matem
	2 – 3.	Język Łaciński	Konrektor.	Arytmetyka	Kantor.		
	3 – 4.	Histor: Natur:	Organista	Geografia	Konrektor.		
3cia.	8 – 9	Geometrya	Profes: Mat:	Jęz: Pols: Życie Washingt:	Rektor:	Język Polski	Rektor
	9 – 10	Język Polski		Fizyka	Prof: Mat:	Geografia	Konrektor
	10 – 11.	– – Franc: Bastyan	Rektor.	Język: Franc:	Rektor:	Język Niem:	
	1 – 2	Arytmechyka	Prof: Mat:	Historya Polit:	Audytor:		
	2 – 3.	Język Łacin:	tenże	Język: Łacin:	Prof: Mat:		
	3 – 4.	Hist Natur:		Technologia			

Szkoła Panien…

1sza.	9 – 10	Język Niem:	Raszke	Rachunki	Raszke	Czytanie	Organista
	10 – 11	Kaligrafia	Organis:	Kalligrafia	Organ:	Język Polski	Audytor.
	3 – 4.	Język Polski	Audytor.				
2ga.	8 – 9.	Rachunki	Kantor.	Język Niem:	Organista	Kaligrafia	Organista
	9 – 10	Hist: Natur:	tenże	Geografia			
	10 – 11.			Język Polski	Audytor.		
	1 – 2.	Kaligrafia	Organis:	Rachunki	Kantor.		
	2 – 3.	Język Polski	Audytor.				
3cia.	8 – 9	Język Niem	Organista	Rachunki	Kantor.	Historya	Kantor
	9 – 10	Geografia		Hist: Natur:		Pisownia	
	10 – 11.	Język Polski	Audytor.			Język Polski:	Rektor.

w Bojanowie d. 23go …

Szkoły Wydziałowéy

	Czwartek		Piątek	Sobota.
Raszke Audytor Raszke	Język Niem: Język Polski Pisownia Pol: Język Polski Rachunki Pisownia Niem:	Raszke Audytor Raszke.	jak we Wtorek.	jak w Środę,
Audytor. Raszke Organista	jak w Poniedziałek		jak we Wtorek.	jak w Środę,
Prof: Matem: Rektor. Prof: Matem.	jak w Poniedziałek		jak we Wtorek.	jak w Środę.
Rektor Vicerektor	jak w Poniedziałek		jak we Wtorek	jak w Środę.

Szkoła Panieńska.

Organista Audytor.	jak w Poniedziałek	jak we Wtorek.	jak w Środę;
Organista	jak w Poniedziałek	jak we Wtorek Historya Handel.	jak w Środę.
Handel Rektor.	jak w Poniedziałek	jak we Wtorek,	jak w Środę;

23go Lipca 1815. Gerlach, ASW.

Einer hochlöblichen Kgl. Preuß. Regierungs Kommission

Bojanow d. 21t Jul. 1815.

Gerlach Rector der Kreis-Schule überreicht ~~[illegible]~~ Verthänigst

1. Die Tabelle der Lehrer dieser Schule mit den verlangten Bemerkungen.

~~1.~~ 2. Um ab sich in gegründeten Urtheil fällen zu lassen, überreicht er eine Sammlung Progr. seit seinem Antritt als Rector sich ad 1. Lit. B.

2. ~~[illegible]~~ legt den Lectionsplan vor

3. Zeigt die Zahl der Schüler an und giebt

4. ~~[illegible]~~ eine Uebersicht der Fonds der Schule und der monatlichen Schulgelder.

5. Schildert er kürzlich den Zustand der Schulgebäude.

6. Trägt er ~~[illegible]~~ einige Wünsche vor, deren Gewährung nach seinen Erfahrungen sehr wesentlich zu der Verbesserung des öffentlichen Schulunterrichts beitragen würde ~~[illegible]~~ und fragt ad

7. Ob er ~~[illegible]~~ des gegenwärtigen Schulsiegels sich bedienen oder auf Kosten der Schulkasse ein neues stechen lassen solle, oder eins erhalten werde.

Fins. B. ad

Ob obgleich es dem in diesem Verzeichniß angegebenen Grunde d. d. ~~[illegible]~~ vorgeschriebenen Bemerkungen. Zugleich wiederhole ich hier noch einmal den Wunsch eine unpartheyische Commissaire zur Revision hieher zu schicken, wenn dies der Schulkasse keine Kosten verursacht. Zu Wohnung und Tisch erbiete ich mich, so wie es meiner eigenen Wohnung u. Umstände erlauben

Wein

Habe in Folge eines Rescripts Sr. Exz. des Herrn Prefecten des Posnen Departements d. d. 15t Jul. praes. d. 20t m. d. a. c. unter der Nro 691. enthaltend die Aufforderung die erforderlichen Erläuterungen über den Zustand hiesiger Kreisschule und zwar

1. Fähigkeit und Conduite der Lehrer
2. Gegenstände des Unterrichts und deren Vertheilung.
3. Zahl der Schüler
4. Betrag des Schulgeldes, und andere Fonds der Schule.
5. Schulgebäude.

schleunigst einzureichen, die Ehre in Anlage

1. Das Verzeichniß der gegenwärtigen Lehrer hiesiger Kreisschule ~~[illegible]~~ den Zeichen ad 1. Lit. A ~~[illegible]~~ unter ~~[illegible]~~ B zu überreichen.

1. Da ich nun aber selbst zu dem Lehrer hiesiger Schule gehöre und es billig ist daß Eine hochlöbliche Regierungs Kommission auch in Betreff meiner die erforderliche Kenntniß von meiner Bruchbarkeit und

1. Das Examen soll öffentlich seyn, denn laut § 26. pag. 19. soll der Rector oder unter

Aufführung erhalte, ich aber in meiner
neuen Sache unmöglich gültiger Zeuge seyn
kann, und wenn ich mich auf meine bisherigen
hohen Gesinnungen, ~~[illegible]~~ Departements
Präfecten, ~~[illegible]~~
desgleichen auf die herren Podprefekten hier
gen Kreises herren v. Rojnowski und Zatorski, auf
meine herren Mitexpern &c. berufen
wollte, dies das vielleicht dringende Geschäft
verzögern könnte, so kenne ich keinen
besseren Weg als unter Lit. B. eine voll-
ständige Sammlung der Programmen vom
Antritt meines Amts ~~[illegible]~~ als Rector
an bis jetzt einer hochlöbl. Kgl. Preuß. Regg.
Kommission ~~[illegible]~~ zu überreichen. Denn
hätten die Themata
~~[illegible]~~ dieser Programm vielleicht weit
besser ~~behandelt~~ ausgearbeitet werden kön-
nen, als es von mir geschehen ist, so darf
ich mir doch schmeicheln daß überall und un-
verkennbar nicht geschehen halte sondern
reiner Eifer für das Wohl der unsern Schule
anvertrauten Jugend, für das Wohl
meiner Mitbürger, für das Wohl des
ganzen Landes ~~[illegible]~~ hervorleuchtet
und daß kein Wort in denselben ist, was ich
in irgend einer Art mir zum Vorwurf ma-
chen dürfte.
Eben diese Sammlung kam auch zugleich dazu

dienen den Zustand unserer Schule von innen
d. i. in Betreff des Unterrichts und von
außen d. h. in Betreff der Gebäude
kennen zu lernen und ich werde mich
in dem Verfolg zuweilen darauf be-
rufen können.

ad 2. lege ich den in der dringenden
Eil in polnischer Sprache copirten Lections-
plan unter lit. C. bey.

ad 3. Betreffend die Zahl der Schüler
gebe ich sie hier nach den Klassen an.

a. In der Kreisschule.

3te Klass.	17.	
2. . . .	48.	
1. . . .	57.	
		122

b. Elem. ~~Klass.~~ Schule . . . . 69.

c. Mägdchen Schule.

3te Klass.	66.	
2. . . .	19.	
1. . . .	65.	
		150.
		341.

ad 4. In Hinsicht der Zahlungen und andern
Fonds der Schule ist zu bemerken
An das gewöhnliche Schulgeld.

† ad oberste

† ad unterste

1. Die Examen soll öffentlich seyn, denn
laut § 26. pag. 19. soll der Rector oder unter

gewisse Satz des Monatlichen Einkommens angegeben werden kan. Jedoch glaube ich mit Gewißheit im Durchschnitt auf den Monat 240 fl angeben zu dürfen da sie sich zuweilen auch bis auf 260 und drüber belauft.

Jedoch gehen diese Gelder nie ganz ein und es bleiben immer Reste: ja es giebt Bürger, sie aber wenige ich die seit Jahren kein Schulgeld bezahlt haben und ob ich gleich mich bestrebe soviel möglich Ordnung zu erhalten, so erlauben es mir doch locale Umstände und Mangel an ~~Obrig~~ höherer Autorisation und Unterstützung, da ich davon nie habe formelle Anzeige machen wollen, nicht diese Reste einfordern zu lassen. Und von den unten unter lit. b. & c. angegebenen Interessen

Von diesen Geldern wurden bestritten

a. die monatl. Gehalt der ersten 4 Lehrer 186 fl 5 gr.
b. der Gehalt des hl. Auditor 62. —
c. Desselben jährliche Zulage 60. —
d. Zulage dem hl. Adjunct. 72. —
e. Heitzung von 7 Orfen, nach Beschaffenheit der Holzpreiß und des Winters ~~[illegible]~~ etwa 400.

NB. Ausgesagt war ehemals da 6 Stuben und unter diesen 4 Stuben durch 2 Orfen geheizt wurden und die Klafter 15–16 fl kostete, die so wie dies Jahr bis 36 fl bey elendem Holzmaaß gestiegen sind 190 fl.

Nein

1. Das Examen soll öffentlich seyn, denn laut § 26. pag. 19. soll der Rector oder unter

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

also in summa 675 fl 3 gr zu fordern habe.

b. Anderweitige Schulfonds.

α. Alte und bey der Errichtung der Kreisschule schon bestandene ~~[illegible]~~

a. Der Schule gehörige Capitalien 13,165 fl 27½ gr — à 5 p.C. 658 fl 15 gr.

NB. hiervon werden 480 fl in halbjährigen Raten nach Johannis und nach Weyhnachten an mich zu Bestreitung der Ausgaben abgeliefert.

b. Zuschuß aus der Kirchenkasse zu der Mägdchen Schule jährlich 114 fl.

NB. Ist bis jetzt noch immer an den bey der ehemaligen Verbindung der Schule mit der Kirchen ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ setzten Rendanten der damaligen Schulkasse, aber noch nie an mich bezahlt worden und kommt also bey den zu bestreitenden Ausgaben mir nicht zu Hülfe.

c. Aus der Kämmereykasse zu Unterhaltung der Mägdchen Schule jährlich 54 fl. Diese sind schon seit, glaube ich 9 Jahren gar nicht gezahlt worden; ob sie in diesen Tagen an den obgedachten Rendanten gezahlt worden sind, ist mir unbekannt.

1. Das Examen soll öffentlich seyn, denn laut § 26. pag. 19. soll der Rector oder Unter

B. Rente bey sonstigen Fonds.

III. Von dem Lyceum Collegio.

aa. Als Beyhülfe zu Anschaffung neuer
Elem. Lehrmittel 400ℳ

bb. Als Beyhülfe zu Fortsetzung
der Schul-Bibliothek. 100.

b. Von dem Lyceum Lehr.

Insgemein ℔ - - - 300

NB. Von diesen verschiedenen Zusätzen
ist bis jetzt noch nichts gebraucht
worden.

Die Ausgaben sind die Lyceum Lehrer zu
den Schul-Bücher- und Lehrmittel
Etats zu schreiben gehabt haben,
betragen allerdings worden, mit
Inbegriff der Ausgabe von 1924ℳ 17ß
welches sie beweist.

ad 4. Ist der Inhalt des Schulprogramms vom 1814. sonst
den Titel "die Fortsetzung" eine ziemlich
vollständige und deutliche Nachricht
Schilderung, so welche ist die Fortsetzung
bereits Rede ist in meiner Abhandlung der
Durch [illegible] Beschaffenheit ist das bey
[illegible] Lyceum die Bücher-Etats
[illegible] aber ein Hinderniß, welches
zwischen dem Schulleben und dem Studium
besteht so beschaffen ist, daß der Mangel
durch [illegible] Hülfsmittel an der Lehrer
des Schulen [illegible]

V. Ein Legat von [illegible] Thlr. ein Legat von
[illegible] Thlr. Capital von [illegible] Thlr. Capital
[illegible] Thlr. Capital von [illegible] Thlr. Capital
[illegible] Thlr. Capital von [illegible] Thlr. Capital

dem Gebälke stehen bleibt sich Öffnungen
wühlte und durch die Lehmwand in den
Schornstein herein in die Küche herab-
lief. Zwar ist der Zimmermann schon
hingewesen, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ aber es muß gemacht werden, war
alles was er sagte und er hat sich seit
dieser Zeit nicht wieder sehen lassen. ✝
An eine hochlöbl. Erziehungs Direction ~~[illegible]~~
den Bau eines neuen Schulhauses
verbunden mit einem angemessenen Rectorats-
Wohnung wollte ich schon seit 3 Jahren
[illegible] Warschau [illegible]
aber die kriegerischen Umstände machten
immer Verhinderungen und was ich gethan
und gewollt davon kann ich einen Theil be-
zeugen da ich die Correspondenz ~~[illegible]~~ den Landesgesetzen ~~[illegible]~~ und
~~[illegible]~~ Anschlag noch in meinen Händen sind; —
~~[illegible]~~ — mehr aber wird ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ das Prefektural Archiv nachweisen
können.

Bey weitem mehr aber wollte ~~[illegible]~~
in den letzten Jahren der Preußischen Regierung
dieser jetzt zu Ruhe gekommene Erhabene Monarch,
dessen edlen Gesinnungen Freund und Feind
den Tribut der tiefsten Ehrfurcht zu zollen
sich verpflichtet fühlen muß, thun. Zu
der Summe welche der auf höhern Befehl ~~[illegible]~~
hierher geschickte Bau Inspector zu Erbauen

✝ Die Baufälligkeit des gegen Süden [illegible] Schule der Aufsicht des Schulhauses [illegible] Augen fallen, wenn ich sage, daß vor einigen 20 Jahren das Lehrer Collegium aus dem [illegible] Administration völliger Befreiung nicht immer [illegible] die Administration [illegible] Wünsche [illegible] Verhältnisse [illegible] Regierungsordnung, so bleiben [illegible] — und was ich bey einer [illegible] Kostenforderung Commission [illegible] auf Erfordernis [illegible] Rector [illegible] Schulhaus [illegible] Schola [illegible]

Wein

1. Das Examen soll öffentlich seyn, denn
laut § 26. pag. 19. soll der Rector oder Unter

[illegible] soll [illegible] will nicht [illegible]
[illegible] nicht — aber [illegible] Dorf
[illegible] [illegible] [illegible] soll [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Bojanow. d. 24ten Jul. 1815.
Zu Post d. 25ten —

221

Eine hochlöbl. Kgl. Preuß.
Regierungs Commission

Bojanow. d. 24ten Jul. 1815.

Gerlach Rector der Kreisschule fragt unterthänigst an, ob die bisher ~~[illegible]~~ verlangten Blatter Atteste auch in Zukunft gefordert werden sollen.

Habe hiermit die Ehre anzuzeigen daß durch ein Prefektural Rescript d. d. Posen d. 6ten Novbr. 1811. in Gemäßheit eines Ministerial-Rescripts d. d. d. 17ten ~~Octbr.~~ 1811. welches sich auf ein Decret des Königs von Sachsen Maj. d. d. ~~Warschau~~ Pilnic d. 4ten 7bre. 1811. gründete, den Befehl erhielt keinen Schüler in der Kreisschule bey 30 fl. Strafe aufzunehmen, welcher nicht ~~entweder die Natur~~ ein von dem Arzt, welcher ihn ~~behandelt~~ in der Kur gehabt, ausgestelltes und von der Ortsobrigkeit visirtes Zeugniß vorzeigte, daß er entweder die natürlichen Blattern gehabt oder daß ihm die Schutzblattern seyen geimpfet worden. Aus jetzt habe ich diesem Befehl gewissenhaft Genüge geleistet und frage jetzt unterthänigst an, ob ich auch in Zukunft diese ~~geschehen~~ Zeugnisse fordern solle.

In Erwartung höchster Entscheidung habe die Ehre in tiefster Ehrfurcht zu verharren

Eine hochlöbl. Kgl. Preuß.
Regierungs Commission

unterthänigster Diener
Gerlach.

+ Dessen ~~Abschriftlichkeit~~ Zweckmäßigkeit ~~[illegible]~~ wird so einleuchtend seyn.

An
Eine hochlöbl. Kgl. Preuß.
Regierungs Commission
des Großherzogthums Posen
zu Posen

1. Das Examen soll öffentlich seyn, denn laut § 26. pag. 19. soll der Rector oder unter

Bojanow d. 29ten Julius 1815.
zur Post eod. –

222

Eine hochlöbl. Königl. Preußl.
Regierungs Commission

Bojanow d. 29ten Jul. 1815.

Gerlach Rector der Kreisschule überreicht unterthänigst sein für Pflicht gehaltenes Danksagungs Schreiben an ~~[illegible]~~ Se. Exc. d. H. Director der Nationalerziehung und ~~[illegible]~~ legt dasselbe zugleich in Copia bey.

Habe, da mir die Pflicht gegen meine jetzige hohe Behörde heilig ist, und in Erwägung dessen, daß ein Mann, welcher das von seiner vorigen Obrigkeit genossene Gute so schnell ~~[illegible]~~ vergessen und es nicht einmal des letzten Danks würdigt, ~~[illegible]~~ von seiner neuen hohen Obrigkeit nicht der keine Rücksicht, sondern sogar Verachtung und Mißtrauen verdient, die Ehre in Anlage die Copie meines Abschieds und Dankschreibens an Sein Exc. den H. Director der Nationalerziehung unterthänigst zu überreichen.

Des bisherigen Herzogthums Warschau

~~Zugleich~~ aber lege ich auch ~~das Original selbst bey~~, im Fall ~~[illegible]~~, was ich jedoch von Einer Ehrenbenen Preußischen Regierung nicht ~~[illegible]~~ leichter darf kan, Eine hochlöbl. Kgl. Preußl. Regierungs Commission die Absendung desselben mißbilligen sollte, das Original selbst bey, mit der unterthänigsten Bitte, es, wenn der Absendung desselben nichts im Wege steht, ~~[illegible]~~ nach Warschau gelangen und der bisher ~~[illegible]~~ bewilligten Postfreyheit genießen zu lassen.

In tiefster Ehrfurcht habe die Ehre zu verharren
Eine hochlöbl. Kgl. Preußl. Regg. Commission
unterthänigster Diener
Gerlach

An
Eine hochlöbl. Kgl. Preußl.
Regierungs Commission
des Großherzogthums Posen
zu Posen.

1. ~~[illegible]~~ Das Examen soll öffentlich seyn, denn laut ~~[illegible]~~ § 26. pag. 19. soll der Rector oder Unter

Bojanow d. 29ten Julius 1815.

223

Jaśnie Wielmożny Dyrektorze
Edukacyi Narodowey!

Bojanow dn. 29go Lipca 1815.

Gerlach Rektor Szk. W. składa nayniższe swe dziękczynienie za wszystko co Naywyższa Władza Edukacyyna Xstwa Warszawskiego dobrego mu oświadczyła. poleca się łaskawéy pamięci JW. Dyrektora i uprasza jak naypokorniey żeby kassa Jeneralna Dochodów Edukacyynych zesłała mu kwit z przesłanych na pomnik W. Kopernika 117 Złł. Poll.

Ostatni to więc raz wolno mi pisać do JWWMPDobr. bo za zrządzeniem Naywyższéy Jstności zerwany już oto węzeł posłuszeństwa a że innéy teraz to samo zrządzenie Boskie nowéy moiey Zwierzchności słuchać każe.

Ale lubo z odmianą Rządu posłuszeństwo moie rozrządzeniom bywszey moiey Prześwietnéy Zwierzchności winne przestało, nigdy przecięż zgaśnie w sercu moiém uszanowanie, wdzięczność nieograniczona która z strony Nauczycieli Szkoły Wydziałowéy Bojanowskiey, a szczególnie odemnie należy się bywszym dotąd moim Władzom Zwierzchniczym, naprzód Jaśnie Wielmożnemu Dyrektorowi Edukacyi Narodowéy.

Prze: Izbie Edukacyynéy a potém

~~Prześwietna Izba Edukacyyna przeświadczywszy się o przykładaniu długoletniey pilności Nauczycieli Szkoły Bojanowskiéy od dawnego czasu która prawda już za dawnych Polskich czasów nie była szkołą tylko mieyską lecz krajową ale to tylko za ugodzeniem się~~

1. Die Examen soll öffentl. seyn, denn laut § 26. pag. 19. soll der Rector oder Sekretär

~~A ponieważ ja żadnym sposobem odwdzięczyć nie mogę co~~

Naywyższa Istność, która wszelkie dobre miary, wszelkie dobre uczynki ludzkie widzi, zważa i nagradza niech także nagrodzi ~~tym~~ ~~wszym~~ ~~mi~~ Prześwietnym Władzom Edukacyynym Xięstwa Warszawskiego wszystko co mi dobrego oświadczać raczyły. Niech błogosławi Szanownym Członkom bywszy Prze- Izby Edukacyynéy — niech błogosławi i Tobie Jaśnie Wielmożny Dyrektorze Edukacyi Narodowéy — niech zawsze Cię miewa w wysokiey swoiey opiece.

Polecaiąc się łaskawéy pamięci JWWMPana Dobrodzieia, ośmielam się jeszcze upraszać jak nayuniżeniey o wydanie rozkazu do Przezacnéy Kassy Jeneralney Dochodów Edukacyynych ażeby mi została kwit z przesłanych pod 15 kwietnia ~~pieniędzy~~ 117 Złł Poll. na pomnik Wielkiego Kopernika ~~Raczy~~ i złożywszy u nóg JWWMPana Dobrodzieia zapewnienia nayglębszego uszanowania mam honor zostawać aż do zgonu życia moiego

Jaśnie Wielmożnego
WMCPana Dobrodzieia

Do
Jaśnie Wielmożnego JMCPana Potockiego
Dyrektora Edukacyi Narodowéy
w Warszawie.

nayuniżeńszym sługą
Gerlach RSW.

praes. dn. 10ten Aug. 1815.

224

Wenn der Herr Rector der Kreys-Schule zu Bojanowo die in dem Reglement für Kreys-Schulen befindliche Vorschrift, die Zeit zur öffentlichen Prüfung der Zöglinge bestimmend, den local Umständen unangemessen erachtet, so hat derselbe durch einen Motivirten Bericht Vorschläge zu einem andern weiteren Einrichtung einzureichen, und alle die Gründe anzuführen, welche die zutreffende Veränderung unbedenklich und nothwendig machen.—

Posen den 1ten August 1815.

Königl. Preußische Regierungs Commission.—

[illegible]

expedt. und zur Post gegeben d. 12ten Aug. 1815.

NB. geht erst den 13ten Ab. mit der reitenden Post ab.

Dem
den Herrn Gerlach Rector
der Kreys Schule.
zu
Bojanowo
ad No. 391. pr. Julii. B. J.

1. Das Examen soll öffentl. seyn, denn laut § 26. pag. 19. soll der Rector oder Lehrer

4

ad Nr. 391. Julii 1815

An

den Herrn Gerlach Rector der Kreys-

Schule

zu

S. S.

Bojanowo.

4

Bojanow d. 12ten Aug. 1815.

Der Rector Gerlach an der Kreisschule hierselbst zeigt die Bewegungs Gründe an, welche bewirken könnten wenigstens ad interim das Examen ~~[illegible]~~ um die von ihm in seinem diesjährigen Programm angegebene Zeit nicht am Ende des Schuljahres zu halten.

Einer hochlöbl. Kgl. Preuß. Regierungs Kommission

Und in Gemäßheit des unter dem 1ten Aug. l. J. sub nro 391 p. Julio erlassenen Rescripts betreffend die Zeit des öffentl. Examens habe schon in meiner Vorstellung vom 24ten Juli l. J. die Ehre gehabt zu zeigen daß ich nicht die Absicht hatte eigenmächtig eine Abänderung der in dem Urządzenie dla Szkół Wydziałowych pag. 19 unter der Rubrique Kierowanie popisami § 25 dem Rectoren der Kreisschulen gegebenen Vorschriften ~~[illegible]~~ vorzunehmen, sondern daß ich gestehen muß, durch eine bey den mit meinem Amte verbundenen überhäuften und mir allein zu Last liegenden Geschäften vielleicht zu entschuldigende Nachlässigkeit diesen Punkt aus der Acht gelassen zu haben und daß ich deswegen um Verzeihung bat.

Uebrigens aber würden außer den in meinem Programm pag 7 § ~~[illegible]~~ angegebenen Bewegungs Gründen meiner diesmal vorgenommenen und, weil ich jenen Punkt aus der Acht gelassen hatte, etwas unüberlegt auf immer ~~[illegible]~~ für geltend erklärten Veränderung angegeben werden können, welche meines Erachtens wenigstens für Bojanowo das Examen zu der von mir bestimmten Zeit halten zu dürfen die Erlaubniß E. H. K. P. R. K. mir verschaffen könnte.

1. Das Examen soll öffentlich seyn, denn laut § 26. pag. 19. soll der Rector oder unter

seiner Leitung einer seiner Collegen ~~die öffentlich~~ seine vorgesetzte Behörde im Erziehungs Departement und das ganze Publicum durch ein Programm einladen. Eine so zahlreiche Versammlung aufzunehmen ist das Locale unserer Schule bey weitem zu klein und nur die vorgesetzte Behörde könnte einen bequemen Platz finden; alle übrige selbst die Eltern unserer Schüler müßten ausgeschlossen bleiben. Es bleibt also nichts übrig als das Haupt Examen in der Kirche oder nach ~~der~~ einer früheren Bestimmung ~~welche Bestimmung aber [illegible] ist befolgt worden ist~~ ~~[illegible]~~ auf dem Rathhaus zu halten. Letzteres aber hat ~~[illegible]~~ oben nur die Rathsstube ausgebaut, alles übrige ist oben nicht ausgebaut sondern ~~durch~~ hat nur Verschläge die zuvörderst zum Magazin gebraucht worden ~~angefüllt~~. Mithin bleibt die Kirche der einzige Ort und um der Jugend ~~selbst~~ ~~willen~~, besonders um der zarteren in den ersten Klassen ist es also nothwendig einen angenehmen Jahreszeit zu wählen, wo sie in der Kirche nicht fürchten dürfen zu frieren, so wie es sonst häufig geschehe, wo das Examen ~~[illegible]~~ gewöhnlich erst im October gehalten wurde.

Dies also wäre ein Grund, welcher aber leicht dadurch niedergeschlagen werden könnte, daß man sagte. Nach den Bestimmungen welche in § 25 pag. 19 des Urządzenie dla szkół Wydziałowych enthalten sind, soll ja das Examen gerade zu mitten in dem Sommer und unmittelbar

† so viel ich weiß,

‡ oder an Tuchkaufleute zur Aufbewahrung von Wolle vermiethet werden.

‡ ja selbst um der älteren Personen, welche zugegen seyn müssen, willen

† des ehemaligen hiesigen Lehrers, Herrn General-Major von Bojanow Bojanowski bey seiner als Collator auf Verstellung des damaligen Rectoris Herrn Hedelhofer veranstalteten und den 5ten 8ber 1767 eingeführten Schulfeierlichkeit

† pag. ~~[illegible]~~ unter der VII.

wer den Schulhaltungsferien gehalten werden.
Sie werden aber ein neues Anordnungsrecht
welches einzig [illegible] den [illegible] Gemeinden
der Schulpflichtigen Kinder [illegible] den bisher üblich
gewesenen Einrichtungen [illegible] eine Abweichung [illegible]
welche sich zeigen, nämlich

Abgeändert ist

2. die Einführung der Schulgelder.

Nach [illegible] den [illegible] Postulat des [illegible] Verzeichnis [illegible] 15 Jahr. a.o.
von mir gestandenen [illegible] L.L.B.H.A.L. nämlich
sonderen Schulbesuch - ad. 4. Jahr [illegible]
sich der Gemeinden in den Abstufung welchen
sich unterzieht "Der neue bald mehr bald
weniger Schüler [illegible] Sc. Sch. zeigt, daß,
obgenannte Anordnung Einzug [illegible]
[illegible] daß die diesen Mißbräuchen steuern
sollen, die Anordnung [illegible] Art wie vor-
handen sind die Anordnungen in Abänderung
gebracht, der Mißbrauch sein soweit,
daß kommt oder gesetzt, vor nicht 10 Tage
1/4 Monat 1 Fl. bezahlt für diesen Mo-
nat kein Schulgeld bezahlt - Alle [illegible] der
Examen mit den Schulhaltungsferien [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

praes. dn. 10go Sierpnia 1815.

228

Die durch das königliche sächsische Decret vom 4 Septbr 1811 erlassene Vorschrift, daß Niemand in die Schule angenommen werden darf, von dem nicht durch ein glaubwürdiges Attest zuvor nach gewiesen werden kann, daß er die natürlichen Blattern gehabt, oder daß ihm die Schutz-pokken geimpft worden, können wir nicht anders als für nützlich, und dem Zwecke, die Pokken-Impfung möglichst zu verbreiten, für sehr entsprechend erkennen. Wir wollen Sie in ihrer vollen Kraft beybehalten wissen, und die sorfältigste Beobachtung derselben erwarten.

Dieses gereicht dem Herrn Rector der Kreys-Schule zu Bojanowo zur Resolution auf dessen Anfrage vom 24 v. M. Posen den 1ten August 1815

Königliche Preußl. Regierungs Commission

[illegible]

Den
den Herrn Gedach Rector der
Kreys-Schule
zu
Bojanowo
H. S.

ad Acta.

Nr 392 d. Julij 15

229

Commission

Rap-
zar
poczu-
wie-
wiego
przy-
ra
aśnie
men-
ipca
b. r.
dzo
issyi
ey,
ewno-
prze-
Rze-
cie

392

Den

den Herrn Galach Reeber der Kreys-Schule

zu

Boianowo

H. S.

G. M.

selbst mit der äußersten Anstrengung [illegible]
[illegible] das Examen in dieser Zeit abzuhalten

zu haben verharre ich mit tiefster Ehrfurcht
E. H. K. Pr. W. R. unterthänigster Diener Gerlach

praes. d. 25ten Sierpnia 1815.

230

Wir haben gegen die Absendung Ihres an den Director der National-Erziehung zu Warschau erlassenen, und das im versiegelten Original und in Abschrift unterm 29. v. M. communicirten Schreibens, nicht das Mindeste einzuwenden, ehren vielmehr Ihre dankbaren Gefühle, und haben das Schreiben auf die Post gehen lassen. —

Posen den 19. August 1815.

Königl. Preußl. Regierungs-Commission

Baumann

An
den Rector der Kreis-Schule
Herrn Gerlach
zu Bojanowo

231

o.

Rap-

zar

poczu-

ności usprawie-

poźnienia się mojego

mogę podadź przy-

enia się, która

kazu Jaśnie

men-

Lipca

b. r.

rozo

nissyi

kiey,

pewno-

prze-

Rze-

cie

An

No 453

den Rector der Kreis-Schule Herrn

H. P. Gerlach zu Bojanowo

Wünschte das Examen in dieser Zeit abzuhalten

zu haben verharre ich mit tiefster Ehrf.

E. H. K. Pr. W. R. unterthänigster Diener Gerlach

Bojanow. dn. 30go Sierpnia 1815.

Gerlach, Rektor Szkoły Wydziałowéy przesyła Rapport Szkolny z 1o półrocza 1815o ru

‡ z pierwszego półrocza b. r. składaiący się

1. z Tabelli Nauczycieli
2. z Rozkładu Nauk
3. z Specyfikacyi Uczniów z podaniem Religii, Opłaty i t. d.
4. z Opisu Szkoły W. co do Biblioteki i Budynków Szkolnych z Uwagami za potrzebne osądzonemi.
5. z Rejestru Uczniów raz w rok tylko podaném bydź maiącego szczególnie Władze umysłowe Applikacyą i t. p. okazuiącego.

Prześwietnemu

Dozorowi Szkolnemu

Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.

mam honor podadź w załączeniu Rapport Szkolny ‡, prawda nie w czas prawem przepisany, a zatém poczuwaiąc się do powinności usprawiedliwienia tego spoźnienia się moiego. Jedyną zaś tylko mogę podadź przyczynę tego spoźnienia się, ktora oto ta jest, że z Rozkazu Jaśnie Wielmożnego Prefekta Departamentu Poznańskiego z dn. 15o Lipca r. b. już pod dn. 21o Lipca b. r. musiałem przesłać Rapport bardzo obszerny do Prześwietnéy Kommissyi Regiencyynéy Krolewsko-Pruskiey, a że zatém zostałem w niepewności, czy drugi ieszcze raz mam przesłać ten Rapport.

Że zaś co do Uczniów w Rezskrypcie

skrypcie wzwyż wzmiankowanym tylko mi nakazano wyrazić liczbę Uczniów bez naymnieyszego wyszczególnienia, więc zbytniém obowiązkowi swoiemu zacofyć uczynieniem wolałem grzeszyć aniżeli uchybieniem temuż obowiązkowi.

Spodziewam się, że Prześwietny Dozor Szkolny † uprzeymém na to usprawiedliwienie się moie spoglądać raczy okiem, jako też życzę sobie, aby uwagi pod Nrem 4. wyciągać na siebie potrafiły Laskawe JEgo względy.

Słodką karmiąc się nadzieią pomyślnéy Rezolucyi mam honor zostawać dozgonnie z naygłębszém uszanowaniem

Prześwietnego
Dozoru Szkolnego
Wielkiego Xięstwa Poznańskiego

nayuniżeńszym sługą
Gerlach RSW.

† Wielkiego Xięstwa Poznańskiego

Do
Prześwietnego Dozoru Szkolnego
Wielkiego Xięstwa ~~Departamentu~~ Poznańskiego
w Poznaniu.

Prześwietnemu

Dozorowi Szkolnemu

Boianow. dn. 30. Sierpnia 1815.

Gerlach Rektor Szkoły Wydziałowéy przesyła Rapport Szkolny z 1go. półrocza 1815go. rū.

mam honor przesłać w załączeniu Rapport Szkolny ~~jest~~ prawda nie w czas prawem przepisany a zatém poczuwaiąc się do powinności usprawiedliwienia tego ~~z czego którego spoźnienia się naturalnie powinienem~~ spoźnienienia się moiego. ~~się usprawiedliwić~~ Jedyną zaś tylko mogę podać przyczynę spoźnienia się moiego która oto ta jest, że z Rozkazu JW. Prefekta Departamentu Poznańskiego z dn. 15o. Lipca rb. już ~~jeden~~ ~~Rapport~~ pod dn. 21go. Lipca musiałem przesłać do Prze: Kommissyi Regencyynéy Krol. Pruskiey a że zatém zostałem w niepewności czy drugi jeszcze mam przesłać Rapport ~~a że nak~~

Rapport bardzo obszerny

przewróć kartę

Spodziewam się że Prze: Dozor Szkolny uprzyjmém na to usprawiedliwienie się moie spoglądać raczy okiem, jako też sobie życzę ~~i nayuniżeniey upraszam~~, aby Uwagi pod liczbą 4. ściągać na siebie potrafiły łaskawe Jego względy.

Słodką się karmiąc Nadzieią pomyślnéy Rezolucyi ~~mam~~ mam honor zostawać dozgonnie z nayglębszém uszanowaniem

Prześwietnego Dozoru Szkolnego

nayuniżeńszym sługą

Gerlach RdW.

Do Prześwietnego Dozoru Szkolnego Deptu Poznańskiego w Poznaniu.

ins. ~~0~~ – Że zaś co do Uczniów w Reskrypcie wzwyż wzmiankowanym tylko mi nakazano wyrazić liczbę Uczniów bez naymnieyszego wyszczegolnienia, więc zbytniem obowiązkowi swoiemu zadosyć uczynieniem ~~za~~ grzeszyć wolałem aniżeli uchybieniem temuż obowiązkowi

w Poznaniu.

Tabella

Nauczycieli Szkoły Wydziałowéy w Bojanowie

z ~~pierwszego~~ połrocza 1815 nu

Bojanow. dn. 28go. Sierpnia. Gerlach R.P.

1815.

Imiona i Nazwiska Nauczycieli.	Skąd rodem.	Wiek Lat.	Wiek Mie.	Lata Nauczycielstwa Lat.	Lata Nauczycielstwa Mie.	Religia
Rektor. Gerlach, Xian Sam. Chils.	z Hünern pod Wąsoszem w Szląsku – lecz w młodym wieku z Rodzicami przeniesionym został do Polski.	49.	10.	12.	4.	Ewan. w Bojanowie
Konrektor. Karczer, Xian Bogusław.	z Brzega w Szląsku.	51.	5.	10.	9	..
Kantor. Tschirschnitz, Adam Bogumił.	z Bojanowa.	62.	11.	42.	6.	..
Organista. Binner, Frydr. Wilhelm	z Siedmiodębów pod Lwowem w Szląsku.	49.	2	16.	8.	..
Audytor. Rytski, August Ferdynand.	z Ponieca.	23.	5.	1.	10.	..
Adjunkt. Maszke, Daniel Bogumił.	z Bojanowa.	36.	8.	11.	11.	..

w Bojanowie, dn. 28 Sierp

w Poznaniu.

Data uczyciel. twa	Religia	Jaka nauka jest prynoypalnym każdego objektem.	Zdanie o każdym Nauczycielu.
2. 4.	Ewani Bojanowie	Języki, Polski i Francuski.	Wstrzymuie się od wyrzeczenia zdania mojego, bo się spodziewam że Prze: Dozor Szk. Depart. ~~zesłaniem dla zaprowad~~ raczy kiedyś zesłać Kommissarza, któryby doszedłszy zawad zaprowadzeniu ściśleyszéy karności szkolnéy w przeszkodzie będących, mógł ie załatwić i postawić mię w stanie zupełnego zadosyć uczynienia wszelkim ile mieyscowość dozwala przepisom Urządzenia dla Szkół Wydziałowych
		kosztem Skarbu Publicznego ziechwszy i	
9	..	Jeografia, Historya Naturalna	
6.	..	Rachunki. Pisownia.	
8.	..	Kalligrafia. Rachunki.	~~Co do JP. Konrachtowa nie mogę zatajać życzenia swoiego, żeby z polepszeniem losu mógł bydź umieszczonym na jakiey Plebanii.~~
10.	..	Język Polski, Historya.	Więcey o tém niżey napiszę w Annotacyach.
11.	..	Same początki czytania pisania i Rachunków.	

28 Sierpnia. 1815go. rū. Gerlach R.S.W.

w Poznaniu.

236

Opis
Szkoły Wydziałowéy
w Bojanowie

A. Co do stanu Biblioteki
B. - - - - - budynków Szkolnych.

w pierwszém półroczu 1815° rū.

w Bojanowie, dn. 30go Sierpnia. Gerlach R.S.W.
1815.

---

wsparciem

A. Co do stanu Biblioteki wspomnieć mi tu tylko wypada iż za ~~[illegible]~~ w zeszłym roku szczupłych składek ~~[illegible]~~ Uczniów moich udało mi się sprowadzić Słownik Języka Polskiego W. J. P. Linde. ~~[illegible]~~ i że teraz ~~[illegible]~~ niby oddychać trzeba po tak wielkim wydatku, bo kassa kościelna, jak od czterech lat na Reparacye budynków Szkolnych nic łożyć niechce tak iż te budynki do szczętu się pozruynuią tak też i przyrzeczonych 100 Zło: Pol: na bibliotekę dotąd nie wypłacała. — z ~~[illegible]~~ funduszu zaś publicznego ~~[illegible]~~ z Summy przez trzy zeszłe lata na budowę ~~wyznaczoney~~ a od ~~te~~ bieżącego rū na wspomożenie ~~Naucz~~ Professorów i Nauczycieli Szkoły Wydziałowéy w Bojanowie wyznaczoney 6,000 Zło: Pol: wynoszącey tego roku pierwszy raz 200 Zło: na bibliotekę miały bydź wypłacone.

B. Co do stanu budynków szkolnych odwołuię się do tego com w Programacie moiem przeszłorocznem pod tytułem "Nadzieia" napisał i com donosił w podaniach moich, które się w Archiwum Prefekturalnym znaleść powinny. Wspomnieć tu tylko trzeba, że czego konieczna potrzeba wyciąga, ia dawam reparować z Opłat szkolnych jako to Sprzęty, Stoły np. i t. p. że zaś kosztowniejszych Reparacyi przedsięwziąć się niemogę, ileże kassa Szkolna już mi z 700 Złp: winna, bo kassa Kościelna nie mówiąc o dopłacie przed 4 laty przyrzeczonéy, nawet i od tego terminu nie wypłaca. Równym sposobem i kassa Mieyska przez 9 do 10 lat roczney summy 54 Złp: Pol: na rzecz Szkoły Panieńskiey nie wypłacała, jakżeby miała wypłacać nowe wsparcie przed 4 laty przyrzeczone.

Zaiste w takiem położeniu będącemu, dobro publiczne pragnącemu, a przecięż mozołem wszelkiego gatunku obciążonemu w rozwalinach mieszkaiącemu stan Nauczycielski z wielu miar tak rozdzięczny koniecznie musi się ohydzać — a to tém bardziey że jeden i drugi z kollegów moich w porządku się niekochaią i różnego mozołu nabawiaią.

Lecz jeszcze nie rozpaczam — Prześ. Dozór Szkolny bowiem, który, taka to jest moia nadzieia, stanie na czele Interesów Szkolnych, zaiste mieć będzie wzgląd i na potrzeby Szkoły tuteyszéy Wydziałowéy i na moie. Wydobędzie, spodziewam się z Archiwum papiery tyczące się budowli Szkolnych budynków w Bojanowie

† i dawnéy roczney summy 114 Złp. na utrzymywanie Szkoły Panieńskiey dawniey wypłacaney

Gdzie wszędzie wiatr przewiewa, gdzie woda niebieska nie cieczę ale czasem leie w izbach a nawet w kuchni przez ścianę komin. z gliny lepioną

w Poznaniu.

Pruskich
za ~~Polskich~~ czasów tam składane wydobędzie
i te które się z ~~dawnych Pruskich~~ dopiero zeszłych Polskich czasów w tymże
znayduią ~~się~~ Archiwum a Wspaniałomyślność
obudwóm narodom urodzona nieda Prześ. Dozoro-
wi Szkolnemu wachać się w przyięciu dawnego
planu jako tego który naybardziey potrafi
wsławić wysokich Mężów na czele Edukacyi Pu-
bliczney stoiących.

Tymże sposobem Prześ. Dozor Szkolny i na mnie
niech raczy łaskawém rzucić okiem. Miałem dawniey
wyznaczone sobie† z funduszu Szkolnego Publicznego
3700 złot. i te mi też przez blisko 3 lata wypła-
cano. ~~Przeszłego roku~~. Przeszłego zaś roku pier-
wsza rata 3miesięczna ~~kwartał~~ t. j. od 1go Czerwca do osta-
tniego Sierpnia wypłaconą sobie miałem; gdy
zaś drugą miałem dostać ~~kwartał~~ Ratę, odebrałem
kwit na powrót z ~~do~~ uwiadomieniem, że pensya
moia nowym Etatem na rok 18 14/15 ułożonym zmnieyszoną
została, że na potém dostawać tylko będę
1976 Zło: że zatém co w pierwszey racie
nad 494 Zło: dostałem z drugiey Raty ma
bydź odtrącaném

Bynaymnieybym się nie żalił, gdybym na złe
był używał tey moiey pensyi. Lecz wiadomo
każdemu że z tey pensyi po 12 Zło: ~~zapłaciłem~~
co miesiąc zapłaciłem JP. Organiście aby go
zobowiązać do dawania Rysunków — Ofiaro-
wałem ~~się~~ płacić corok 600 Zło: ~~Ale~~ Professo-
rowi Matematyki, gdyby tylko Prześ. Dyrekcya
Edukacyi Narodowey raczyła ~~resztę~~ dopłacać resztę do

† przez Prześ: Szkołę Edukacyyną

pensyi dla Professora Matematyki wyznaczonéy jest brakuiącą. A oprocz tego zamiast 10 godzin tydzień, które stosownie do powtornego wyrazu Rozkazu Przez Dyrekcyi E. N. ~~dawać~~ nauczać miałem, a tydzień ~~[illegible]~~ 22 nauczam, nieruchuiąc ustawicznych zatrudnień ~~to maiąc Rapporta do zdania~~ ~~[illegible]~~ do Urzędu moiego przywiązanych w utrzymywaniu korrespondencyi z Władzami publicznymi ‡ w Obrachunkach ~~[illegible]~~ opłat szkolnych i t. d. nieruchuiąc, że żadnéy niemam nagrody za Materyał do utrzymywania tey korrespondencyi, Obrachunków i t. p. koniecznie potrzebne, za ~~wydatki~~ ~~[illegible]~~ należytość winną Roznosicielowi listów i t. p.

Resztę spisać się mogących Uwag zostawuię do czasu, w którym spełni się nadzieia moia widzenia tutay Kommissyi Rządowéy zlecenia uregulowania Interesów Szkolnych maiącéy kosztem Skarbu Publicznego tutay zesłanéy.

W Bojanowie dn. 30o Sierpnia 1815.

Gerlach Rd. Wd.

‡ w spisaniu i kopiowaniu ~~gdy~~ = gdy ia sam jestem i sekretarzem i kopistą = Rapportów i innych rzeczy Naywyższéy Zwierzchności doniesionemi bydź powinnych

W Poznaniu.

praes. d. 1ten 7bris 1815.

238

Die von dem Rector Gerlach unterm 12 d. M. entwickelten Gründe für eine Abweichung von dem allgemein vorgeschriebenen Termin zur Prüfung der Schul-Jugend, finden wir unzulänglich und zum Theil durch Ihn selbst widerlegt. Auch die von der Einziehung des Schulgeldes hergenommene Bemerkung, verdient keine Rücksicht, da nach der Bestimmung vom 29 Januar 1812 das Schul-Geld in halbjährigen Raten praenumerando entrichtet werden muß, daher kein Verlust in den Schul-Einkünften zu befürchten steht. Wir haben uns vielmehr überzeugt, daß das Reglement für die Kreis-Schulen ganz zweckmäßig ist, in dem solches den Einrichtungen der höhern Schulen, und besonders was den Zeitpunkt anbetrifft, in welchem die Schüler der untern Schulen in eine höhere z. B. in das hiesige Lyceum übergehen können, und was nur auf Michaelis stattfindet, völlig entspricht. Der Herr Rector wird sich daher nach diesem zu richten wissen, und künftig eine jede Abweichung von demselben ohne vorhergehende autorisation zu vermeiden suchen. —

Posen den 18 August 1815

Königl. Preuß. Regierungs Commission

[illegible]

An
den Herrn Rector der
Kreis-Schule
zu Rojanowo

No 436 August 15

[illegible]

W Poznaniu.

2

An

No 486

Den Herrn Rector der Kreys Schule

LSS

zu Rojanowo

BIBLIOTEKA KÓRNICKA PAN